

581.25-06(24)

MILIEU-EFFECTRAPPORTAGE

35

JAARVERSLAG VAN DE COMMISSIE VOOR DE MILIEU- EFFECTRAPPORTAGE

OVER HET JAAR 1988

Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
Ministerie van Landbouw en Visserij

Publikatie van het Ministerie van
Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening
en Milieubeheer.

Copyright: © 1989
Ministerie van Volkshuisvesting,
Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer

Verkoopprijs f 25,-
ISBN 90 346 1855 2

DOP-uitgaven zijn schriftelijk te bestellen bij

SDU/DOP
Postbus 20014
2500 EA 's-GRAVENHAGE

onder vermelding van bestelnummer of ISBN en
een duidelijk afleveringsadres.

Een volledig overzicht van bij het DOP verkrijgbare
titels kunt u schriftelijk aanvragen.

Een lijst van eerder in deze reeks verschenen
uitgaven treft u aan op het omslag van deze
publikatie.

JAARVERSLAG VAN DE COMMISSIE VOOR DE
MILIEU-EFFECTRAPPORTAGE OVER HET JAAR 1988

Utrecht, 6 januari 1989

commissie voor de milieu-effectrapportage

Aan de Minister van Landbouw
en Visserij,
ir. G.J.M. Braks,
Postbus 20401
2500 EK 's-GRAVENHAGE

Aan de Minister van Volkshuisvesting,
Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,
drs. E.H.T.M. Nijpels,
Postbus 20951
2500 EZ 's-GRAVENHAGE

uw kenmerk

uw brief

ons kenmerk

onderwerp

Jaarverslag van de
Commissie m.e.r.

U15-89/Bu/mh/13

utrecht,

6 januari 1989

In overeenstemming met artikel 77 b van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne (Regelen met betrekking tot milieu-effectrapportage) heeft het presidium van de Commissie voor de milieu-effectrapportage het genoegen U hierbij het jaarverslag over 1988 aan te bieden.

Op 20 mei overleed Dr. J. Spaander. Van 1981 tot 1986 gaf hij als voorzitter op bezielde wijze inhoud aan de taak van de Voorlopige Commissie.

Op 9 december j.l. heeft prof. J.I.S. Zonneveld, wegens het bereiken van de 70-jarige leeftijd, als vice-voorzitter afscheid van de Commissie genomen.

In het afgelopen jaar is het aantal uitgebrachte adviezen gestegen tot 65, tegen 35 in 1987. Deze toename heeft zich ook voortgezet in de omvang van de Commissie en het secretariaat.

Overeenkomstig de afspraak met Uw ambtenaren zal dit jaarverslag kunnen worden gepubliceerd in de MER-reeks als nr. 35.

drs. J.J. Scholten,
secretaris.

dr. H. Cohen,
voorzitter.

INHOUDSOPGAVE

	<u>pagina</u>
0. SAMENVATTING, SUMMARY	iii
1. INLEIDING	1
2. OVERZICHT VAN DE WERKZAAMHEDEN VAN DE COMMISSIE	2
2.1 Algemeen	2
2.2 Adviezen voor richtlijnen	3
2.3 Toetsingsadviezen	7
2.4 Adviezen ten behoeve van ontheffingen	9
2.5 Cursussen, seminars	9
2.6 Leemten in kennis	10
2.7 Evaluatie achteraf	10
3. BETEKENIS VAN M.E.R. BIJ DE BESLUITVORMING	11
3.1 Inleiding	11
3.2 De betekenis van hogere beleidskaders en regelgeving	12
3.3 De noodzaak tot aanvullende milieu-informatie	15
4. ONTHEFFING VAN DE M.E.R.-PLICHT	18
4.1 Inleiding	18
4.2 Uitgebrachte adviezen	19
4.3 Ervaringen	20

BIJLAGEN

1. Ledenlijst van de Commissie voor de milieu-effectrapportage
2. Samenstelling presidium en secretariaat
3. Overzicht aantal projecten per categorie activiteiten
4. Leemten in kennis
5. Overzicht van procedures: stand van zaken per 31 december 1988
6. Beschrijving van lopende projecten en samenstelling van werkgroepen
7. Bij de Commissie voor de milieu-effectrapportage uitgebrachte adviezen en verslagen

0. SAMENVATTING

Inleiding (Hfst. 1)

Het jaarverslag over 1988 geeft een algemeen overzicht van de werkzaamheden van de Commissie voor de milieu-effectrapportage (Hfst. 2). Daarnaast worden twee thema's uitgediept: de betekenis van m.e.r. bij de besluitvorming (Hfst. 3) en ontheffing van de m.e.r.-plicht (Hfst. 4). De bijlagen bevatten een overzicht van de samenstelling van de Commissie, van de in milieu-effectrapporten geconstateerde leemten in kennis en informatie, de looptijden van de projecten, beschrijvingen van de stand van zaken per project en een lijst van door de Commissie uitgebrachte adviezen.

Overzicht van de werkzaamheden van de Commissie (Hfst. 2)

De Commissie m.e.r. heeft in 1988 in totaal 65 adviezen uitgebracht, tegen 35 in 1987.

Adviezen voor richtlijnen (par. 2.2)

Van de uitgebrachte adviezen betroffen 35 richtlijnen-adviezen, terwijl daarnaast, om verschillende redenen, vier keer een aanvulling op reeds uitgebrachte adviezen voor richtlijnen werd opgesteld. De Commissie heeft ook medewerking verleend aan een aantal niet m.e.r.-plichtige activiteiten, te weten het opstellen van een toetsingscriterium voor ondergrondse opslag van radio-actief afval en de evaluatie van een aantal landinrichtingsprojecten. Het grote aantal min of meer gelijksoortige projecten maakt dat het opstellen van richtlijnen-adviezen steeds minder tijd vergt, omdat voortgebouwd kan worden op reeds bestaande adviezen voor richtlijnen.

In het verslagjaar is begonnen met het nader detailleren van de adviezen voor richtlijnen.

Toetsingsadviezen (par. 2.3)

Van de twaalf in 1988 getoetste milieu-effectrapporten zijn er slechts enkele die als goed worden beoordeeld. Tekortkomingen worden vooral geconstateerd bij de beschrijving van de alternatieven en de milieueffecten. Bij een groot deel van de getoetste milieu-effectrapporten werd naar het oordeel van de Commissie te weinig aandacht besteed aan de bestaande leemten in kennis en informatie (par. 2.6) en evaluatie achteraf (par. 2.7).

Adviezen ten behoeve van ontheffingen (par. 2.4)

In 1988 bracht de Commissie dertien adviezen over verzoeken tot ontheffing van de m.e.r.-plicht uit aan de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer en aan de Minister van Landbouw & Visserij. Negen maal was het advies positief t.a.v. de te verlenen ontheffing, drie maal negatief en één maal kon de Commissie wegens gebrek aan informatie niet tot een oordeel komen.

Betekenis van m.e.r. bij de besluitvorming (Hfst. 3)

Hoewel het beperkte aantal besluiten, dat met milieu-effectrapportage ondersteund is genomen, weinig diepgaande conclusies toelaat, bleek in 1988 wederom dat de betekenis van m.e.r. bij de besluitvorming als redelijk positief geschetst kan worden (par. 3.1). Milieu-effectrapportage kan op verschillende manieren een rol spelen in de besluitvorming (par. 3.2):

- Bij het ontbreken van een hoger beleidskader(plan) voor een concreet m.e.r.-plichtig project kan de formulering van alternatieven voor de voorgenomen activiteit bemoeilijkt worden. Ten behoeve van het milieu-effectrapport zal het bevoegd gezag toch duidelijkheid moeten verschaffen over het beleid.
- Hogere beleidskaders kunnen zodanige beperkingen opleggen aan activiteiten dat m.e.r. weinig toegevoegde waarde zal hebben. De wettelijke m.e.r.-regeling biedt op grond van art. 41 ai de mogelijkheid verder te gaan dan de beleidskaders voorschrijven ten behoeve van de bescherming van het milieu. Bij m.e.r.-plichtige activiteiten, die als gevolg van beperkingen in hogere beleidskaders elkaar uitsluiten, bestaat de mogelijkheid dat uiteindelijk het "snelste" initiatief gerealiseerd zal worden, terwijl een afweging tussen de activiteiten niet heeft plaatsgevonden.
- Tijdens een m.e.r. kan naar voren komen dat ook onder gangbare normen milieu-effecten optreden die niet veronachtzaamd kunnen en mogen worden. Uiteindelijk kan dit bijdragen aan bijstelling van normen.

Bij de verschillende toetsingen van milieu-effectrapporten (par. 3.3) bleek dat aanvullende informatie nodig is voor een verantwoorde besluitvorming. Op verschillende manieren wordt aan deze tekortkomingen tegemoet gekomen, variërend van het leveren van aanvullingen nog tijdens de toetsingsfase tot het publiceren van de aanvullingen met een nieuwe inspraak- en toetsingsronde. De keuze voor een bepaalde oplossing is onder andere afhankelijk van de ernst van de tekortkomingen, de bezwaren die bestaan tegen de voorgenomen activiteit en de relevantie van de ontbrekende milieu-informatie voor het te nemen besluit.

Ontheffing van de m.e.r.-plicht (Hfst. 4)

In 1988 werd de Commissie vijftien keer gevraagd advies te geven over een verzoek om ontheffing van m.e.r.-plicht op grond van de overweging dat er geen belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu te verwachten

zijn. Het is niet mogelijk om precies aan te geven wanneer de Commissie tot een positief dan wel negatief advies komt. Wel is uit de uitgebrachte adviezen af te leiden welke overwegingen voor de Commissie van belang zijn. Veelal bleek dat de informatie bij het ontheffingsverzoek geen volledig inzicht in de voorgenomen activiteiten gaf. Aanvullende informatie werd tijdens de procedure (soms schriftelijk) verstrekt. Enerzijds is de verwachting dat dit probleem zal verdwijnen met de toename van het aantal ontheffingsverzoeken, anderzijds blijven er altijd onzekerheden bestaan over de wijze waarop de activiteit zal worden uitgevoerd. Om hieraan tegemoet te komen zouden randvoorwaarden gesteld moeten worden bij het verlenen van de gevraagde ontheffing. Juridisch is dat in de meeste gevallen echter onmogelijk daar het bevoegd gezag, dat over een ontheffingsverzoek moet besluiten, meestal niet hetzelfde gezag is dat uiteindelijk over het voornemen moet besluiten.

SUMMARY

Introduction (chapter 1)

This annual report reviews the activities of the Commission for Environmental Impact Assessment (EIA), during 1988 in the Netherlands (chapter 2).

Apart from a general review, two special topics are dealt with: the significance of EIA for the decision-making processes (chapter 3) and exemption from the obligation to prepare an Environmental Impact Statement (EIS) (chapter 4).

The appendices contain a list of the members of the Commission, an overview of important gaps in knowledge noted in EIS's which were reviewed in 1988, the time schedules of the projects, a concise description and characterization of each project and a list of advices, published by the Commission since its inception.

Overview activities of the Commission (chapter 2)

In 1988 the Commission prepared 65 advisory reports, as compared to 35 in 1987.

Advices on guidelines (par. 2.2)

The majority of advices concerned advices on guidelines. Four advices concentrated on recommendations in addition to advices on guidelines which were prepared before. These advices were requested due to extension of the scope of the projects concerned or to changes in the location of the activities concerned.

Besides advices on activities for which EIA is compulsory, the Commission also advised on an EIA-like procedure for the decision-making on the development of criteria governing the disposal of radio-active waste in geological formations and also advised on evaluation reports about land consolidation plans.

On average, the time required for the preparation of advices on guidelines could be reduced. This could be achieved thanks to a considerable degree of similarity between many projects dealing with waste disposal and infrastructural works. During 1988 the Commission continued her efforts to focus the advices on guidelines on those issues which actually matter in the decision-making.

Advices on the review of Environmental Impact Statements (par. 2.3)

Most of the twelve EIS's which underwent review received critical comments. In the main, the shortcomings which were observed by the Commission concerned the description of environmental impacts and the alternative offering the best prospects of protecting the environment.

The description of gaps in knowledge and draft-programmes on post-project evaluation appeared to be insufficient in many EIS's.

Advices regarding requests for exemption from the obligation to prepare an EIS (par. 2.4)

Thirteen advices regarding requests for exemption from the obligation to prepare EIS's were submitted to the Minister of Housing, Physical planning and Environment and the Minister of Agriculture and Fisheries. These requests were based on the claim that the impacts on the environment following implementation of the proposed activities would be insignificant.

In nine cases, the Commission advised positively on the request for exemption from EIA. In three cases the Commission considered the potential impacts too considerable for an exemption to be granted. In one case the Commission withheld her opinion because of insufficient information about the actual nature of the proposed activity.

Significance of EIA to the decision-making processes (chapter 3)

There are only a few EIA-projects for which final decisions have been made. Therefore, definitive conclusions about the significance of EIA for the decision-making processes cannot yet be drawn. However, the experiences with EIA during the year of review can be characterized as "fairly positive" (par. 3.1). The following observations can be made so far (par. 3.2):

- The formulation and generation of alternatives is rather difficult if plans at the policy level are absent. Through the application of EIA the competent authorities are faced with the necessity to develop clear policy-intentions which provide the framework for reviewing the proposed activities and possible alternatives.
- Policy plans and programmes can be so restrictive, that certain alternatives for EIA projects are precluded. However, the legal framework for EIA contains provisions which enable the competent authorities to take all possible measures and set conditions to protect the environment.

Policy plans and programmes can include provisions by which two or more proposed activities must be judged to be mutually exclusive. In the absence of criteria to guide the selection between the various alternative proposals, it is quite possible that the initiative which proceeds fastest, will succeed and be approved.

- Because EIA requires a description of all important environmental impacts such impacts may be found to occur below general standards. The application of EIA may eventually lead to a change in these environmental standards.

In several reviews of EIS's the Commission indicated the necessity of gathering additional information for a well-considered decision to be based upon. In order to solve this problem several different strategies

were followed. Some competent authorities delivered additional information during the period of review.

In other cases competent authorities decided to publish additional information for a second and sometimes public review. The choice for one strategy or another depends on the seriousness of the shortcomings, on the objections against the project and the relevance of the shortcomings for the final decision.

Exemption from the obligation to prepare an EIS (chapter 4)

Requests for exemption from the obligation to prepare an EIS can be complied with, when no significant environmental impacts are expected. Most of the requests however, lack sufficient information about the proposed activity. In several cases additional information was provided by the proponent upon request by the Commission. This problem of insufficient data presumably will diminish gradually when more experience will be gathered with this aspect of the EIA-procedure.

In many cases the Commission felt the need to link the advice on the request for exemption to the setting of certain conditions. The Ministers of Housing, Physical Planning and Environment and of Agriculture and Fisheries, however can only decide on granting the exemption or not. Conditions linked to the actual decision on the proposed activity can only be set by the competent authority and in most cases another branch of government than the ministers concerned is acting as the competent authority for the actual licensing. The problem of setting conditions can be partially solved if the proponent imposes self-made conditions on his own initiative when providing (additional) information with his request for exemption.

In case of doubt the Commission must advise negatively on the request or withhold her opinion until sufficient information is supplied.

1. INLEIDING

De Commissie voor de milieu-effectrapportage heeft in 1988 in totaal 65 adviezen uitgebracht, tegen 35 adviezen in 1987. Het aantal projecten, waarvoor de (vrijwillige) m.e.r.-procedure is of wordt doorlopen, is gestegen tot 78, terwijl voor 16 projecten verzocht is om ontheffing van m.e.r.-plicht te verlenen.

Het grote aantal projecten maakt het niet langer mogelijk om, zoals in de afgelopen jaren gebruikelijk was, de bijzonderheden van elk project in het jaarverslag te bespreken aan de hand van de verschillende stappen in het m.e.r.-proces. Daarom is gekozen voor een selectie uit de ervaringen van het afgelopen jaar.

Allereerst wordt in hoofdstuk 2 een overzicht[1] gegeven van de uitgebrachte adviezen. Een aantal belangrijke ervaringen daarmee wordt kort aangeduid. Daarna wordt in hoofdstuk 3 ingegaan op de betekenis van milieu-effectrapportage bij de besluitvorming. De toegevoegde waarde van de toepassing van m.e.r. als hulpmiddel in de besluitvorming moet vooral worden afgemeten aan de hoofddoelstelling van m.e.r.: het milieubelang naast andere belangen een volwaardige plaats in het besluitvormingsproces geven.

De ervaringen in 1988 met adviezen over verzoeken tot ontheffing van m.e.r.-plicht zijn aanleiding om in hoofdstuk 4 extra aandacht te besteden aan dit onderwerp. De hoeveelheid en de aard van de informatie, die bij een ontheffingsverzoek wordt geleverd en de onmogelijkheid van het stellen van voorwaarden bij de ontheffing, blijken belangrijke aspecten te zijn bij het adviseren over een ontheffingsverzoek.

Een overzicht van alle Commissieleden en de samenstelling van het secretariaat is te vinden in resp. bijlage 1 en bijlage 2.

Bijlage 3 bevat een tabel waarin het aantal projecten per categorie activiteiten is aangegeven. Bijlage 4 geeft een samenvatting van de dit jaar in milieu-effectrapporten geconstateerde leemten in kennis en informatie. Bijlage 5 bevat een overzicht van de stand van zaken van alle m.e.r.-projecten. Bijlage 6 geeft een korte beschrijving van elk project. Bijlage 7 bevat een lijst van alle tot 1 januari 1989 verschenen publikaties van de Commissie.

1 In dit jaarverslag wordt enige kennis van de m.e.r.-procedure bekend verondersteld. Voor informatie over m.e.r. in het algemeen wordt verwezen naar de Handleiding milieu-effectrapportage, drs.ir. N.T. van Eck, ir. R. Rense en mr. D. Samkalden, uitgegeven bij Koninklijke Vermande B.V., 1987.

2. OVERZICHT VAN DE WERKZAAMHEDEN VAN DE COMMISSIE

2.1. Algemeen

De werkgroepen van deskundigen

In 1988 bestonden werkgroepen voor het opstellen van adviezen voor richtlijnen, afhankelijk van de aard van het project, uit twee tot zeven deskundigen. In de toetsingsfase bleek soms dat er voor specifieke onderdelen aanvullende deskundigheid nodig was. De werkgroep werd dan aangevuld. Voor de adviezen over een ontheffingsverzoek werden werkgroepen van één tot drie deskundigen geformeerd.

Op 20 juli 1988 werden bij Koninklijk Besluit 20 nieuwe Commissieleden benoemd. De nieuwe leden zijn vooral deskundigen, die reeds eerder als adviseur bij een project betrokken zijn geweest. In bijlage 1 is de samenstelling van de Commissie op 31 december 1988 weergegeven.

Overigens kon de uitbreiding van het aantal Commissieleden niet voorkomen, dat opnieuw veelvuldig beroep op adviseurs moest worden gedaan. Dit wordt enerzijds veroorzaakt door het grote aantal projecten, anderzijds blijken bepaalde specifieke deskundigheden niet altijd onder de Commissieleden te vinden te zijn. Nieuwe ontwikkelingen zoals bijvoorbeeld op het gebied van de mestverwerking maken het nodig om nieuwe deskundigen bij het werk te betrekken. Ook in dit verband zijn Commissieleden, die nog niet bij projecten betrokken zijn geweest, gevraagd om een nadere aanduiding van hun deskundigheid. Op deze wijze kon worden nagegaan of het deskundigenbestand van de Commissie juiste gegevens met betrekking tot de inzetbaarheid van de betrokkenen bevat.

Stand van zaken projecten

Het aantal projecten, waarover tot nu toe een besluit genomen is, bedraagt inmiddels elf (afgezien van projecten, waarvoor ontheffing van m.e.r.-plicht is verleend). Voor een overzicht van de looptijden van de projecten wordt verwezen naar bijlage 5. In totaal zijn vanaf 1982 vijf projecten voltooid of in uitvoering genomen. Twee projecten zijn tijdens de voorbereiding gestaakt omdat de voorgenomen activiteit niet haalbaar bleek te zijn. Eén m.e.r.-procedure is opgeschort vanwege een verandering in het voornemen.

Termijnen

De wettelijke termijn van twee maanden voor het opstellen van een advies voor richtlijnen wordt over het algemeen gehaald. In slechts twee van de 35 gevallen werd het advies van de Commissie enkele dagen ná het verstrijken van de termijn uitgebracht.

De termijn voor het uitbrengen van een toetsingsadvies werd in 1988 zes van de twaalf keer overschreden, variërend van enkele dagen tot (één keer) enkele maanden. De overschrijdingen werden in de meeste gevallen veroorzaakt doordat tijdens de toetsing tekortkomingen in het milieueffectrapport werden geconstateerd en het bevoegd gezag de adviesterminijn verlengde om de door de Commissie gevraagde aanvullingen te kunnen leveren.

Voor het geven van een advies over een ontheffingsverzoek heeft de Commissie een maand de tijd. Bij zes van de dertien adviezen over een ont-

heffingsverzoek werd deze termijn met enkele dagen tot twee weken overschreden, meestal omdat met het uitbrengen van het advies moest worden gewacht op het beschikbaar komen van aanvullende informatie.

Aard van de nieuwe projecten

Meer dan de helft van de in 1988 gestarte projecten heeft te maken met de verwerking van afvalstoffen. Hiervan betreffen zes het opstellen van plannen voor de verwerking van afvalstoffen, terwijl 24 projecten over concrete voorzieningen, zoals stortplaatsen en afvalverwerkingsinstallaties, in procedure werden genomen. Ook recreatieve projecten, zoals golfbanen, maken een groot deel uit van de nieuwe projecten. In bijlage 3 is per categorie activiteiten aangegeven hoeveel projecten tot nu toe zijn gestart.

Bevoegd gezag en initiatiefnemer

Van de in totaal 47 nieuwe projecten (inclusief ontheffingsverzoeken) zijn 24 het gevolg van een particulier initiatief. Daarnaast treden het rijk, de provincies, gemeenten, schappen en samenwerkingsverbanden resp. 4, 9, 7, 2 en 3 keer op als (mede-) initiatiefnemer.

Als (mede-) bevoegd gezag zijn het rijk 21 keer, de provincies 22 keer, de gemeenten 8, de schappen 7 en samenwerkingsverbanden 2 keer opgetreden.

2.2 Adviezen voor richtlijnen

In 1988 werden door de Commissie 35 adviezen voor richtlijnen voor de inhoud van een milieu-effectrapport uitgebracht, tegen 28 in 1987. Het betrof de volgende adviezen [2]:

- 147. A-30/recreatieplas Maanderbroek (21 januari 1988)
- 166. Golfbaan "De Utrecht" te Hilvarenbeek (1 februari 1988)
- 163. Groot Recycling Hilloo (2 februari 1988)
- 114. Westerschelde Oeververblindng (10 februari 1988)
- 168. Golfbaan Lochem (26 februari 1988)
- 165. Afvalverwerkingsinstallatie Amsterdam-west (3 maart 1988)
- 133. Naderre regelen olieozingen offshore mijnbouw (8 maart 1988)
- 169. Afvalverwerkingslocatie ARCG/Westerkwartier (31 maart 1988)
- 134. Storten van Zuid-Hollands zilveringsslib in de "Grootschallige locatie voor de berging van baggerspecie (Slufter)" (11 april 1988)
- 173. Polypropeenfabriek DSM (12 april 1988)
- 179. Uitbreiding grofvullstortplaats Velsen (4 mei 1988)
- 176. Afvalverwijdering Zuid-Oost Brabant (6 mei 1988)

2 De adviezen staan in chronologische volgorde, de nummers betreffen de projectnummers, waaronder ze in bijlage 6 te vinden zijn. De datum verwijst naar de dag waarop het advies is uitgebracht.

- 170. Westrandweg en hoofdwegennet regio Schiphol (9 mei 1988)
- 177. Stortplaats regio Arnhem (24 mei 1988)
- 172. Stadsgewestpark Noorddijk (Groningen) (27 mei 1988)
- 182. Afvalverwerkingsinrichting Zuid-Holland West (6 juni 1988)
- 184. Afvalberging Lickebaert (7 juni 1988)
- 185. Plan voor verwijdering van zulveringsslib Flevoland (13 juni 1988)
- 183. Wegverbinding Zutphen-Deventer-Raalte (17 juni 1988)
- 187. Uitbreiding stortplaats Nauerna (Zaanstad) (13 juli 1988)
- 181. Plan voor de verwijdering van zulveringsslib c.a. en baggerspecie provincie Noord-Holland (15 juli 1988)
- 186. Golfbaan Hengelo (Gld) (19 augustus 1988)
- 159. Provinciaal afvalstoffenplan Limburg (PAP-II) (26 augustus 1988)
- 188. Shredderinstallatie Zaanse Schroothandel B.V. te Zaandam (14 september 1988)
- 180. "Nœeltje Jans" (22 september 1988)
- 167. Centrale slibverbranding Zutphen (29 september 1988)
- 193. Provinciaal afvalstoffenplan Utrecht (1 november 1988)
- 192. Bouw- en sloopafvalplan Zuid-Holland (10 november 1988)
- 194. Golfbaan Sybrook te Enschede (11 november 1988)
- 196. Golfbaan "de Scherpenberg" Apeldoorn (15 november 1988)
- 199. Diepinfiltratie Overveen (Zuid-Kennemerland) (22 november 1988)
- 198. Geïntegreerde afvalverwerkingsinrichting (GAVI) te Wijkster (9 december 1988)
- 208. Reststoffenverwerking Boeldershoek (21 december 1988)
- 203. Golfbaan Zeddam (22 december 1988)
- 205. VerTech-installatie verwerking zulveringsslib Apeldoorn (30 december 1988)

Daarnaast werd een aantal eerder uitgebrachte adviezen voor richtlijnen op verzoek van het bevoegde gezag voorzien van een aanvulling. Dit betrof:

- 187. Aanvullend advies voor richtlijnen milieu-effectrapport uitbreiding stortplaats Nauerna (12 september 1988)
- 177. Aanvullend advies voor richtlijnen voor de inhoud van het MER stortplaats Arnhem (5 oktober 1988)

Bij Nauerna (187) werd een aanvulling opgesteld voor het storten van chemische afvalstoffen, omdat pas aan het eind van de eerste advies-termijn van de Commissie bleek, dat deze afvalstoffen ook op de uitbreiding van de stortplaats gestort zouden worden. Het advies voor richtlijnen voor de stortplaats Arnhem (177) werd aangevuld, opdat het ook voor een andere initiatiefnemer voor de aanleg en het beheer van een stortplaats in dezelfde regio gebruikt kan worden. Tevens werd in de aanvulling ingegaan op het realiseren van tijdelijke opslagplaatsen voor verontreinigde grond en baggerspecie op de stortplaats Arnhem (zie verder de projectbeschrijving in bijlage 6).

Voor twee projecten, waarvoor het MER reeds was opgesteld, werden adviezen voor aanvullende richtlijnen opgesteld:

- 101. Aanbevelingen voor aanvullingen op het MER Oeververbinding ten westen van Rotterdam (29 augustus 1988)

123. Advies over aanvullende richtlijnen MER verwerking en opslag radio-actief afval (30 september 1988)

Bij de oeververbinding ten westen van Rotterdam (101) was het MER opgesteld voor de keuze van de aanleg van een tweede Beneluxtunnel of de Blankenburgtunnel. Allereerst werd tot de aanleg van de tweede Beneluxtunnel besloten. Daarbij werd het voornemen bekendgemaakt ook de Blankenburgtunnel aan te leggen, waarvoor het MER moest worden aangevuld. In het aanvullende advies voor richtlijnen werd aangegeven op welke punten het MER zou moeten worden aangevuld.

Voor de opslag van radio-actief afval werd, nadat het MER opgesteld was, een nieuwe locatie gekozen. De aanvullende richtlijnen betroffen de aanvulling voor de locatie-gebonden aspecten in het MER.

De Commissie heeft in 1988 ook medewerking verleend aan een aantal niet m.e.r.-plichtige activiteiten:

- 137. Advies voor richtlijnen t.b.v. het toetsingscriterium voor de ondergrondse opberging van radio-actief afval (12 februari 1988)
- 156. Aanbevelingen voor de inhoud van het HELP-rapport behorend bij het voorontwerp-plan van de ruilverkaveling Rossum-Oost (wordt met het toetsingsrapport gepubliceerd)
- 174. Aanbevelingen voor de inhoud van het HELP-rapport behorend bij het voorontwerp-plan van de ruilverkaveling Baarderadeel (wordt met het toetsingsrapport gepubliceerd)

Voor het opstellen van het toetsingscriterium voor de ondergrondse opberging van radio-actief afval wordt een procedure gevolgd, die enige overeenkomsten heeft met de m.e.r.-procedure. De werkzaamheden ten behoeve van het toetsingscriterium werden verricht op verzoek van de Minister van VROM.

De Commissie is gevraagd om in het kader van de evaluatie van de werkingssfeer van de m.e.r. de evaluatierapporten (HELP-rapporten) van bepaalde landinrichtingsprojecten *"inhoudelijk te bezien in het licht van de criteria die daarvoor in het kader van de m.e.r. gelden"* [3] en bij de toetsing van het HELP-rapport de werkwijze van de m.e.r.-procedure zoveel mogelijk te benaderen. In overleg met de Landinrichtingsdienst is besloten om bij wijze van experiment vooraf aanbevelingen op te stellen voor de inhoud van de HELP-rapporten van de ruilverkavelingen Rossum-Oost en Baarderadeel. Bij de toetsing worden deze aanbevelingen als toetsingskader gebruikt.

Het grote aantal adviezen voor richtlijnen en het aantal min of meer gelijksoortige m.e.r.-projecten hebben tot gevolg dat het opstellen van adviezen voor richtlijnen steeds minder tijd vergt. Voor het opstellen van een advies voor richtlijnen wordt veelal uitgegaan van een eerder

3 Tweede Kamer, zitting 1985-1986, 16814 nr.37, en een brief van de Minister van Landbouw en Visserij aan de Evaluatiecommissie Wabm van 28 juli 1986 (NMF/M-86-2360).

advies, dat aangepast wordt voor de specifieke kenmerken van het project. Het is van belang om bij vergelijkbare projecten adviezen te geven die voortbouwen op en consistent zijn met eerdere adviezen voor vergelijkbare activiteiten. Om deze reden wordt er naar gestreefd om bij de samenstelling van een werkgroep door middel van de keuze van voorzitter, secretaris en werkgroepleden de nodige continuïteit in de adviezen voor deze projecten te brengen. Anderzijds moet in adviezen goed worden aangesloten bij de plaatselijke situatie, de voortschrijdende wetenschappelijke kennis en het zich wijzigende milieubeleid.

Zoals ook al in het jaarverslag over 1987 werd geconstateerd, kan gebrek aan detaillering in de adviezen voor richtlijnen een probleem vormen. Het is voor initiatiefnemer en bevoegd gezag soms niet voldoende duidelijk op welke schaal en met welke mate van detail de in de adviezen gestelde vragen moeten worden beantwoord. Dit probleem speelt vooral bij de beschrijving van de bestaande toestand van het milieu en de te verwachten milieugevolgen. Geprobeerd wordt meer gedetailleerde en beter op de situatie afgestemde adviezen voor richtlijnen op te stellen. Zo zijn bij een aantal projecten de wettelijke adviseurs in het kader van de m.e.r., de medewerkers van de regionale inspectie voor de milieuhygiëne en de provinciale consulent Natuur, Milieu en Faunabeheer van het Ministerie van Landbouw en Visserij, uitgenodigd voor het bezoek van de Commissie aan de locatie van het betreffende project. Deze adviseurs bleken de plaatselijke situatie goed te kennen en konden hierdoor een zinvolle bijdrage leveren aan de informatievoorziening van de Commissie. In hoeverre deze aanpak voor alle projecten werkt en een afdoende oplossing voor het probleem biedt, is nog niet te zeggen. Onduidelijkheden en tekortkomingen in de richtlijnen kunnen leiden tot gebreken in het MER. Met het toenemende aantal toetsingen mag verwacht worden, dat de resultaten daarvan ook door kunnen werken in een verbetering van de adviezen voor richtlijnen.

2.3. Toetsingsadviezen

Dit jaar zijn 12 toetsingsadviezen uitgebracht, waaronder twee toetsingen van een aanvulling op een milieu-effectrapport. Het betreft, in chronologische volgorde, de projecten[4]:

123. Locatiegebonden milieu-effectrapport verwerking en opslag van radio-actief afval (29 januari 1988)
105. Strandvlakte IJmuiden (10 februari 1988)
125. Baanverlenging Luchthaven Eelde (16 februari 1988)
120. Nader rapport over de uitbreiding van de Luchthaven Zuid-Limburg (22 april 1988) en
Bijlage 6 (30 juni 1988) "Berekening van de aantallen door geluid gehinderde en in de slaap gestoorde personen als gevolg van de uitbreiding van de Luchthaven Zuid-Limburg" behorende bij het op 22 april 1988 uitgebrachte Toetsingsadvies naar aanleiding van het Nader Rapport over de uitbreiding van de Luchthaven Zuid-Limburg
135. Kolengestookte eenheid 8 Centrale Hemweg te Amsterdam (14 juli 1988)
130. Afvalstortplaats De Dolten (26 augustus 1988)
163. Groot Recycling Helloo (12 september 1988)
112. Woningbouwlocatie Amsterdam Nieuw-Oost (eerste fase Zeeburg) (23 september 1988)
101. Aanvullende nota Oeververbinding ten westen van Rotterdam (9 november 1988)
168. Golfbaan Lochem (11 november 1988)
146. Ontwerp afvalstoffenplan provincie Noord-Holland 1989-1994 (22 november 1988)
173. Polypropreenfabriek DSM (14 december 1988)

Bij een aantal projecten bleek nog tijdens de m.e.r.-procedure, dat de voorgenomen activiteit niet door zou gaan. Tijdens het opstellen van het MER voor de afvalberging van Tiofine (143) bleek een beter alternatief voor de berging van het tiofine-afval voorhanden, dat niet m.e.r.-plichtig was. In het geval van de kolenreststoffenberging Flevocentrale (145) bleek dat een kolengestookte eenheid bij de Flevocentrale voorlopig niet zou worden gerealiseerd, waardoor Gedeputeerde Staten geen verdere medewerking wilden verlenen aan de oprichting van een kolenreststoffenberging in Flevoland. Bij het kampeer- en watersportcentrum Broekhaven was het milieu-effectrapport mede aanleiding om de activiteit niet door te laten gaan.

Weinig milieu-effectrapporten zijn zonder meer goed bevonden door de Commissie. In vrijwel alle milieu-effectrapporten bleek in meer of mindere mate bepaalde informatie te ontbreken. Bij negen van de twaalf toetsingsadviezen beschouwde de Commissie de tekortkomingen in het MER

4 De adviezen staan in chronologische volgorde, de nummers betreffen de projectnummers, waaronder ze in bijlage 6 te vinden zijn. De datum verwijst naar de dag waarop het advies is uitgebracht.

dermate essentieel, dat zij het bevoegde gezag adviseerde het MER aan te vullen.

Dergelijke tekortkomingen hadden vooral betrekking op de beschrijving van de alternatieven en de te verwachten milieu-effecten. Het meest milieuvriendelijke alternatief wordt vaak niet met dezelfde mate van detail uitgewerkt als de voorgenomen activiteit. De beschrijving van de milieu-effecten is dikwijls onvolledig, soms op punten onjuist.

Over het algemeen onderschrijft het bevoegde gezag de door de Commissie geconstateerde gebreken. In hoeverre daarna aanvullingen worden opgesteld en hoe dergelijke aanvullingen in de procedure worden ingepast, verschilt van project tot project. In hoofdstuk 3 wordt dieper ingegaan op de verschillende ervaringen met het toetsen van milieu-effectrapporten. Ook de bijzondere procedure rondom de uitbreiding van de luchthaven Zuid-Limburg, waarbij de Commissie uiteindelijk zelf de ontbrekende informatie aangedragen heeft, komt daarin aan bod.

In het jaarverslag van 1987 werd speciale aandacht besteed aan de relatie tussen m.e.r. en de provinciale afvalstoffenplannen (PAP'en). Destijds betrof het de richtlijnen. Inmiddels zijn twee milieu-effectrapporten behorend bij een ontwerp provinciaal afvalstoffenplan getoetst. Daarbij is gebleken dat de coördinatie tussen de opstellers van het MER en die van het PAP te wensen over laat. De wisselwerking tussen de milieu-informatie uit het MER en de beleidsoverwegingen en -keuzes in het PAP bleef achterwege, waardoor een afstemming tussen het PAP en het MER niet tot stand kwam. Het instrument m.e.r. werd niet gebruikt om de beleidskeuzes en de alternatieven te onderbouwen.

Het is de vraag of dergelijke gebreken alleen veroorzaakt worden door de onervarenheid met m.e.r. voor een PAP. In hoeverre ook de adviezen voor richtlijnen van de Commissie dergelijke afstemmingsproblemen mee in de hand gewerkt hebben, is moeilijk na te gaan. Zo zou niet zozeer een volledige beschrijving van alle milieu-effecten gevraagd moeten worden, maar zouden de vragen meer kunnen worden toegespitst op de milieu-effecten van de beleidskeuzes.

De toegevoegde waarde van m.e.r. voor provinciale afvalstoffenplannen is op dit moment nog niet aan te geven, omdat de afvalstoffenplannen nog niet in de besluitvormingsfase verkeren.

2.4. Adviezen ten behoeve van ontheffingen

Verzoeken om ontheffing van m.e.r.-plicht op inhoudelijke gronden (art. 41e, lid 1, onder a) zijn in 1988 vaker ingediend dan in 1987. De Commissie heeft voor de onderstaande projecten de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer en de Minister van Landbouw en Visserij geadviseerd over het verlenen van een ontheffing van m.e.r.-plicht.

175. N.A.M. injectie van afvalwater in het olleveld Schoonebeek via Meetstation XVIII (3 maart 1988)
178. Golfbaan Cromstrijen (16 maart 1988)
186. Golfbaan het Zelle in Hengelo (Gld) (6 juni 1988)
189. Golfbaancomplex Heltenoord (25 augustus 1988)
190. Oprichting van een centrale voorzuiveringsinstallatie voor zeugemest en kalvergler in Sevenum (26 augustus 1988)
191. Golfbaan de Witdonk (gemeenten Meijel en Roggel) (23 september 1988)
195. Bungalowpark in De Lutte (gemeente Losser) (4 oktober 1988)
197. Mestverwerkingsfabriek te Gemert (4 oktober 1988)
202. Storten van verontreinigde grond op het voormalig EMK-terrein te Krimpden aan de IJssel (28 oktober 1988)
200. Bouw mestverwerkingsinstallatie door Vefinex B.V. te Weert (31 oktober 1988)
201. Toelating boorspoeling Versaclean EMO 4000 (2 november 1988)
210. Golfbaan Rosmalen (1 december 1988)
206. Baggerstort Hollandsch Diep ambachtsheerlijkheid Cromstrijen (8 december 1988)

De adviezen van de Commissie over de ontheffingsverzoeken mestverwerking Scarabee (213) en mestverwerking Venray B.V. (214) worden eind januari 1989 uitgebracht.

De Commissie heeft negen keer geadviseerd tot het verlenen van de gevraagde ontheffing, omdat er geen belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit te verwachten zijn. In drie gevallen concludeerde de Commissie dat een ontheffing niet voor de hand lag, omdat op voorhand niet duidelijk was, dat er geen belangrijke nadelige milieugevolgen zouden optreden. Voor de mestverwerkingsinstallatie van Vefinex B.V. werd na het uitbrengen van het advies door het Directoraat Generaal Milieubeheer gewezen op de mogelijke bijdrage aan de NO_x-emissie door de nieuwe installatie. In een aanvullende brief is door de Commissie nader op dit probleem ingegaan, hetgeen overigens wat betreft de te verlenen ontheffing niet tot een andere conclusie leidde. In één geval meende de Commissie over onvoldoende informatie te beschikken over de aard van de uitvoering van de voorgenomen activiteit en kon zij geen oordeel geven over de ernst van de te verwachten milieugevolgen. De beschikbaar gestelde informatie speelt een belangrijke rol bij ontheffingsverzoeken, omdat de Commissie op grond daarvan moet adviseren. Hoofdstuk 4 gaat nader in op de ontheffingen en de daarmee opgedane ervaringen.

2.5 Cursussen, seminars

In 1988 werd o.a. aan de volgende cursussen, seminars en voorlichtingsbijeenkomsten deelgenomen:

- 9th International Seminar on Environmental Impact Assessment, 10-23 juli te Aberdeen (tevens presentatie paper);
- Advanced Policy Workshop on Environmental Management and Planning, 23-30 oktober op Kreta (tevens presentatie paper);
- Task Force on Environmental Impact Assessment, United Nations Economic Commission for Europe (UNECE) 28 en 29 januari en 26 en 27 oktober in Genève en 14-17 juni in Banff, Canada;
- International Conference on Environmental Impact Analysis for developing Countries, 28 november t/m 3 december in Delhi, India (tevens presentatie paper);
- diverse presentaties in cursussen over m.e.r. voor studenten aan de Erasmus universiteit Rotterdam, Milieukunde 'Nieuw Rollecate', Post-hoger technisch onderwijs te Amsterdam, Rijksuniversiteit Groningen, Technische Universiteit Delft, Vrije Universiteit Amsterdam;
- voorlichtingsbijeenkomsten over m.e.r. voor de gemeente Apeldoorn, de Regionale Milieuraad Oost-Veluwe en diverse Rotary-clubs.

2.6. Leemten in kennis

Uit ieder milieu-effectrapport blijkt dat er leemten in kennis en informatie zijn blijven bestaan. Er kan een onderscheid worden gemaakt enerzijds naar leemten in kennis als gevolg van de stand van de wetenschap en anderzijds naar leemten in informatie, omdat daar in het betreffende project geen onderzoek naar is verricht. Niet in alle milieu-effectrapporten worden de leemten in kennis en informatie voldoende expliciet en open gepresenteerd. Wanneer het gaat om voor de besluitvorming relevante leemten, spelen zij een belangrijke rol in de toetsingsadviezen van de Commissie. Het betreft meestal gebieds-specifieke informatie die niet beschikbaar was en waar geen onderzoek naar verricht is in het kader van het MER.

In bijlage 4 wordt een overzicht gegeven van leemten in kennis, zoals die uit de verschillende milieu-effectrapporten naar voren zijn gekomen.

2.7. Evaluatie achteraf

Het is niet verplicht om in een milieu-effectrapport aandacht te besteden aan het op te stellen evaluatieprogramma van de optredende milieugevolgen. Het wordt in de richtlijnen vaak geadviseerd, omdat met een aanzet tot een evaluatieprogramma beter wordt aangegeven wat de betekenis is van de optredende milieugevolgen en de leemten in kennis en informatie voor de besluitvorming. In slechts vijf getoetste milieu-effectrapporten wordt aandacht besteed aan de evaluatie van de effecten. In vrijwel alle gevallen beschouwde de Commissie dit als te summier. De Commissie ontvangt en verzamelt alle evaluatiegegevens van reeds in uitvoering zijnde projecten. Op dit front zijn er dit jaar weinig nieuwe ontwikkelingen geweest.

Een consequentie van het verlenen van ontheffing van m.e.r.-plicht is, dat evaluatie achteraf niet meer kan worden vereist.

3. DE BETEKENIS VAN M.E.R. BIJ DE BESLUITVORMING

3.1 Inleiding

In het jaarverslag over 1987 werd een aantal maatstaven geformuleerd waaraan het succes van de toepassing van m.e.r. kan worden afgemeten. Aan de hand van deze maatstaven werden de toen beschikbare ervaringen besproken. De conclusies waren gematigd positief en stelden o.a. dat in een aantal gevallen m.e.r. had geleid tot de formulering van goede alternatieven, dat de inspraak serieus werd genomen, dat in het algemeen de besluitvorming niet had geleid tot milieu-onvriendelijke keuzen en dat daarom de acceptatiegraad van de besluiten hoger was.

Deze conclusies waren gebaseerd op een beperkt aantal ervaringen met m.e.r. en haar doorwerking in de besluitvorming. Aan het einde van 1988, 16 maanden na het van kracht worden van de wettelijke verplichting tot uitvoering van m.e.r. voor de in het Besluit milieu-effectrapportage vermelde activiteiten, lijkt het de moeite waard opnieuw de balans op te maken. Er zijn weliswaar ongeveer 80 m.e.r.-procedures van start gegaan sedert het begin van het interimbeleid in 1981, maar toch zijn slechts elf procedures daarvan aan het einde van 1988 tot een definitief besluit gekomen[5]. Het blijkt dat veel initiatiefnemers meer tijd nodig hebben of nemen voor het opstellen van een MER dan aan het begin van de desbetreffende procedures over het algemeen werd aangenomen. In een aantal andere gevallen bleek het om verschillende redenen noodzakelijk te zijn de besluitvormingsprocedure te verlengen en een aanvullend rapport/MER uit te brengen. In drie gevallen werd het voornemen tot uitvoering van een initiatief, soms nog voordat het MER gepubliceerd werd, teruggedenkt en beëindigd[6], terwijl bij het kampeer- en watersportcentrum Broekerhaven werd besloten, nadat dat het MER getoetst was, de activiteit niet door te laten gaan.

Het beperkte aantal besluiten dat met m.e.r. ondersteund is genomen, staat derhalve nog steeds geen diepgaande conclusies toe[7]. Toch kan een steeds beter en concreter beeld worden verkregen. Daarnaast blijkt dat de betekenis van m.e.r. niet alleen moet worden afgeleid uit het besluit, maar ook uit het daaraan voorafgaande besluitvormingsproces.

De nieuwe ervaringen bevestigen de redelijk positieve opmerkingen in het jaarverslag over 1987. Het denken in termen van alternatieven en de openheid van het proces zijn kenmerken van de m.e.r. die ook in 1988 steeds positief naar voren kwamen.

-
- 5 Behalve de in het jaarverslag over 1987 genoemde besluiten zijn daar in het verslagjaar 1988 nog bijgekomen besluiten over de strandvlakte IJmuiden (105), afvalstort Midden-IJssel (117), kampeer- en watersportcentrum Broekerhaven (118), kolencentrale Amer 9 (139), de tweede Belenuxtunnel (101), Stormvloedkering Nieuwe Waterweg (142).
- 6 Dit betrof de projecten afvalverwerking stadsgewest 's-Hertogenbosch (136), de berging van afvalstoffen TDF Tiofine B.V.(143) en kolenreststoffenberging Flevocentrale (145). Zie de projectbeschrijvingen in bijlage 6.
- 7 De beschrijving in dit jaarverslag beoogt geenzins evaluatie van m.e.r. te zijn, zoals dat door de Evaluatie Commissie Wabm wordt uitgevoerd.

Met het oog op het voorafgaande wordt in dit hoofdstuk ingegaan op twee soorten ervaringen, waaruit de betekenis van m.e.r. voor de besluitvorming kan worden afgeleid:

1. De betekenis van hogere beleidskaders en regelgeving voor m.e.r.-plichtige activiteiten.
2. De noodzaak tot aanvulling van het MER om voldoende informatie te hebben voor een besluitvorming waarin het milieu volwaardig kan worden meegewogen.

3.2. De betekenis van hogere beleidskaders en regelgeving

Beleidskaders als structuurschema's, streekplannen, provinciale plannen voor de verwijdering van afval, provinciale milieuhygiënische- en waterkwaliteitsplannen dienen ter beoordeling van de aanvaardbaarheid en doelmatigheid van (particuliere of overheids-) initiatieven. Daarnaast is de nationale wet- en regelgeving ook zeer bepalend als toetsingskader. De bijzondere betekenis van beleidskaders en regelgeving bij m.e.r. kan zich uiten in de afwezigheid of in de nadrukkelijke aanwezigheid daarvan. Bijstelling van bestaande regelgeving kan door m.e.r. worden gestimuleerd.

Het ontbreken van een beleidskader

Het ontbreken van een beleidskader kan de formulering van de in aanmerking te nemen alternatieven bemoeilijken.

Dit bleek het geval bij het initiatief van drie zuiveringsschappen voor de bouw van een slibverbrandingsinstallatie. De betreffende provincie beschikte niet over een plan voor de verwijdering van zuiveringsslib, terwijl ook het provinciale afvalstoffenplan onduidelijkheden liet bestaan over de te kiezen verwerkingsmethoden van communaal slib. Daardoor was onduidelijk of alle zuiveringsschappen verplicht zouden worden deel te nemen aan het onderhavige initiatief, dan wel verplicht zouden worden anderszins te komen tot een aanzienlijke reductie van de uiteindelijk te storten hoeveelheden slib of verwerkingsresten. In deze situatie was het voor de initiatiefnemers moeilijk een positie te bepalen ten aanzien van de te installeren capaciteit (in verband met deelname van andere zuiveringsschappen), verwerking van zuiveringsslib van particulieren, gecombineerde werking met huishoudelijke afvalstoffen (gebruik maken van restwarmte van verbrandingsinstallaties van huishoudelijk afval) etc. In haar advies voor de richtlijnen heeft de Commissie deze problemen gesignaleerd en er bij het provinciaal bestuur op aangedrongen een beleidskader op te stellen, waaraan de initiatiefnemers hun initiatief kunnen toetsen en modelleren.

Bij een initiatief voor de aanleg van een golfbaan was uit het Structuurschema Natuur- en Landschapsbehoud niet af te leiden of het betreffende gebied in òf net buiten een Grote Eenheid Natuurgebied (GEN) lag. Ook de provincie had de grenzen van het GEN niet nader bepaald, waardoor niet duidelijk was welke status aan het gebied voor de golfbaan moest worden toegekend.

In zo'n geval dient aan het begin van de m.e.r.-procedure zo snel mogelijk duidelijkheid te worden geschapen voor de initiatiefnemers. Dit kan gebeuren bij het vaststellen van de richtlijnen voor het MER door het bevoegde gezag.

Nadrukkelijke aanwezigheid van beleidskaders

Het is ook mogelijk, dat hogere beleidskaders dermate harde normen stellen dat het bevoegd gezag daarvan nauwelijks afwijkt. Een gevolg van dergelijke harde toetsingskaders kan zijn, dat de in een MER uitgewerkte alternatieven niet meer dan een referentiefunctie zullen vervullen voor de voorgenomen activiteit. Overigens biedt de wettelijke m.e.r.-regeling het bevoegd gezag wel de mogelijkheid om bij het besluit alle andere voorwaarden, voorschriften en beperkingen op te nemen, die nodig zijn met het oog op het voorkomen of beperken van verontreiniging of aantasting van het milieu (Wabm, art. 41 ai, 3a). Het is dus wel mogelijk verder te gaan dan de beleidskaders voor het betreffende m.e.r.-plichtige besluit voorschrijven.

Ook in procedurele zin kunnen beleidskaders van invloed zijn op m.e.r. Dit was het geval bij een provinciaal afvalstoffenplan, waarin bepaald werd dat in een samenwerkingsgebied moest worden besloten tot de inrichting van één centrale stortplaats voor onverbrandbaar afval en anderszins niet te hergebruiken residu. Op grond van dit provinciale beleidskader kwamen vier verschillende initiatiefnemers achtereenvolgens met vier verschillende oplossingen en elkaar uitsluitende initiatieven. In overleg met het provinciaal bestuur stelde de Commissie één advies voor richtlijnen op voor alle initiatieven en locaties. De provincie heeft daarop één set richtlijnen vastgesteld met deel-richtlijnen voor de opstelling van een MER voor elk van de vier initiatiefnemers. Dit heeft echter nog niet automatisch tot gevolg dat alle milieu-effectrapporten tegelijkertijd met vergunningaanvragen bij de provincie zullen worden ingediend. Toch is het provinciaal bestuur van plan alle vergunningaanvragen en milieu-effectrapporten in één beoordelingsfase te betrekken en op deze wijze de verschillende milieu-effectrapporten te behandelen als beschrijvingen van evenzovele locatie-alternatieven. De synchronisatie van het tijdstip van indiening van de diverse milieu-effectrapporten kan door de provincie niet worden afgedwongen en kan alleen tot stand worden gebracht door overleg met alle betrokken partijen. Het feit dat de provincie bij de vergunningverlening volgens de Afvalstoffenwet bevoegd gezag is en de vergunningaanvragen kan toetsen aan het door haar opgestelde afvalstoffenplan, maakt deze aanpak mogelijk[8].

Een vergelijkbare situatie deed zich voor bij de aanleg van een aantal golfbanen. Hier kon echter geen procedurele uitweg worden gevonden. Het streekplan bood slechts ruimte voor de aanleg van nog één 18-holes golfbaan. Toch dienden zich twee verschillende initiatiefnemers aan, die beiden streefden naar de inrichting van een 18-holes golfbaan in het streekplangebied. Het Besluit milieu-effectrapportage bepaalt dat het bestemmingsplan het m.e.r.-plichtige besluit vormt over de inrichting van golfbanen. De gemeente is hier dus het bevoegde gezag. Het provinciaal bestuur kan bij de besluitvorming met m.e.r. niet optreden

8 Zie ook het artikel van M. Buitenkamp en H. Koldewee: "M.e.r. bij elkaar uitsluitende activiteiten: nog niet volmaakt", Tijdschrift voor Milieu & Recht, aflevering 10, november 1988, p.389-393.

als bevoegd gezag om aan haar streekplanbeleid uitvoering te kunnen geven. Ook hier is sprake van elkaar uitsluitende alternatieven, waarbij het er naar uit ziet dat de eerste initiatiefnemer die een MER gereed zal hebben de meeste kans heeft zijn initiatief te verwezenlijken. In dit geval heeft de Commissie (in overleg met de provincie en betrokken gemeenten) volstaan met in ieder van haar adviezen voor richtlijnen te wijzen op het bestaan van het andere initiatief. Zij gaf daarbij wel de expliciete aanbeveling de informatie in beide milieu-effectrapporten op zodanige wijze te presenteren dat de milieu-informatie kan worden gebruikt door het provinciale bestuur bij de goedkeuring van de door de gemeenteraden vastgestelde bestemmingsplannen [9].

Gangbare normen

Tijdens een m.e.r.-procedure kan naar voren komen dat ook onder de gangbare normen milieu-effecten optreden, die niet veronachtzaamd kunnen en mogen worden.

De m.e.r.-procedure ten behoeve van de besluitvorming over de uitbreiding van de luchthaven Zuid-Limburg met een nieuwe oost-westbaan biedt hiervoor een illustratie. Geluidhinder door vliegtuiglawaai rondom luchthavens wordt uitgedrukt in gemiddelde jaarwaarden van zogeheten Kosten-eenheden (Ke). De ligging van de Ke-contouren wordt gewoonlijk berekend tot een laagste waarde van 35 Ke. Deze waarde heeft planologische betekenis, omdat binnen deze contour geen nieuwe bebouwing mag plaatsvinden. Toch treedt voor sommige mensen ook ernstige geluidhinder op in het bereik beneden 35 Ke. De Commissie (en insprekers op het MER over de uitbreiding van de Luchthaven Zuid-Limburg) heeft er steeds op aangedrongen de contouren tot en met 20 Ke te berekenen en de aantallen mensen aan te geven die daarbinnen ernstige geluidhinder kunnen ondervinden. Daarnaast drong de Commissie, met het oog op het geplande nachtelijke gebruik van de luchthaven, aan op berekening van geluidcontouren, behorende bij die nachtelijke geluidpiekniveaus in dB(A) die slaapstoornissen en ontwaakreacties kunnen veroorzaken bij de omwonende bevolking. Omdat de gewenste milieu-informatie op onvoldoende wijze werd gepresenteerd in het MER en in een nader aanvullend rapport op het MER, liet de Commissie, nadat het bevoegd gezag hiertoe zelf niet bereid gebleken was, de gewenste berekeningen uitvoeren en publiceerde die resultaten in een bijlage bij haar toetsingsadvies. Inmiddels heeft de Raad van State in een advies dat de Raad uitbracht op 23 augustus 1988 op verzoek van de Minister van Verkeer en Waterstaat en VROM, de door de Commissie gevolgde aanpak onderschreven. Uit dit advies van de Raad van State kan worden afgeleid dat in een milieu-effectrapport ook die effecten dienen te worden beschreven die beneden de vigerende normen liggen. Dit opdat het bevoegd gezag een volledig beeld zal krijgen van alle milieugevolgen die moeten worden meegewogen in de besluitvorming. Tevens is hiermede aangegeven dat via m.e.r. bijstelling van normen kan worden gestimuleerd. In het geval van de m.e.r. over de Luchthaven Zuid-Limburg betreft het respectievelijk

9 Zie voetnoot 8.

de behoefte te komen tot een uitbreiding van de berekening van de Ke-contouren tot en met de 20 Ke-contour en het nachtelijke vlieglawaai uit te drukken in contouren van geluidpiekniveaus in dB(A)-eenheden.

Conclusie

Wanneer hogere beleidskaders dermate harde voorwaarden stellen, dat alternatieven op voorhand uitgesloten worden, kunnen zij de betekenis van m.e.r. voor de besluitvorming beperken. De wettelijke m.e.r.-regeling biedt overigens wel de mogelijkheid verder te gaan dan deze beleidskaders. Anderzijds levert het ontbreken van hogere beleidskaders of het gebrek aan voldoende duidelijkheid moeilijkheden op bij de formulering van alternatieven en bij elkaar uitsluitende activiteiten.

3.3 De noodzaak tot aanvullende milieu-informatie

In 1988 heeft de Commissie tijdens toetsingen van milieu-effectrapporten vaak moeten constateren dat de gepresenteerde milieu-informatie op min of meer ernstige wijze tekort schoot. De belangrijkste tekortkomingen betroffen de beschrijving van alternatieven, met name het meest-milieuvriendelijkste alternatief, en de milieu-effecten[10].

Een aantal gebreken was zo ernstig, dat het MER volgens de Commissie niet goed gebruikt kon worden voor de te nemen besluiten.

De Commissie concludeerde bij de toetsing van het MER Woningbouwlocatie Amsterdam-Nieuw Oost (eerste fase Zeeburg) dat het MER voldoende informatie biedt voor de voortzetting van de planvorming over deze woningbouwlocatie, maar dat meer gedetailleerde informatie nodig is ten behoeve van de besluitvorming over het bestemmingsplan en de voor dit project uit te voeren landaanwinning. In deze m.e.r.-procedure is het duidelijk dat een vervolg-MER noodzakelijk is.

Iets dergelijks deed zich ook voor bij de besluitvorming over de vaste oeververbindingen ten westen van Rotterdam. Met behulp van m.e.r. werd het besluit genomen allereerst een tweede Beneluxtunnel aan te leggen, als keuze uit verschillende tracé-mogelijkheden. Bij dit besluit maakte de Minister van Verkeer en Waterstaat tevens het voornemen bekend behalve een tweede Beneluxtunnel ook een tunnel aan te leggen volgens het tracé Blankenburg-Oost. De besluitvorming hierover kon niet geschieden op basis van het eerder opgestelde MER. Daarin was immers de aanleg van één tunnel beschreven met keuzemogelijkheid uit verschillende locaties. Omdat het in feite een vervolgininitiatief betrof, werd besloten tot opstelling van een aanvulling op het bestaande MER met beoordeling daarvan volgens de wettelijke regelen inzake m.e.r.

10 In een aantal gevallen ging het om de gevolgen voor de geohydrologische situatie. Bij de luchthaven Zuid-Limburg betrof het daarnaast de geluidssituatie. In andere gevallen moest het MER worden aangevuld vanwege tekortkomingen in de aannamen voor de voorgenomen activiteit (Groot Recycling Heiloo) en de beschrijving van het meest milieuvriendelijkste alternatief (o.a. stortplaats "De Dolten").

Op welke wijze in aanvullingen voorzien?

Indien de Commissie van mening was dat vanwege de tekortkomingen het MER op onderdelen onvoldoende basis bood om een gewogen besluitvorming mogelijk te maken, meldde zij dit nog tijdens de toetsingstermijn aan het bevoegd gezag en de initiatiefnemer. In de meeste gevallen werd dan ad hoc door middel van informeel overleg tussen bevoegd gezag, initiatiefnemer en de Commissie nagegaan hoe de ontbrekende informatie zou kunnen worden aangevuld. Daarbij deden zich verschillende constructies voor, variërend in de mate waarin werd afgeweken van de oorspronkelijk geplande procedure:

* Aanvullingen alleen voor de Commissie "tijdens" toetsingstermijn

Bij de toetsing van het MER Strandvlakte IJmuiden werd door de gemeente Velsen kort voor het verstrijken van de termijn, waarbinnen de Commissie haar advies moest uitbrengen, aanvullende informatie ter beschikking van de Commissie gesteld. Deze informatie kon daarop door de Commissie alsnog in haar advies worden betrokken. Zij werd daartoe in staat gesteld door een korte verlenging van de adviestermijn. Bij de toetsing van het MER Groot Recycling Heiloo (uitbreiding en wijziging van de regionale stortplaats voor afvalstoffen te Heiloo) werd een soortgelijke gang van zaken gevolgd.

* Aanvullingen voor de Commissie met verlengen toetsingstermijn

Bij de m.e.r.-procedure over het tweede Afvalstoffenplan van Noord-Brabant verzocht de provincie de Commissie haar toetsingsadvies op te schorten in afwachting van de aanvulling. De aanvullende informatie werd in de vorm van een milieuparagraaf bijeengebracht en alleen aan de Commissie voorgelegd.

* Aanvullingen na eerste toetsing, openbare procedure opnieuw

Het toetsingsadvies dat de Commissie in 1987 uitbracht over het MER Uitbreiding luchthaven Zuid-Limburg gaf het bevoegd gezag aanleiding tot de opstelling van een "Nader Rapport". In dit geval besloot het bevoegd gezag tot verlenging van de procedure, omdat het Nader Rapport, evenals het MER, aan inspraak en advisering werd onderworpen. De Commissie kwam in haar toetsingsadvies over het Nader Rapport opnieuw tot de conclusie dat essentiële informatie ten behoeve van de besluitvorming ontbrak. Omdat het er niet naar uitzag, dat deze informatie alsnog zou worden bijeengebracht, gaf de Commissie opdracht aan de Technisch Fysische Dienst/TNO-TH om dit voor haar te doen. De resulterende informatie werd vervolgens ter beschikking van het bevoegd gezag gesteld.

Het bevoegd gezag bepaalt op welke wijze met het toetsingsadvies van de Commissie wordt omgegaan. Op welke punten aanvullingen worden gemaakt en hoe de aanvullingen in een eventuele vervolprocedure ingepast worden, blijkt van project tot project te verschillen. Zowel de ernst van de tekortkoming en het gewicht dat de Commissie daaraan gegeven heeft, alsook de mate waarin bezwaren tegen de voorgenomen activiteit bestaan, kunnen een rol spelen bij de wijze waarop aanvullingen in de procedure worden ingepast.

De ervaringen tonen aan, dat bij veel milieu-effectrapporten een aanvulling op de een of andere manier wenselijk wordt geacht. Uit de boven beschreven gevallen komt naar voren, dat de Commissie de betekenis van de ontbrekende informatie voor de besluitvorming als belangrijke maatstaf hanteert voor de ernst van de tekortkomingen van het MER. In dit licht wordt het ontbreken van een beschrijving van alternatieven voor

de voorgenomen activiteit als een ernstige tekortkoming beschouwd. Ook het ontbreken van informatie over de te verwachten milieu-effecten kan, zoals bij de uitbreiding van de luchthaven Zuid-Limburg, leiden tot een bijzondere procedure.

Concluderend kan worden opgemerkt, dat hoewel de mogelijkheid van aanvulling op het MER in het kader van de deregulering indertijd uit de wettelijke m.e.r.-regeling werd geschrapt [11], de feitelijke behoefte aan extra onderbouwende informatie niet is verdwenen. Er worden verschillende (procedurele) oplossingen gekozen, om alsnog in dergelijke aanvullingen te voorzien. Om deze reden is het de vraag of nieuwe wettelijke regelingen met betrekking tot aanvullingen op een MER in dit stadium wenselijk zijn.

Initiatiefnemer en bevoegd gezag beseffen in het algemeen dat ernstige tekortkomingen in de milieu-informatie aanleiding kunnen geven tot bezwaren in de verdere besluitvorming, die daardoor aanzienlijke vertraging zou kunnen oplopen. De behoefte tot het presenteren van betere en relevante milieu-informatie wordt daarmee gestimuleerd. Dit zal naar alle waarschijnlijkheid ook leiden tot intensievere informele consultatie tussen bevoegd gezag, initiatiefnemer en de wettelijke adviseurs tijdens de opstelling van een MER en tot een zorgvuldiger bestudering van een MER door bevoegd gezag, alvorens een MER te aanvaarden. Dat zou in overeenstemming zijn met de aard van m.e.r.: het zoveel mogelijk naar voren halen in de tijd van de te verwachten knelpunten voor het vroegtijdig bereiken van een oplossing.

11 Het vroegere artikel 41x van het wetsontwerp m.e.r., Tweede Kamer. zitting 1980-1981, 16814, nrs. 1-2.

4. ONTHEFFING VAN DE M.E.R.-PLICHT

4.1 Inleiding

De Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer en de Minister van Landbouw en Visserij te zamen kunnen op grond van artikel 41e, eerste lid van de Wabm, ontheffing verlenen van m.e.r.-plicht. Ontheffing kan worden verleend in gevallen waarin:

- de activiteit, vanwege de omstandigheden waaronder zij wordt ondernomen, geen belangrijke nadelige gevolgen zal hebben voor het milieu (art 41e, lid 1, onder a);
- degene die een activiteit onderneemt en daarmee een activiteit, waarvoor reeds eerder een milieu-effectrapport is gemaakt, herhaalt of voortzet, indien het milieu-effectrapport geen nieuwe gegevens omtrent de mogelijke milieugevolgen kan bevatten (art 41e, lid 1, onder b);
- voor dezelfde activiteit reeds eerder een milieu-effectrapport is gemaakt, indien het milieu-effectrapport geen nieuwe gegevens omtrent de mogelijke milieugevolgen kan bevatten (art 41e, lid 1, onder c);
- het algemeen belang het onverwijld ondernemen van de activiteit noodzakelijk maakt (art 41e, lid 1, onder d);

Een verzoek tot ontheffing wordt ingediend bij de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer. Het verzoek wordt door de ministers bekendgemaakt en ter inzage gelegd. De Commissie en het beslissingsbevoegde gezag^[12], voor zover het verzoek daarvan niet afkomstig is, worden, behalve de gevallen waarin art 41e, lid 1, onder d van toepassing is, gedurende een maand in de gelegenheid gesteld de ministers te adviseren over dit verzoek. De ministers moeten twee maanden na ontvangst besluiten over het al of niet verlenen van de ontheffing.

In hoofdstuk 3 van het Besluit milieu-effectrapportage zijn nadere regels gesteld omtrent de inhoud van aanvragen en de procedure van ontheffingen.

Voordat een ontheffingsverzoek bekend wordt gemaakt, gaan de afdeling milieu-effectrapportage van het Directoraat-Generaal Milieubeheer van VROM en de directie Natuur, Milieu en Faunabeheer van Landbouw en Visserij na of de inhoud van het ontheffingsverzoek voldoet aan artikel 5 van het Besluit m.e.r., waarin regels voor de inhoud van een ontheffingsverzoek worden gesteld. Blijkt de informatie onvoldoende te zijn,

12 Het beslissingsbevoegde gezag duidt hier het overheidsorgaan aan dat het besluit, waarvoor het MER zou moeten worden opgesteld, moet nemen. Te denken valt aan Gedeputeerde Staten, die een vergunning op grond van de Afvalstoffenwet moeten afgeven. Het bevoegd gezag bij het verlenen van ontheffing van m.e.r.-plicht wordt gevormd door de beide ministers.

dan wordt het verzoek als niet ontvankelijk teruggestuurd naar de initiatiefnemer. Soms wordt ook het secretariaat van de Commissie hierover geraadpleegd.

Na bekendmaking van het verzoek en nadat de Commissie daarover is geïnformeerd, wordt een kleine werkgroep (één tot drie deskundigen) uit de Commissie samengesteld, die binnen een maand na datum van het verzoek om advies de ministers moet adviseren.

De initiatiefnemer wordt door de Commissie altijd in de gelegenheid gesteld het ontheffingsverzoek toe te lichten, waarbij ook het beslissingsbevoegde gezag aanwezig is. Zo mogelijk wordt een bezoek aan de locatie en de directe omgeving gebracht. Voor dit bezoek worden ook andere adviseurs zoals de regionale inspectie milieuhygiëne en de consultant Natuur, Milieu en Faunabeheer van de provinciale directie Landbouw, Natuur en Openluchtrecreatie uitgenodigd. Vanwege de bij hen beschikbare kennis over de plaatselijke situatie leveren zij vaak een waardevolle bijdrage aan de informatievoorziening van de Commissie.

De Commissie stelt het advies op en biedt dit de ministers aan. De ministers betrekken de verschillende adviezen en bezwaren bij het besluit over het verzoek.

4.2 Uitgebrachte adviezen

Tot nu toe heeft de Commissie alleen adviezen hoeven uitbrengen over ontheffingsverzoeken op grond van art 41e, lid 1 onder a: de vraag in hoeverre er belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit te verwachten zijn.

De Commissie heeft in 1988 een positief advies over ontheffing uitgebracht bij de projecten:

- N.A.M. injectie van afvalwater in het olieveld Schoonebeek via Meetstation XVIII (175)
- Golfbaan Cromstrijen (178)
- Golfbaancomplex Heinenoord (189)
- Oprichting van een centrale voorzuiveringsinstallatie voor zeugenmest en kalvergier in Sevenum (190)
- Mestverwerkingsfabriek te Gemert (197)
- Storten van verontreinigde grond op het voormalig EMK-terrein te Krimpen aan de IJssel (202)
- Bouw mestverwerkingsinstallatie door Vefinex te Weert (200)
- Toelating boorspoeling Versaclean EMO 4000 (201)
- Baggerstort Hollandsch Diep ambachtsheerlijkheid Cromstrijen (206)

De Commissie heeft in 1988 een negatief advies uitgebracht bij de projecten:

- Golfbaan Het Zelle in Hengelo (Gld) (186)
- Golfbaan de Witdonk (gemeenten Meijel en Roggel) (191)
- Golfbaan Rosmalen (210)

De ministers hebben over bovengenoemde verzoeken besloten conform het advies van de Commissie.

De Commissie heeft bij het project bungalowpark in De Lutte (gemeente Lossler) (195) in haar advies gesteld, dat aanvullende informatie nodig is over de activiteit en de omstandigheden voordat een beoordeling kan

worden gegeven over de vraag of er inderdaad sprake zal zijn van geringe gevolgen voor het milieu. De ministers hebben besloten ontheffing te verlenen met de, overigens gebruikelijke, vermelding dat de verleende ontheffing alleen geldt voor de activiteit zoals deze in het ontheffingsverzoek is beschreven. Het beslissingsbevoegde gezag moet bij de besluitvorming over het te wijzigen bestemmingsplan nagaan of het dezelfde activiteit betreft als die waarvoor de ontheffing werd verleend. Is dit niet het geval, dan is de ontheffing van de m.e.r.-plicht niet meer van toepassing.

4.3 Ervaringen

Informatie over de voorgenomen activiteit

Het merendeel van de ontheffingsverzoeken geeft geen volledig inzicht in de activiteit en de omstandigheden waaronder zij wordt ondernomen. De vraag is dan steeds of de ontbrekende informatie bepalend is voor het inzicht in het mogelijk optreden van belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu.

Tijdens en naar aanleiding van het locatiebezoek, danwel het gesprek met initiatiefnemer en betrokken overheidsorganen, krijgt de Commissie vaak (essentiële) aanvullende informatie. In een aantal gevallen (golfbaan Cromstrijen, NAM injectie afvalwater, mestfabriek Gemert, mestverwerkingsinstallatie Vefinex en toelating boorspoeling Versaclean) heeft de initiatiefnemer tijdens de procedure voor aanvullende schriftelijke informatie gezorgd naar aanleiding van vragen van de Commissie.

Bij een aantal projecten wilden de initiatiefnemer en de betreffende overheden de ontbrekende informatie slechts vertrouwelijk aan de Commissie geven. Het ging hierbij om produktgegevens en technische gegevens, waarvoor nog geen octrooi was aangevraagd. De Commissie heeft voor enkele van haar leden inzage in deze gegevens gevraagd, omdat zij onafhankelijk tot een oordeel moet kunnen komen en niet mag afgaan op het oordeel van de met controle belaste overheden. De gevraagde inzage werd toegestaan.

In de meeste gevallen is er uiteindelijk voldoende bekend om een oordeel over het ontheffingsverzoek te kunnen geven.

Het gebrek aan informatie in de verschillende ontheffingsverzoeken is soms te verklaren door de onervarenheid met dit aspect van m.e.r. Met de toename van het aantal ontheffingsverzoeken zal deze tekortkoming naar verwachting verdwijnen.

In een normale m.e.r.-procedure wordt de inhoud van het MER door het opstellen van richtlijnen vooraf al duidelijk aangegeven. Dergelijke specifieke richtlijnen ontbreken echter voor een ontheffingsverzoek. Artikel 5 uit hoofdstuk 3 van het M.e.r.-besluit, waarin in algemene zin de inhoud van een ontheffingsverzoek wordt geregeld, is kennelijk te weinig specifiek om voldoende houvast te geven. Voor veel voorkomende projecten (zoals golfbanen) kan worden overwogen een checklist te maken voor de inhoud van een ontheffingsverzoek. Uiteraard is ook uit de adviezen van de Commissie af te leiden welke informatie als essentieel wordt beschouwd.

Onzekerheden over de voorgenomen activiteit

De planvorming is vaak nog niet afgerond ten tijde van het indienen van het ontheffingsverzoek. Er blijven mede daarom altijd onzekerheden bestaan over de vraag of de activiteit daadwerkelijk zal plaatsvinden en volgens de plannen zal worden uitgevoerd. Door het stellen van randvoorwaarden en het geven van voorschriften, eventueel gekoppeld aan het al of niet verlenen van de ontheffing, zouden deze onzekerheden kunnen worden "afgedekt". Dergelijke voorwaarden en voorschriften zouden uiteindelijk in het betreffende besluit (bijv. de vergunning) moeten worden verwerkt. De wettelijke m.e.r.-regeling voorziet niet in het stellen van voorwaarden bij het verlenen van een ontheffing. Een dergelijke koppeling kan daarom alleen worden gemaakt als het bevoegde gezag, dat de ontheffing moet verlenen, uiteindelijk ook het betreffende besluit moet nemen. In de meeste gevallen is dit echter niet zo en zijn deze voorwaarden niet dwingend aan het verlenen van de ontheffing te koppelen. Ook moet het betreffende besluit zich lenen voor een dergelijke constructie. Een bestemmingsplan zal bijvoorbeeld slechts in beperkte mate concrete voorwaarden en voorschriften voor een activiteit bevatten.

Dergelijke onderwerpen worden door de Commissie dan in de vorm van aandachtspunten en overwegingen naar voren gebracht in het advies. In hoeverre het beslissingsbevoegde gezag de aandachtspunten in het besluit verwerkt, is op dit moment niet te zeggen, omdat de ervaring daarmee nog ontbreekt.

Het beslissingsbevoegde gezag heeft ook de mogelijkheid in het eigen advies aan de ministers aan te geven, dat zij het voornemen heeft slechts onder bepaalde omstandigheden een vergunning te verlenen of het bestemmingsplan te wijzigen.

In twee gevallen (NAM lozing afvalwater, voorzuiveringsinstallatie Sevenum) heeft de initiatiefnemer, op suggestie van de Commissie, zelf (schriftelijk) voorwaarden geformuleerd, waaraan de voorgenomen activiteit zal voldoen. Het betrof voorwaarden in de zin van emissienormen en wijze van controle op de naleving daarvan. Deze voorwaarden zijn vervolgens in het besluit over de ontheffing, zijnde een onderdeel van de voorgenomen activiteit, opgenomen.

In dit verband is wellicht te overwegen om, in analogie met de wettelijke vereisten voor een milieu-effectrapport op grond van artikel 41j, aan artikel 5 van hoofdstuk 3 (de inhoud van een ontheffingsverzoek) van het M.e.r.-besluit toe te voegen:

- een beschrijving van het besluit dat uiteindelijk genomen moet worden om de activiteit te kunnen realiseren en eerdere besluiten, die randvoorwaarden stellen;
- aanduiding van maatregelen die getroffen zullen worden om de toch nog optredende negatieve effecten te minimaliseren ("voorwaarden vooraf").

Uiteraard is een verleende ontheffing van m.e.r.-plicht niet van toepassing, als de activiteit sterk wordt gewijzigd. Er wordt, behoudens door het beslissingsbevoegde gezag, geen controle uitgeoefend op de uitvoering van de van m.e.r.-plicht ontheven activiteit.

Evaluatie achteraf

Als er geen m.e.r. wordt uitgevoerd voor een activiteit heeft dat ook als consequentie, dat er geen verplichting is tot evaluatie van de

milieugevolgen, zoals deze op grond van de Wabm wel geldt voor activiteiten, waarvoor een MER is opgesteld. In het licht van de hierboven gesignaleerde problemen met het stellen van voorwaarden, zou nagegaan moeten worden of evaluatie ook een rol zou kunnen spelen bij activiteiten die van m.e.r.-plicht zijn ontheven.

Redenen voor een positief of negatief advies

Gezien het geringe aantal en de grote diversiteit van de projecten, waarover is geadviseerd, is het niet mogelijk in algemene zin aan te geven op grond van welke criteria de Commissie tot een bepaald advies komt. Voor vaker voorkomende projecten is het niet uitgesloten, dat een lijst met dergelijke criteria te maken zal zijn. Zo blijkt bijvoorbeeld de aanleg van een golfbaan in een Grote Landschapseenheid (Het Zelle, Hengelo, Gld.), in een gebied met belangrijke actuele en potentiële natuur- en landschapswaarden (Rosmalen) of in een gebied, waar beschermde dier- en plantesoorten (de Witdonk, gemeenten Meijel en Roggel) in het geding zijn, niet op voorhand als een activiteit zonder belangrijke nadelige milieugevolgen te kunnen worden beschouwd. De aanleg van een golfbaan op een met baggerspecie opgespoten terrein (Heinenoord), een intensief agrarisch gebruikte polder (Cromstrijen) of een stuk landbouwgrond, dat omgeven is door opgespoten industrieterrein, vloeivelden en een parkachtig landschap (Ruigoord), komt naar het oordeel van de Commissie in aanmerking voor het ontheffen van m.e.r.-plicht.

Bij de mestverwerkingsinstallaties (Voorzuiveringsinstallatie Sevenum, Mestverwerkingsinstallatie Weert) heeft de schaal van de activiteit en het experimentele karakter van de toe te passen technieken een belangrijke rol gespeeld bij de positieve adviezen van de Commissie.

Adviestermijn

De ambtelijke vertegenwoordigers van de ministers lichten het secretariaat van de Commissie zo vroeg mogelijk in over een te starten procedure voor een ontheffing van m.e.r.-plicht. Op deze manier moet voorkomen worden dat een deel van de officiële adviestermin verloren gaat met louter administratieve handelingen.

De Commissie is niet verplicht bezwaren in haar advisering te betrekken. Door de krappe termijnen beschikt de Commissie niet over andere adviezen en opmerkingen. Er kunnen dus zaken over het hoofd worden gezien. In dit verband is de wettelijk vastgelegde termijn van twee weken tot een maand (Besluit m.e.r. art. 6, lid 7) voor het indienen van bezwaren bepaald op drie weken. De Commissie zal daardoor enigszins in staat zijn om eventuele opmerkingen van derden in haar advies te betrekken.

BIJLAGEN BIJ HET JAARVERSLAG OVER HET JAAR 1988

BIJLAGE 1:

LEDENLIJST VAN DE COMMISSIE VOOR DE MILIEU-EFFECTRAPPORTAGE

prof. dr. E.H. Adema te Doorwerth
prof. ir. J.F. Agema te 's-Gravenzande
drs. J.A. van den Berg te Zeist
dr. E.D.H. Best te Utrecht
drs. J.W. Beijersbergen te Kerkwerve (Gem. Middenschouwen)
prof. dr. K. Biersteker te Wageningen
dr. B.J. Blaauboer te Maarssen
ir. M.G.M. den Blanken te Cadier en Keer
dr. E.F. Blokker te Rotterdam
dr. ir. D.E. Boas-Vedder te Rotterdam
dr. J.S.M. Boleij te Wageningen
A.P.H.M. Boonman te Brunssum
drs. A. Bours te Amsterdam
prof. dr. K. Bouwer te Heilig Landstichting
prof. ir. J.L. Brassier te De Lier
dr. ir. N. van Breemen te Wageningen
ir. J.S. van Broekhuizen te Assen
prof. dr. ir. P.J.H. Bultjes te Apeldoorn
ir. P.M. Buis te Zeist
drs. W.C. Bus te Haren
ir. H.S. Buijtenhek te Deventer
prof. dr. ir. E.W. Bijker te Maassluis
prof. ir. C. Bijkerk te Rhenen
dr. L.A. Clarenburg te Pijnacker
ir. C. de Cler te 's-Gravenhage
prof. dr. E.M. Cohen te Wassenaar
ir. H.J. Colenbrander te Velp
(F.J. Colon te Hall, overleden 25-12-1988)
dr. F. Colijn te Groningen
ir. H. Compaan te 's-Gravenhage
dr. L.A. Conrads te Houten
dr. J.W. Copius Peereboom te Nijmegen
ir. W. Cramer te Woubrugge
prof. dr. ir. J.C. van Dam te Pijnacker
dr. N.M.J.A. Dankers te Den Burg (Gem. Texel)
ir. J.G.H.R. Diephuis te Lochem
ir. A.H. Dirkzwager te Lelystad
dr. ir. P. Doelman te Wageningen
ing. A.J. Dragt te Leusden
ir. J.C.H. Drost te Hellevoetsluis
ir. L.E. Duvoort-van Engers te Amersfoort
ir. W. van Duijvenbouden te Woudenberg
ir. K.A. Duijves te Petten (Gem. Zijpe, N.H.)
ir. H. Dijkstra te Zetten (Gem. Valburg)
ir. B. Th. Eendebak te Oosterbeek (Gem. Renkum)
dr. D. Eisma te Bergen, N.H.
prof. dr. G.B. Engelen te Hengelo (Gld.)
ing. J.L.J. van Es te 's-Gravenhage

prof. dr. W.A. van Es te Amersfoort
dr. J.H. Ettema te Amsterdam
dr. H. Eijsackers te Zevenaar
dr. V.J. Feron te Zeist
dr. ir. A.J. Flach te Overveen (Gem. Bloemendaal)
ir. D.H. Frieling te Almere
dr. M.J. Frissel te Heelsum (Gem. Renkum)
dr. J.A. Goedkoop te Bergen, N.H.
dr. J.G.A. de Graaf te Rijswijk
dr. N.J.A. Groen te Zeist
dr. A.P. Grootjans te Groningen
prof. dr. ir. F.A.M. de Haan te Wageningen
dr. H. de Haan te Lemmer (Gem. Lemsterland)
dr. P. Hagel te IJmuiden
kol.b.d. G.H. Hagen te Breda
ir. J. van der Harst te Voorschoten
prof. dr. P.Th. Henderson te Valkenberg aan de Geul
dir. ir. Ch.F. Hendriks te Vlaardingen
ir. G.J. Heij te Driebergen
ir. H.Ch.M. Heyning te Amsterdam
dr. ir. J. Hoeks te Wageningen
drs. L. Hordijk te Leusden
ir. A.Th. ten Houten te Wageningen
dr. H. Hueck te Delft
prof. dr. E.A. Huisman te Lunteren (Gem. Ede)
ir. C. Huygen te Delft
ir. Chr. J. Huyskens te Dommelen (Gem. Valkenswaard)
dr. W. Joenje te Wageningen
ing. L.A.B. de Jong te Boskoop
prof. dr. E.N.G. Joosse-van Damme te Nederhorst den Berg
prof. dr. ir. J.P.Th. Kalkwijk te Benthuisen
drs. W.J. ter Keurs te Voorschoten
ir. P. de Kiewit te Soest
prof. dr. L.H. Klaassen te Rotterdam
ir. F.R. Klein te Ouderkerk a/d Amstel (Gem. Ouder-Amstel)
ir. W. Klein te Lochem
ir. G.J. Kleinhoonte van Os te Schiedam
ir. N. van der Kleij te Bergen, N.H.
drs. R.H.J. Klok te Amersfoort
prof. dr. J.H. Koeman te Wageningen
prof. dr. J. Kommandeur te Groningen
ir. B.N. de Koning te Rhoon (Gem. Albrandswaard)
ir. B.G. Kreiter te Putten
prof. ir. P.C. Kreijger te Waalre
drs. J.W.M. Kuijpers te Berkel en Rodenrijs
drs. R.H.D. Lambeck te Kapelle
mr. C. Lambers te Opende (Gem. Grootegast)
ir. P.H.R. Langeweg te 's-Gravenhage
ir. J.A.M. van der Lee te 's-Gravenhage
dr. H.P. Leenhouts te Bennekom (Gem. Ede)
ir. J. Leentvaar te Lelystad
prof. dr. R. van der Lende te Groningen

prof. dr. ir. H.N. van Lier te Kesteren
dr. H.J. Lindeboom te Den Burg
prof. ir. H.P. S. van Lohuizen te Muiden
prof. mr. D.A. Lubach te Lutjegast
prof. dr. L. Lijklema te Renkum
prof. dr. ir. F.M. Maas te Breda
W.A.S. van Meel te Zwolle
dr. ing. A. von Meier te Nieuw Vennepe
ing. J.A. Mertens te Tilburg
ir. E.J. Mesu te Bennekom (Gem. Ede)
ing. W. Meijnen te Utrecht
ir. M.G. Mey te Delft
dr. L.R. Mur te Vinkeveen
prof. dr. A. Nentjes te Roden
dr. H. Nieboer te De Bilt
prof. dr. ir. E.M.M.G. Niël te Maastricht
mr. P.G.A. Noordanus te 's-Gravenhage
prof. dr. P. Nijkamp te Leiden
drs. G.M.R.A. van Oort te Zeist
ir. W.A. Oosting te Leidschendam
dr. P.F.M. Opdam te Utrecht
ir. A. Paape te Voorschoten
lt.kol.b.d. W. Pera te Leiden
prof. ir. H. Peters te Hengelo
ir. P.A.R. Post van den Burg te Oostvoorne
prof. dr. A.C. Posthumus te Bennekom
prof. dr. H. Postma te Den Burg (Gem. Texel)
drs. T.E. Puister te Haren
prof. dr. J. Ringelberg te Putten
ir. T.F. Risselada te 's-Gravenhage
drs. E. Romijn te Oosterbeek (Gem. Renkum)
dr. ir. J.P.N.L. Roorda van Eijsinga te Naaldwijk
dr. ir. N.P.H.J. Roorda van Eijsinga te Delft
mr. dr. C.J.M.A. van Rooij te Eindhoven
dr. ir. P.E. Rijtema te Wageningen
ir. P. Santema te Voorburg
ir. J.B.R. van der Schaaf te Apeldoorn
ir. R.P.H.P. van der Schans te Bennekom (Gem. Ede)
dr. R. Schilt te Hilversum
ir. D.L.H. Slebos te Baambrugge (Gem. Abcoude)
dr. C.J.M. Sloet van Oldruitenborgh te Bennekom (Gem. Ede)
dr. J. Th. de Smidt te Egmond aan Zee
dr. W.A. Smit te Denekamp
drs. J.H. Smittenberg te Irnsum (Gem. Boarnsterhim)
ir. K.A.A. van der Spek te Amersfoort
dr. A.P. Spruijt te Bunnik
ir. J.H.A.M. Steenvoorden te Bennekom (Gem. Ede)
drs. J.W. Stellingwerff te Boskoop
prof. dr. C.W. Stortenbeker te Arnhem
dr. ir. G. van Straten te Oldenzaal
ir. A.G. Stroband te Bilthoven
ir. T. Teeuwen te Amersfoort

prof. dr. E. Tellegen te Amsterdam
prof. ir. M. Tels te Eindhoven
prof. dr. J.H.J. Terwindt te Leusden
prof. ir. P. Tideman te Bennekom (Gem. Ede)
drs. S.P. Tjallingii te Gouda
dr. F.P.C.L. Tonnaer te Thorn
prof. ir. E.J. Tuininga te Leusden
dr. W.C. Turkenburg te Amsterdam
prof. dr. H.A. Udo de Haes te Leiden
dr. J. Veen te Boerakker (Gem. Marum)
dr. H.E. van de Veen te Terwolde (Gem. Voorst)
dr. A.A. de Veer te Rhenen
ir. A. Verbeek te Ugchelen (Gem. Apeldoorn)
mr. P.J. Verdam te Bilthoven
ir. J.H.G. Verhagen te Wageningen
drs. R. Verhoef te Schagen
ir. W.J. Vervetjes te Rotterdam
prof. drs. J.A.J. Vervloet te Bennekom (Gem. Ede)
dr. W. van Vierssen te Bennekom (Gem. Ede)
ir. J.J. Vinjé te Emmeloord
mr. ing. A.H. Vitters te 's Gravenhage
dr. C.A.J. Vlek te Onnen (Gem. Haren, Gr.)
prof. dr. E.W. Vogel te Leiden
dipl. ing. K.P. Vollmer te Bodegraven
prof. ir. J. Volmuller te Driebergen
drs. ing. J.B. Vos te Almere
ir. E.G.H. Vreedenburgh te Capelle a/d IJssel
prof. dr. J.D. van der Waals te Haren (Gr.)
prof. dr. ir. L. Wartena te Breedenbroek (Gem. Geldringen)
prof. ir. A.F. van Weele te Stolwijk (Gem. Vlist)
prof. mr. J. Wessel te Noordwijk
dr. A.A.E. Wibowo te Amsterdam
drs. J. Wiertz te Houten
dr. A.J. Wiggers te Leersum
prof. ir. H. Wiggerts te Delft
drs. P. Winkel te Voorschoten
drs. G. van Wirdum te Wijk bij Duurstede
dr. P. de Wolf te Oosterend (Gem. Texel)
dr. W.J. Wolff te Den Burg (Gem. Texel)
ir. P.H.J. de Wringer te Rotterdam
ir. A.J.A. Zaat te Oegstgeest
prof. dr. R.A. de Zeeuw te Appingedam
prof. dr. J.T.F. Zimmerman te De Koog
prof. dr. P. Zonderwijk te Bennekom (Gem. Ede)
dr. G.J. Zijlstra te Amsterdam

BIJLAGE 2

SAMENSTELLING PRESIDIUM EN SECRETARIAAT

Voorzitter	:	dr. H. Cohen te Bilthoven
Plaatsvervangend voorzitters	:	prof.dr. J.I.S. Zonneveld te Zeist
	:	drs. H.G. Ouwerkerk te Emmen
	:	ir. K.H. Veldhuis te Wassenaar
	:	dr. J.Th. de Smidt te Egmond aan Zee (per 01.07.1988)
Secretaris	:	drs. J.J. Scholten
Plaatsvervangend secretaris	:	ir. R.I. Seijffers
Adjunct secretaris	:	drs. H. Huisman
Documentalist/literatuuronderzoeker	:	drs. M. Odijk
Werkgroepsecretaris	:	drs. R.L.J.M. Klerks
1e secretaresse/administratief manager	:	mw. M.C.F. Bekkers
2e secretaresse	:	mw. J. van Oudbroekhuizen-de Leeuw

Op contract-basis verrichtten secretariaatswerkzaamheden voor m.e.r.-projecten:

mw. drs. M. Buitenkamp, mw. ir. M.P.T.M. de Cleen, drs. J. van Haeren, G.W.F. Herngreen, mw. mr. H. Koldewee, ir. R. Rense, mw. mr. E. van Rosmalen, drs. J. Simons, drs. M. Visschers.

Administratieve ondersteuning werd verder verleend door:

mw. E. de Groot, mw. M.F.B. Huwaë, mw. mr. J.M.B. Seignette, mw. J.M. Smiet-Heyman, mw. A.M. Vis.

BIJLAGE 3

OVERZICHT AANTAL PROJECTEN PER CATEGORIE ACTIVITEITEN

CATEGORIE	ACTIVITEIT[1]	PERIODE WAARIN GESTART:	
		1981-1987	1988
1.1 - 1.2	Wegen	5	2
2.1 - 2.2	Railverbindingen	1	-
3.1 - 3.2	Vaarwegen	-	-
4	Havens	1	-
5	Kunstmatige eilanden	-	-
6.1 - 6.3	Luchtvaartterreinen	2	-
7	Militaire terreinen	2	-
8.1 - 8.4	Buisleidingen	-	-
9	Landinrichting	-	-
10.1-10.3	Openluchtrecreatievoor- zieningen	7	12
11	Woningbouw	1	-
12.1-12.3	Dijken/dammen/stormvloed- keringen	2	-
13	Landaanwinning, droogma- kerijen en indijking	-	-
14.1-14.3	Peilwijzigingen	1	-
15.1-15.3	Winning en opslag van water	1	1
16.1-16.2	Ontgroningen	3	-
17.1-17.2	Winning fossiele brandstoffen	-	2
18.1-18.2	Verwerking van afvalstoffen	14	29
19.1-19.2	Verwerking van chemische afvalstoffen en afgewerkte olie	2	1
20	Bedrijfsterreinen	-	-
21.1-21.5	Grote industriële projecten	2	1
22.1-22.6	Electriciteitsopwekking	2	-
23.1-23.2	Radio-actief afval	1	-
24	Hoogspanningleidingen	-	-
25.1-25.2	Op- en overslag van vloeibaar aardgas	-	-
26	Steenkoolvergassing en -liquefactiebedrijven	-	-
27	Intrekking aanwijzing Staats- of natuurmonument	-	-

1 Ingedeeld volgens het Besluit m.e.r. (20 mei 1987, Stb 278). De nummers verwijzen naar dit besluit. Projecten die na het van kracht worden van de wettelijke m.e.r.-regeling van start gegaan zijn op vrijwillige basis zijn niet in dit schema opgenomen. Projecten, waarvoor op inhoudelijke gronden een ontheffing van m.e.r.-plicht is aangevraagd, zijn wel in dit schema opgenomen.

LEEMTEN IN KENNIS

Activiteiten

- Ontwikkeling van de (verblijfs-)recreatie in Nederland t.o.v. van recreatie in het buitenland, mede in relatie tot de gezinsontwikkeling (105[1]);
- Ontwikkeling van woningbouwbehoeftebepalende elementen zoals de samenlevingsvormen, de inkomens en de bevolkingsontwikkeling (112);
- Methoden om de specifieke ontwikkeling van het vrachtverkeer te voorspellen (101);
- Maatschappelijke en technische ontwikkelingen, die mede van invloed zijn op de ontwikkeling van de hoeveelheid radio-actief afval, de opwerking van splijtstofelementen en de wijze van eindopberging (123);
- Mate waarin lekkage in splijtstofelementen en in containers zal optreden (123);
- Lange-termijn gedrag van de verpakkingen voor radio-actiefafval (123);
- Toepassingsmogelijkheden vlieggas afkomstig van kolengestookte centrale (135);
- Betrouwbaarheid (rendement, flexibiliteit) en milieugevolgen toepassing kolenvergassing geïntegreerd met electriciteitsopwekking (135);

Lucht:

- Relatie tussen wegverkeer en de immissies van stikstofoxide en stikstofdioxide (112);
- Samenstelling van stortgas in relatie tot de samenstelling van afval (130);
- Risico's voor blootstelling aan toxische stoffen op een stortplaats en de gevolgen daarvan (130);
- Hoeveelheden stortgas die geëmitteerd worden in relatie tot de aard van de bovenafdichting (130);
- Effecten van emissies van anorganische elementen bij kolencentrales in relatie tot de chemische vorm van de elementen (135);
- Kwantitatieve effecten van concentraties van verschillende luchtverontreinigende componenten en van mengsels van deze componenten op landbouwgewassen en complexe ecosystemen (135);

Water:

- Stijging van de zeespiegel (105 en 123);
- Samenstelling van het percolaat uit de stort (163);
- De aard en omvang van de verontreinigingen op de voormalige stortplaats bij de Diemerzeedijk en de invloed daarvan op het ondiepe en diepe grondwater in de omgeving, het oppervlaktewater en het bodemslib van het IJmeer (112);

1 De nummers verwijzen naar de projectnummers in bijlage 6.

- Feitelijke oorzaken van algenbloei, mede in relatie tot diverse chemische componenten en de invloed van verschillende waterbeheersingsmaatregelen op de algenbloei in het Markermeer en IJmeer (112);
- Samenstelling van afstromend regenwater en het slib van infiltratiewater vanaf een luchthaven en de invloed daarvan op bodem en grondwater (120);
- Kwantitatieve effecten van koelwatergebruik op het aquatisch ecosysteem, waaronder ook brakwatersystemen (135);
- Effecten van de aanleg van een golfbaan voor de omgeving van de locatie wat betreft (grond-) waterkwaliteit en -kwantiteit (168);

Bodem:

- Uitlooggedrag van gestort materiaal (163);
- Verspreiding van verontreinigingen (onder invloed van verdunningen, weerstandbiedende lagen, grondwaterstromingspatronen en dichtheidsstromingen) naar bodem en grondwater (163, 130);

Geluid:

- Percentages onder de bevolking rondom luchthavens binnen de geluidcontouren van 70, respectievelijk 50 dB(A) piekbelasting als gevolg van nachtelijk vliegtuiglawaai waarbij ontwaakreacties of slaapstoornissen zonder ontwaakreacties optreden; dit verdeeld naar frequentie van één maal, twee maal enz. overschrijding van deze piekbelasting per nacht (120);
- Invloed van stiller wordende voertuigen op een afname van het weglawaai (zoals vastgesteld in de Wet geluidhinder, art. 103, waardoor een aftrek met 5 dB(A) gemaakt kan worden (114, 131, 132);

Biotische componenten

- Autonome ontwikkeling van de vogelstand: het verdwijnen en (her-) vestigen van nieuwe soorten in een verkleind IJ-meer (112) ;

(Milieu-)beschermende maatregelen:

- Levensduur van beschermende voorzieningen, zoals boven- en onderafdichting van stortplaatsen (163);
- Effecten van de aanleg van compenserende voorzieningen (jonge aanplant, aanleg van vochtige plekken e.d.) op het terrein van de golfbaan (168);
- Relatie tussen doekfilters, kolensoorten, reinigingsmethoden en effecten bij toepassing voor rookgasreiniging (135);
- Effecten van toepassing van rookgasrecirculatie ter vermindering van de NO_x uitworp (135);

BIJLAGE 5

OVERZICHT VAN PROCEDURES: STAND VAN ZAKEN PER 31 DECEMBER 1988

LEGENDA: — niet onder wettelijke m.e.r.-plicht
 ■ onder wettelijke m.e.r.-plicht
 > gestopt
 ■■ gestart tijdens interim-beleid (tot mei 1986)

Project	voor- overleg	MER	toet- sing	be- sluit	uitvoe- ring	evalua- tie
101 Oeververbinding R'dam	■■■■■	■■■■■	■■■■■	■■■■■		
Aanv. Blankenburgtunnel	■■■■■	■■■■■	■■■■■			
103 Grevelingen zout/zoet	■■■■■	■■■■■	■■■■■	■■■■■		
102 Baggerspecie Slufter	■■■■■	■■■■■	■■■■■	■■■■■	■■■■■	
115 Gasontzwaveling Emmen		■(MIR)	■■■■■	■■■■■	■■■■■	
112 A'dam-Nw.Oost *	■■■■■	■■■■■	■■■■■			
117 Afvalstort M-IJssel	■■■■■	■■■■■	■■■■■	■■■■■		
121 Gasmengstation Ommen		■(MIR)	■■■■■	■■■■■	■■■■■	
116 Motorcross Breda	■■■■■	■■■■■	■■■■■			
111 C ₂ -deponie	■■■■■	■■■■■	■■■■■	■■■■■	■■	
123 Opslag rad.act. afval *	■■■■■	■■■■■	■■■■■			
Locatie PZEM	■■■■■	■■■■■				
125 Baanverlenging Eelde	■■■■■	■■■■■	■■■■■	■		
126 Dollardhaven Emden		■(UVP)	■■■■■	■		
120 Oost-westbaan Z-Limburg *	■■■■■	■■■■■	■■■■■			
119 Ontgrondingen Brabant	■■■■■	■■■■■				
107 COT Ginkelse heide	■■■■■	■■■■■				
131 A57 Walcheren	■■■■■	■■■■■				
132 A16 Rotterdam	■■■■■	■■■■■				
129 EOT De Haar	■■■■■	■■■■■				
118 Recreatie Broekerhaven	■■■■■	■■■■■	■■■■■	■■■■■	>	
105 Strandvlakte IJmuiden	■■■■■	■■■■■	■■■■■	■■■■■		
136 Afvalverw. D'Bosch	■■■■■	>				
109 Slibplan Z-Holland	■■■■■	■■■■■				
139 Kolencentrale Amer-9	■■■■■	■■■■■	■■■■■	■■■■■	■■■■■	
128 HELP Melderslo	■■■■■	■(HELP)	■■■■■	■■■■■		
142 SVK Waterweg	■■■■■	■■■■■	■■■■■	■■■■■		
130 Afvalstort Nijehaske *	■■■■■	■■■■■	■■■■■	■■■■■		
145 Kolenrestst. Flevoland	■■■■■	■■■■■	■■■■■			
141 Hogesnelheidsspoorlijn	■■■■■	■■■■■				
140 PAP Brabant *	■■■■■	■■■■■	■■■■■			
135 Kolencentrale Henweg-8	■■■■■	■■■■■	■■■■■	■■■■■		
146 PAP N-Holland	■■■■■	■■■■■	■■■■■			
148 Slibverbr. O-Brabant	■■■■■	■■■■■	■■■■■			
113 PAP Drenthe	■■■■■	■■■■■	■■■■■			
149 Zoutwater lozingen Eems	■■■■■	■■■■■	■■■■■			
157 Ontgroning IJsselmr.	■■■■■	■■■■■	■■■■■			
143 Afvalberging Tiofine	■■■■■	■■■■■	■■■■■	>		
154 Grondw.winn. Albl.wrd.	■■■■■	■■■■■				
144 Uitbreiding Efteling	■■■■■	■■■■■				
158 Ontgrondingen Noordzee	■■■■■	■■■■■				
137 Radiologische normen	■■■■■	■■■■■				
160 Waterhuish. Veerse Mr.	■■■■■	■■■■■				
153 Stort 'De Marsen'	■■■■■	■■■■■				
156 HELP Rossum-Oost	■■■■■	■■■■■	■■■■■			

Project	voor- overleg	MER	toet- sing	be- sluit	uitvoe- ring	evalua- tie
155 Afvalstort G'malsen	■	■				
161 Keersluis Ramspol	■	■	■			
147 A30 / Maanderbroek	■	■				
114 WOV	■	■				
163 Stort Heiloo	■	■	■			
166 Golfbaan 'De Utrecht'	■	■				
165 AVI-West A'dam	■	■				
168 Golfbaan Lochem *	■	■	■			
133 Olielozingen offshore	■					
172 Gewestpark Groningen	■	■				
174 HELP Baarderadeel	■	■				
169 Stort ARCG/Wk (Gron.)	■	■				
134 Slibstort Slufter	■	■				
173 Polypropeen DSM	■	■	■			
176 Afval ZO-Brabant	■	■				
170 Westrandweg	■	■				
177 Stortplaats Arnhem	■	■				
179 Stort Velsen	■	■	■			
182 AVI Z-Holland-West	■	■				
184 Stort Lickebaert	■	■				
185 Slibplan Flevoland	■	■				
183 A48 Zutphen-Raalte	■	■				
181 Slibplan Nrd-Holland	■	■				
186 Golfbaan Het Zelle	■	■				
187 Stort Nauerna	■	■				
188 Shredder Zaandam	■	■				
192 PAP Bouw/sloop Z.H.	■	■				
193 PAP Utrecht	■	■				
194 Golfbaan Sybrook	■	■				
196 Golfbaan Apeldoorn	■	■				
198 AVI-Wijster	■	■				
199 Diepinfiltratie Ov.	■	■				
203 Golfbaan Zeddam	■	■				
204 Golfbaan Ambt Delden	■	■				
205 Vertech Apeldoorn	■	■				
191 Golfbaan de Witdonk	■	■				
208 Reststoffenberg. Boeldershoek	■	■				
209 Uitbreiding AVR-chemie	■	■				
211 Compost. zuiverings. A'foort	■	■				
212 Uitbr. stortpl. Zoetemeer	■	■				

* Bij dit project is/wordt het MER voorzien van een aanvulling, hetgeen ook consequenties voor de procedure heeft/kan hebben; zie ook bijlage 6, de projectbeschrijvingen.

ONTHEFFINGEN

		advies over ontheffing	besluit over ontheffing
164	Golfbaan Ruigoord		
175	NAM-injecties		
178	Golfbaan Cromstrijen		
186	Golfbaan het Zelle, Hengelo		
189	Golfbaan Heinenoord		
190	Mestverwerking Sevenum		
195	Recreatiepark De Lutte		
191	Golfbaan de Witdonk		
197	Mestverwerking Gemert		
200	Mestverwerking Vefinex		
201	Boorspoeling Versaclean		
202	Stort EMK Krimpen		
206	Slibberg.Cromstrijen		
210	Golfbaan Rosmalen		
213	Mestverwerking Scarabee	■	
214	Mestverwerking Venray	■	

BIJLAGE 6

BESCHRIJVING VAN LOPEDE PROJECTEN
EN SAMENSTELLING VAN WERKGROEPEN

INHOUDSOPGAVE BIJLAGE 6

	<u>pagina</u>
101 Oeververbinding ten westen van Rotterdam	2
102 Grootschalige locatie voor de berging van baggerspecie uit het benedenrivierengebied	3
103 Grevelingenmeer zout of zoet	4
105 Strandvlakte IJmuiden	5
107 Compagniesoefenterrein Ginkelse Heide	6
109 Zuiveringsslibplan Zuid-Holland	6
111 C ₂ -deponie op de Maasvlakte	7
112 Woningbouwlocatie Amsterdam-Nieuw Oost	8
113 Provinciaal afvalstoffenplan Drenthe	9
114 Westerschelde oeververbinding	10
115 Milieu-invloedenrapport aardgasontzwavelingsinstallatie bij Emmen	11
116 Geluidhinderrecreatie Breda	12
117 Afvalstort Midden-IJssel	13
118 Kampeer- en watersportcentrum Broekerhaven	14
119 Ontgrondingenplan (beton- en metselzand) Noord-Brabant	15
120 Uitbreiding luchthaven Zuid-Limburg	16
121 Milieu-invloedenrapport luchtscheidingsinstallatie en mengstation Vilsteren	17
123 Opslag en verwerking van radio-actief afval	18
125 Baanverlenging luchthaven Eelde	20
126 Toetsing "Zusammenfassende Umweltuntersuchung zum Dollarthafen projekt Emden"	21
128 Toetsing van het evaluatierapport (HELP) van de ruilverkaveling Melderslo	22
129 Eenheidsoefenterrein 'De Haar'	23
130 Centrale afvalstortplaats Nijehaske-Noord "De Dolten", Friesland	24
131 Rijksweg 57 op Walcheren	25
132 Rijksweg 16 bij Rotterdam	26
133 Regeling lozing oliehoudende mengsels vanaf mijnbouwinstallaties op zee	26
134 Storten van Zuid-Hollands zuiveringsslib in de Slufter	27
135 Hemweg-8 kolencentrale te Amsterdam	28
136 Integrale afvalverwerking stadsgewest 's Hertogenbosch	29
137 Toetsingscriterium voor de ondergrondse opberging van radio-actief afval	30
139 Amer-9 kolencentrale te Geertruidenberg	30
140 Provinciaal afvalstoffenplan Noord-Brabant	32
141 Hogesnelheidsspoorlijn Parijs-Brussel-Amsterdam	32
142 Stormvloedkering Nieuwe Waterweg	33
143 Berging afvalstoffen TDF Tiofine B.V.	34
144 Uitbreiding Natuurpark de Efteling	35

145	Locatiekeuze kolenreststoffenberging Flevocentrale	35
146	Provinciaal afvalstoffenplan Noord-Holland	36
147	Rijksweg A30/recreatieplas Maanderbroek	37
148	Verbranding zuiveringsslib Oost-Brabant	38
149	Zoutwaterlozing op de Eems	38
153	Afvalverwerkingslocatie "De Marsen"	39
154	Grondwaterwinning in de Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden	40
155	Uitbreiding stortplaats 'Meersteeg' te Geldermalsen	41
156	HELP-rapport ruilverkaveling Rossum-Oost	41
157	Oppervlakedelfstoffenwinning IJsselmeer 1989-1998	42
158	Regionaal ontgrondingenplan Noordzee	43
159	Provinciaal afvalstoffenplan Limburg	43
160	Waterbeheer Veerse Meer	44
161	Keersluis Ramspol	44
163	Stortplaats voor bouw- en sloopafval Heiloo	45
164	Verzoek om ontheffing van de plicht tot uitvoering van m.e.r. voor de golfbaan Ruigoord	46
165	Afvalverwerkingsinstallatie Amsterdam-West	47
166	Golfbaan 'De Utrecht' te Hilvarenbeek	48
167	Centrale slibverbranding Zutphen	48
168	Golfbaan Lochem	49
169	Afvalverwerkingslocatie ARCG/Westerkwartier	49
170	Westrandweg en hoofdwegennet regio Schiphol	50
172	Stadsgewestpark Noorddijk	51
173	Polypropreenfabriek DSM Geleen	51
174	HELP-rapport ruilverkaveling Baarderadeel	52
175	Verzoek om ontheffing van m.e.r.-plicht voor de lozing van afvalwater Schoonebeek olieveld via Meetstation XVIII	53
176	Afvalverwijdering Zuid-Oost Brabant	53
177	Stortplaats regio Arnhem	54
178	Verzoek om ontheffing van de plicht tot uitvoering van m.e.r. voor de golfbaan Cromstrijen	55
179	Uitbreiding stortplaats Velsen	56
180	"Neeltje Jans"	56
181	Zuiveringsslibplan Noord-Holland	57
182	Afvalverwerkingsinrichting Zuid-Holland West	58
183	Wegverbinding Zutphen-Deventer-Raalte	58
184	Afvalberging Lickebaert	59
185	Plan inzake de verwijdering van zuiveringsslib Flevoland	60
186	Verzoek om ontheffing van de plicht tot uitvoering van m.e.r. voor de golfbaan Hengelo (Gld)	60
186a	Golfbaan Hengelo (Gld)	61
187	Uitbreiding stortplaats Nauerna	61
188	Shredderinstallatie Zaanse Schroothandel B.V. te Zaandam	62
189	Verzoek om ontheffing van de plicht tot uitvoering van m.e.r. voor de golfbaan Heinenoord	63

190	Verzoek om ontheffing van de plicht tot uitvoering van m.e.r. voor de voorzuiveringsinstallatie voor zeugenmest en kalvergier in Sevenum	64
191	Verzoek om ontheffing van de plicht tot uitvoering van m.e.r. voor de golfbaan Meijel/Roggel	64
191a	Golfbaan De Witdonk te Meijel/Roggel	65
192	Plan voor bouw- en sloopafval c.a. provincie Zuid-Holland	66
193	Provinciaal afvalstoffenplan Utrecht	66
194	Golfbaan Enschede	67
195	Verzoek om ontheffing van de plicht tot uitvoering van m.e.r. voor vakantiebungalowpark in de Lutte (gemeente Losser)	67
196	Golfbaan "de Scherpenberg" Apeldoorn	68
197	Verzoek om ontheffing van de plicht tot uitvoering van m.e.r. voor de mestverwerkingsfabriek te Gemert	69
198	Afvalverwerkingsinrichting Wijster	69
199	Diepinfiltratie Overveen	70
200	Verzoek om ontheffing van de plicht tot uitvoering van m.e.r. voor de mestverwerkingsfabriek Vefinex B.V. Te Weert.	71
201	Verzoek om ontheffing van de plicht tot uitvoering van m.e.r. voor toelating boorspoeling Versaclean EMO 4000	72
202	Verzoek om ontheffing van de plicht tot uitvoering van m.e.r. voor de stort van verontreinigde grond op EMK-terrein (Krimpen a/d IJssel)	73
203	Golfbaan Zeddam	74
204	Golfbaan Ambt Delden	74
205	VerTech-installatie voor de verwerking van zuiveringsslib Apeldoorn	75
206	Verzoek om ontheffing van de plicht tot uitvoering van m.e.r. voor baggerstort Hollandsch Diep Cromstrijen	75
208	Reststoffenverwerking Boeldershoek	76
209	DTO-9 AVR-Chemie C.V.	77
210	Verzoek om ontheffing van de plicht tot uitvoering van m.e.r. voor de golfbaan Rosmalen	78
211	Composteerinrichting Amersfoort	78
212	Uitbreiding stortplaats Noord-West te Zoetermeer	79
213	Verzoek om ontheffing van de plicht tot uitvoering van m.e.r. voor een mestverwerkingsinstallatie van Scarabee te IJsselsteyn	80
214	Verzoek om ontheffing van de plicht tot uitvoering van m.e.r. voor een mestverwerkingsinstallatie van Organisch Veredelingsbedrijf Venray B.V. te IJsselsteyn	81

Milieu-effectrapportage oeververbinding ten westen van Rotterdam (101)

Initiatiefnemer: Rijkswaterstaat, directie Zuid-Holland voor de Minister van Verkeer en Waterstaat.

Bevoegd gezag: Minister van Verkeer en Waterstaat.

Besluit: vaststelling van het tracé volgens de Raad van de Waterstaat-procedure.

Activiteit: Het Ministerie van Verkeer en Waterstaat heeft een studie verricht naar de wenselijkheid van een tweede oeververbinding ten westen van Rotterdam als onderdeel van het hoofdwegennet vanwege capaciteitsproblemen in de Beneluxtunnel. Met de studie is in eerste aanleg beoogd na te gaan of ter ontlasting van de Beneluxtunnel aanleg van de Blankenburgtunnel noodzakelijk is dan wel of een tweede Beneluxtunnel de voorkeur verdient. De m.e.r. kan uitmonden in de vaststelling van het tracé voor de gekozen oeververbinding.

Stand van zaken m.e.r.: De m.e.r. is op 10 februari 1982 aangevangen. De werkgroep van de VCmer heeft op 8 april 1982 geadviseerd over de richtlijnen. De richtlijnen zijn vastgesteld op 7 mei 1982. De projectnota, met daarin opgenomen het MER, is op 7 mei 1986 ontvankelijk verklaard. Het document heeft van 22 september tot en met 24 oktober 1986 ter visie gelegen. Een openbare hoorzitting heeft op 10 december 1986 plaatsgevonden in Rozenburg. Het toetsingsadvies van de Commissie is op 5 januari 1987 uitgebracht. Op 30 mei 1988 is besloten tot de aanleg van een tweede Beneluxtunnel. Tevens werd het voornemen bekendgemaakt ook de Blankenburgtunnel aan te leggen. Per brief van 24 augustus 1988 werd de Commissie gevraagd aanbevelingen uit te brengen voor aanvullende informatie op het MER Oeververbinding ten Westen van Rotterdam ten behoeve van de besluitvorming over het tracé Blankenburg(tunnel) Oost. Op 29 augustus 1988 heeft de Commissie de aanbevelingen uitgebracht. In deze aanbevelingen wordt ingegaan op de milieu-effecten van de combinatie van de aanleg van twee tunnels en de mogelijke alternatieven/varianten die daarvoor gelden. Op 12 september werd de aanvullende informatie op het MER bekendgemaakt. Een hoorzitting vond plaats op 11 oktober en de inspraaktermijn sloot op 14 oktober 1988. De Commissie heeft op 9 november het toetsingsadvies over de aanvulling op het MER uitgebracht. Daarin wordt gesteld, dat hoewel de aanvullende informatie een redelijk beeld geeft van de milieu-gevolgen van het voornemen, met name het meest-milieuvriendelijke alternatief, zowel op strategisch als op uitvoeringsniveau, niet voldoende is uitgewerkt.

Samenstelling werkgroep:

prof. dr. E.H. Adema te Doorwerth (in toetsingsfase)
drs. H.C. Eerens te Utrecht (toetsingsfase aanvullende informatie)
ir. P.H.B. Langeweg te 's-Gravenhage
ing. W. Meijnen te Utrecht
prof. dr. P. Nijkamp te Leiden
ir. W.A. Oosting te Leidschendam
drs. S.P. Tjallingii te Gouda
prof. ir. J. Volmuller te Driebergen
prof. dr. V. Westhoff te Groesbeek (adviseur eerste procedure)
dr. H. Cohen te Bilthoven (voorzitter, in toetsingsfase)
dr. J. Spaander te Bilthoven (voorzitter, in vooroverlegfase) †

Secretaris van de werkgroep: ir. R.I. Seijffers.

Milieu-effectrapportage grootschalige locatie voor de berging van baggerspecie uit het beneden rivierengebied (102)

Initiatiefnemers: a) Gemeente Rotterdam, b) Openbaar Lichaam Rijnmond, c) Rijkswaterstaat, directie Benedenrivieren.

Bevoegd gezag: Minister van Verkeer en Waterstaat en de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer.

Besluit: De keuze van een locatie voor de berging van matig verontreinigde (klasse 2) tot verontreinigde (klasse 3) specie uit havens en rivieren van het benedenrivierengebied gedurende 15 jaar (na 1987) volgens de concessieverlengingsprocedure op grond van de Wet inzake droogmakerijen en indijkingen 1904. Tevens spelen vergunningen een rol op grond van de Wet verontreiniging oppervlaktewater, het Baggerreglement, het Rijkszeeweringenreglement, het Rijksreglement ontgrondingen en de Afvalstoffenwet. De concessieverlening geschiedde door de Kroon op voordracht van de Minister van V&W. De vergunningen - met uitzondering van de vergunning op grond van de Afvalstoffenwet - werden verleend door de Minister van V&W. De Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer heeft de vergunning inzake de Afvalstoffenwet verleend.

Activiteit: Volgens het definitieve beleidsplan "*Verwerking van baggerspecie uit havens en vaarwegen in het benedenrivierengebied*" (april 1982) dient zo spoedig mogelijk een bergingslocatie te worden gerealiseerd met een inhoud van 100-150 miljoen m³ voor de berging van bovengenoemde specie. De grote hoeveelheden en de verontreinigingsgraad van de specie (o.a. met zware metalen en persistente milieu-vreemde stoffen) leiden er toe, dat de berging op een wijze dient te geschieden die maatschappelijk en met name voor het milieu verantwoord is. Als meest geschikte locaties zijn onderzocht een schiereiland aansluitend aan of gedeeltelijk op de Maasvlakte met verschillende liggingen en een eiland in zee voor de mond van het Haringvliet.

Stand van zaken m.e.r.: De m.e.r. is op 21 september 1982 van start gegaan. De werkgroep van de VCmer heeft op 15 november 1982 geadviseerd voor de richtlijnen. De richtlijnen zijn vastgesteld op 21 december 1982. De projectnota (inclusief het MER) is op 19 oktober 1984 door de VCmer ontvangen en is van 30 oktober tot en met 24 december 1984 door het College van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland ter visie gelegd. Hoorzittingen zijn op 11 en 12 december 1984 gehouden in respectievelijk Rockanje (gemeente Westvoorne) en Goedereede. Het toetsingsadvies werd op 31 januari 1985 uitgebracht aan bevoegd gezag. Na advisering door de Provincie Zuid-Holland, de Raad van de Waterstaat, de Rijks Planologische Commissie en de Interdepartementale Coördinatiecommissie voor Noordzee Aangelegenheden werden op 30 september, respectievelijk 7 oktober 1985 verleend: de concessie voor de indijking van buitendijkse gronden en wateren ingevolge de Wet van 1904, de vergunningen op grond van het Baggerreglement, het Rijkszeeweringenreglement, de Wet verontreiniging oppervlaktewateren en op grond van de Afvalstoffenwet. De keuze voor de bergingslocatie is uiteindelijk gevallen op een locatie dicht gelegen bij het in de projectnota/MER voorgestelde alternatief III, aansluitend aan de Maasvlakte en geheel ten noorden gelegen van de zogeheten verlengde demarcatielijn. De locatie is in een aanvullende studie op de projectnota/MER nog aangepast waardoor o.a. door een grotere verhoging en verdieping van de berging volstaan kan worden met een kleiner oppervlak. Deze verdere optimalisatie kwam tot stand o.a. naar aanleiding van bepaalde inspraakreacties en het toetsingsadvies. In mei 1986 werd een begin gemaakt met de aanleg van de ringdijk van de bergingslocatie. In dat jaar is ook een begin gemaakt met de opstelling en uitvoering van een evaluatie-programma. Tevens werd in het najaar van 1986 door het Ministerie van VROM een opdracht verleend aan de vakgroep Milieubiologie van de Rijksuniversiteit Leiden om na te gaan welke beheersmaatregelen reeds tijdens de aanleg van de bergingslocatie kunnen worden genomen om negatieve effecten in het Voorse kust- en duingebied te kunnen tegengaan. De resultaten van dit onderzoek zullen begin 1988 bekend worden gemaakt. De Slufterdam is op 24 september 1987 officieel in gebruik genomen.

In 1988 is een m.e.r.-procedure gestart ten behoeve van een vergunningaanvraag voor het tijdelijk storten van zuiveringsslib uit Zuid-Holland in de Slufter. Zie voor deze m.e.r.-procedure elders in deze bijlage: "Storten van Zuidhollands zuiveringsslib in de grootschalige locatie voor de berging van baggerspecie (Slufter)"(134).

Samenstelling van de werkgroep:

prof. mr. T.G. Drupsteen te Amsterdam
ir. B.G. Kreiter te Putten
ir. P.G. Meyer te Vught (adviseur)
ir. P. Santema te Voorburg
dr. C.J.M. Sloet van Oldruitenborgh te Bennekom
prof. dr. J.H.J. Terwindt te Leusden
Prof. dr. ir. A. Verruijt te Zoetermeer (adviseur)
dr. P. de Wolf te Oosterend (Texel)
prof. dr. W. Maas te Brunssum (voorzitter, in vooroverlegfase) †
dr. J. Spaander te Bilthoven (voorzitter, in toetsingsfase) †

Secretaris van de werkgroep: ir. R.I. Seijffers (in vooroverlegfase), drs. J.J. Scholten (in toetsingsfase)

Milieu-effectrapportage Grevelingenmeer zout of zoet (103)

Initiatiefnemer: Rijkswaterstaat, directie Zeeland voor de Minister van Verkeer en Waterstaat.

Bevoegd gezag: Minister van Verkeer en Waterstaat.

Besluit: keuze Grevelingen zout of zoet volgens de Raad van de Waterstaat-procedure.

Activiteit: Na het gereedkomen van de compartimenteringsdammen (de Philipsdam en de Oesterdam) in het kader van de Deltawerken ontstaat een sterk gewijzigde waterhuishoudkundige structuur in Zeeland. Deze maakt een nadere overweging noodzakelijk van het te voeren waterhuishoudkundige beleid. De hoofdvraag is hierbij of het Grevelingenmeer zout moet blijven of zoet moet worden. De mogelijkheid van het zoet maken van het Grevelingenmeer heeft een nieuw belang, nl. de zoetwatervoorziening van de landbouw op Schouwen-Duiveland en een deel van Goeree-Overflakkee, toegevoegd aan de serie belangen die betrokken zijn bij het Grevelingenmeer. Een andere oplossing voor deze zoetwatervoorziening is een pijpleiding waardoor water rechtstreeks vanuit de Krammer, het Zoommeer of het Haringvliet kan worden aangevoerd.

Stand van zaken m.e.r.: De m.e.r. heeft op 12 mei 1982 een aanvang genomen. De VCmer heeft op 6 juli 1982 het advies voor de richtlijnen ingediend. De richtlijnen zijn vastgesteld op 12 augustus 1982. De projectnota/MER is op 17 mei 1984 door de VCmer ontvangen en is van 14 juni tot en met 3 augustus 1984 door de Raad van de Waterstaat ter inzake gelegd. De einddatum voor het indienen van schriftelijke opmerkingen en adviezen is verschoven van 15 augustus tot 1 oktober 1984. Een hoorzitting is op 30 oktober 1984 in Brouwershaven gehouden. Op 30 november 1984 is het toetsingsadvies aangeboden aan bevoegd gezag. Het bevoegd gezag heeft het advies naar de Raad van de Waterstaat gestuurd met het verzoek met het advies van de VCmer rekening te houden. Het integrale advies van de Raad van de Waterstaat is op 6 mei 1985 uitgebracht.

De Minister van Verkeer en Waterstaat heeft de voorzitter van de Tweede Kamer op 29 mei 1986 medege-deeld te hebben besloten de huidige situatie van een zout Grevelingenmeer te bestendigen. Over de aanleg van een zoetwaterleiding ten behoeve van de landbouwwatervoorziening op Schouwen-Duiveland

moet nog worden beslist. De milieu-effecten hiervan en van eventuele kwelschermen dienen nog nader te worden onderzocht.

Samenstelling werkgroep:

drs. A.J. Beintema te Doorn (adviseur)
ir. W. van Duijvenbooden te Woudenberg
prof. dr. E.A. Huisman te Lunteren
dr. W. Joenje te Tynaarlo
prof. dr. J. Ringelberg te Putten
ir. A.G. Stroband te Bilthoven
drs. R. Verhoef te Schagen (adviseur)
dr. G.P. Wind te Zeist |
prof. dr. J.I.S. Zonneveld te Zeist (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: ir. R.I. Seijffers.

Milieu-effectrapportage Strandvlakte IJmuiden (105)

Initiatiefnemer: College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Velsen.

Bevoegd gezag: Gemeenteraad van Velsen.

Besluit: vaststelling van het bestemmingsplan IJmuiden aan Zee.

Activiteit: De gemeente Velsen heeft met het gebied van de strandvlakte, dat door aanlanding ten zuiden van de Zuidpier bij IJmuiden is ontstaan, deels een recreatief-toeristische ontwikkeling en deels een natuurontwikkeling op het oog. De recreatieve plannen omvatten ondermeer de aanleg van een jachthaven, een centrumgebied met winkels, horecabedrijven, vakantiebungalows/zomerhuizen, woonhuizen, een nieuw kampeerterrein, een binnenmeer en een nieuwe duinregel.

Het is de bedoeling dat de zuidkant van de strandvlakte, grenzend aan het toekomstige Nationale Park, de Kennemerduinen, een natuurbestemming krijgt en dat er een overgangszone tussen de recreatieve ontwikkeling in het noordelijk deel en het natuurdeel in het zuiden wordt gecreëerd.

Stand van zaken m.e.r.: De m.e.r. is gestart op 1 maart 1987. De richtlijnen voor de inhoud van het MER zijn vastgesteld op 2 juni 1987, nadat op 29 april 1987 de Commissie haar advies had uitgebracht. Het MER is op 28 oktober 1987 door de gemeente aanvaard en kan als integraal onderdeel van het bestemmingsplan worden beschouwd. Het ontwerp-bestemmingsplan en het MER hebben van 23 november tot 25 december 1987 ter visie gelegen. Een openbare hoorzitting is op 7 januari 1988 gehouden. Het toetsingsadvies is op 10 februari 1988 uitgebracht. Het bestemmingsplan is op 3 maart 1988 vastgesteld.

Samenstelling werkgroep:

nw. ir. M.G. Meij te Delft
prof. dr. ir. E.W. Bijker te Maassluis
ir. G.J. Heij te Driebergen
ir. J.A.M. van der Lee te 's-Gravenhage
drs. P. Winkel te Voorschoten
dr. W.J. Wolff te Den Burg, Texel
dr. H. Cohen te Bilthoven (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: ir. R.I. Seijffers.

Milieu-effectrapportage compagniesoefenterrein Ginkelse Heide (107)

Initiatiefnemer: Ministerie van Defensie: Dienst gebouwen, werken en terreinen van de directie Gelderland.

Bevoegd gezag: Staatssecretaris van Defensie.

Besluit: vaststelling van het inrichtingsplan voor het compagniesoefenterrein Ginkelse Heide. Bijkomende besluiten betreffen in ieder geval de aanpassing van het streekplan en bestemmingsplan.

Activiteit: Het Ministerie wil op basis van het Structuurschema Militaire terreinen[1] een compagniesoefenterrein van ongeveer 1000 ha inrichten, gebruiken en beheren op de Ginkelse Heide en aangrenzende gebieden tussen de Oude Arnhemse weg, de spoorlijn Ede-Arnhem en rijksweg 12 ten noorden van Ede. Dit terrein zal ook worden gebruikt als eenheidsoefenterrein en als overig oefenterrein, terwijl het ook zal openstaan voor recreatief en mogelijk ander medegebruik.

Stand van zaken: De m.e.r. is op 30 oktober 1986 gestart. De periode van inspraak liep tot 1 december 1986. Het advies voor richtlijnen werd uitgebracht op 12 januari 1987. De staatssecretaris stelde de richtlijnen op 19 maart 1987 vast. Aan het einde van 1987 werd een begin gemaakt met de opstelling van het MER. In de loop van 1988 is onderzoek verricht naar de bestaande toestand van het milieu overeenkomstig de richtlijnen. Het betreft de aspecten: geologie/geomorfologie, bodem, gehydrologie, vegetatie, fauna (gewervelden, insecten, spinnen), visuele aspecten, geluid, historische geografie en archeologie. De voorlopige resultaten van dit onderzoek werden in oktober 1988 gepresenteerd aan een aantal direct betrokkenen. Het MER zal medio 1989 gereed zijn voor de beoordeling.

Samenstelling van de werkgroep:

prof. dr. K. Bouwer te Heilige Landstichting
dr. A.M.H. Brunsting te Utrecht (adviseur)
ir. G. Gelderblom, gen. maj. b.d. te Zoetermeer (adviseur)
drs. R.H.J. Klok te Amersfoort
ir. W.A. Oosting te Leidschendam
ir. R.P.H.P. van der Schans te Bennekom
dr. J.Th. de Smidt te Egmond aan Zee
dr. A.A. de Veer te Rhenen.
drs. H.G. Ouwerkerk te Emmen (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: drs. J.J. Scholten, geassisteerd door drs. R.L.J.M. Klerks.

Milieu-effectrapportage zuiveringsslibplan Zuid-Holland (109)

Initiatiefnemer: College van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland

1 Tweede Kamer 16666, nr. 35 (deel e, abusievelijk vermeld als f).

Bevoegd gezag: Provinciale Staten van Zuid-Holland

Besluit: vaststelling van het plan voor verwijdering van zuiveringsslib

Activiteit: Zuid-Holland dient op grond van artikel 26 van de Afvalstoffenwet een plan voor de verwijdering van zuiveringsslib vast te stellen. Dit plan zal een integrale beleidsvisie op deze verwijdering geven.

Stand van zaken: De m.e.r. is op 13 april 1987 van start gegaan. De Commissie heeft op 10 juni 1987 geadviseerd over de richtlijnen. De richtlijnen zijn in september 1987 vastgesteld.

Samenstelling werkgroep:

ir. L.E. Duvoort-van Engers te Amersfoort

dr. N.J.A. Groen te Zeist

ir. A. Kiestra te Boxtel (adviseur)

mr. C. Lambers te Opende

ir. P. Santema te Voorburg

drs. J.H. Smittenberg te IJmuiden

drs. H.G. Ouwkerk te Emmen (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: ir. R.I. Seijffers, geassisteerd door drs. M. Odijk.

Milieu-effectrapportage C₂-deponie op de Maasvlakte (111)

Initiatiefnemer: AVR Chemie C.V.

Bevoegd gezag: Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer; Minister van Verkeer en Waterstaat; Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland (als opvolger van het toenmalige Dageelijks Bestuur van het Openbaar Lichaam Rijnmond), tevens coördinerend bevoegd gezag.

Besluiten: ontheffingen en vergunningen volgens de Wet chemische afvalstoffen, Wet verontreiniging oppervlaktewateren, de Hinderwet en andere besluiten.

Activiteit: De initiatiefnemer is voornemens een deponie in te richten voor niet-verwerkbaar chemisch afval uit de zogenaamde middenklasse (C₂ volgens de indeling van de Commissie Hofman) op een nader omschreven terrein, dat gelegen is in het Zuidwestelijk deel van het haven- en industrieterrein Maasvlakte in de gemeente Rotterdam. De C₂-deponie moet in de eerste plaats een eindstation zijn voor de kleinere hoeveelheden chemisch afval, die op vele plaatsen in Nederland ontstaan en tot nu toe meestal niet op verantwoorde wijze (kunnen) worden verwerkt.

Stand van zaken m.e.r.: De m.e.r. is op 6 december 1984 van start gegaan. De werkgroep van de VCmer bracht op 1 februari 1985 haar advies uit voor de richtlijnen voor de inhoud van het MER. De richtlijnen werden vastgesteld begin maart 1985. De Stichting Natuur en Milieu maakte mede namens enkele andere milieu-organisaties bezwaar bij de Raad van State tegen deze richtlijnen. Het bezwaar betrof de vaststelling in de richtlijnen door het bevoegd gezag dat in het MER geen locatie-alternatieven behoeven te worden uitgewerkt. Op 23 juli 1985 deed de Raad van State uitspraak en verklaarde het beroep niet-ontvankelijk met de motivatie, dat de vaststelling van richtlijnen voor het MER niet gericht is op enig rechtsgevolg en geen beschikking was als bedoeld in artikel 2, eerste lid van de Wet administratieve rechtspraak overheidsbeschikkingen. De vergunningaanvragen met daarbij het MER

zijn op 7 november 1985 ingediend. De publicatie van het MER en de vergunningaanvragen is op 18 december 1985 bekendgemaakt. De stukken hebben van 2 januari tot en met 3 februari 1986 ter inzage gelegen. Op 16 januari 1986 is een hoorzitting gehouden in Rockanje, gemeente Westvoorne. Het toetsingsadvies van de VCmer is uitgebracht op 14 maart 1986. De beschikkingen op grond van de Hinderwet en de ontheffing artikel 35, 1e lid van de Wet chemische afvalstoffen zijn 29 april 1987 van kracht geworden. Toen werd ook een ontwerpvergunning op grond van de Wet verontreiniging oppervlaktewater bekend. De bouw is in januari 1988 begonnen. De deponie zal voor 1 november 1989 volledig in bedrijf zijn.

Immiddels is ten behoeve van de uitvoering van een evaluatieprogramma de overleggroep evaluatie C₂deponie gevormd.

Samenstelling van de werkgroep:

F.J. Colon te Hall

dr. J.G.A. de Graaf te Rijswijk (ZH)

prof. dr. J.H. Koeman te Wageningen

prof. mr. drs. M. Oosting te Zuidhorn

ir. A. Paape te Voorschoten

dr. R. Schilt te Hilversum

N.B. Schomaker te Cincinnati, Verenigde Staten (adviseur in toetsingsfase)

prof. ir. P. Tideman te Bennekom

drs. J.B. Vos te Almere

dr. J. Spaander te Bilthoven (voorzitter) †

Secretaris van de werkgroep: ir. R.I. Seijffers.

Milieu-effectrapportage woningbouwlocatie Amsterdam-Nieuw Oost (112)

Initiatiefnemer: Gemeenteraad van Amsterdam.

Bevoegd gezag: Gemeenteraad van Amsterdam.

Besluit: Vaststelling van de Nota van uitgangspunten voor het bestemmingsplan Nieuw Oost (in december 1987 gewijzigd in Zeeburg, eerste fase van Nieuw Oost).

Activiteit: De realisatie van een woningbouwlocatie in het Buiten-LJ vormt een onderdeel van de door de gemeente Amsterdam ontwikkelde plannen om een oplossing te vinden voor de voorspelde toekomstige woningbehoefte tot aan het jaar 2000. Volgens Amsterdam zal voortzetting van het groeikernenbeleid alleen niet het gewenste resultaat hebben voor de oplossing van het woningtekort. Amsterdam tracht een oplossing te bewerkstelligen door o.a. realisatie van aanvullende woningbouwlocaties op het eigen grondgebied en heeft de locatie Nieuw Oost aangewezen als één van die aanvullende woningbouwlocaties, voor ongeveer 20.000 woningen. In de vastgestelde richtlijnen voor het MER wordt het doel van de voorgenomen activiteit omschreven als: "*het realiseren van een woningbouwlocatie in het Buiten-LJ*".

Omdat in het kader van deze m.e.r. gekozen is voor een uitvoering op bestemmingsplanniveau is er geen sprake van locatie-alternatieven, maar alleen van uitvoeringsalternatieven van de woningbouwlocatie.

Alhoewel het geen direct onderdeel vormt van het voornemen, speelt bij de realisering van de woningbouwlocatie de sanering van de verontreinigde gebieden langs de Diemerzeedijk een belangrijke rol met het oog op het gezondheidsaspect voor de toekomstige bewoners van de locatie.

Stand van zaken m.e.r.: De m.e.r. is op 11 april 1983 van start gegaan. De werkgroep van de VCmer heeft op 9 juni 1983 geadviseerd voor de richtlijnen. De richtlijnen zijn vastgesteld op 19 juli 1983. In juni 1984 heeft de gemeente Amsterdam de Structuurschets Zeeburg openbaar gemaakt. Dit plan voor 7000 woningen kan worden gezien als een eerste fase in de ontwikkeling van het plan Nieuw Oost. In het structuurplan van Amsterdam dat in april 1986 werd vastgesteld is de locatie Nieuw Oost aangeduid als een reservering. In het Streekplan Amsterdam Noordzeekanaal-gebied (1987) is de locatie Zeeburg opgenomen als gebied met een nog te realiseren woonfunctie, nog nader te bepalen in tijd en omvang (7000 à 10000 woningen aan te vangen in de periode 1990-2000).

In maart 1988 is het beleidsvoornemen van de Vierde Nota Ruimtelijke Ordening bekendgemaakt. Door Amsterdam en Noord-Holland is de locatie Zeeburg/Nieuw Oost ingebracht voor woningbouw na 1995.

Met het oog op de toespitsing van het voornemen op de locatie Zeeburg als eerste fase in de realisering van de woningbouwlocatie Nieuw Oost stelde het gemeentebestuur op 1 december 1987 aanvullende richtlijnen voor het MER vast. Dit omdat voor Zeeburg een ander besluit nodig is dan voor Nieuw Oost. Het MER, bestaande uit vier delen (samenvatting, hoofdrapport, het landschapsbeeld van Nieuw Oost en Zeeburg, eerste fase) werd te zamen met de concept-Nota van uitgangspunten bekendgemaakt op 16 juni 1988. Een openbare zitting vond plaats op 5 juli 1988. De Commissie bracht haar toetsingsadvies uit op 23 september 1988. In dit advies stelt de Commissie dat het MER voldoende milieu-informatie bevat om de planvorming over Zeeburg voort te kunnen zetten. Het MER is echter ontoereikend om te kunnen dienen voor de nog te nemen m.e.r.-plichtige besluiten, i.c. de vaststelling van het bestemmingsplan Zeeburg en de concessieverlening voor de landaanwinning. Daarvoor dient een nieuw MER te worden opgesteld. Daarin moet ook voldoende duidelijkheid worden gegeven over de wijze waarop de sanering van de bodemverontreiniging bij de Diemerzeedijk en in het aangrenzende deel van het IJmeer zal worden aangepakt. De start voor de vervolg-m.e.r.-procedure zal naar verwachting begin 1989 plaats vinden.

Samenstelling werkgroep

drs. J.A. van den Berg te Zeist

prof. dr. E.W. Bijker te Maassluis

ir. H.S. Buijtenhek te Brielle

drs. W.J. ter Keurs te Voorschoten

dr. ing. A. von Meier te Nieuw Vennep

dr. H. Nieboer te De Bilt

ir. N.P.H.J. Roorda van Eijsinga te Delft

ir. T.F. Risselada te 's-Gravenhage

prof. mr. J. Wessel te Oegstgeest

dr. H. Cohen te Bilthoven (voorzitter tijdens toetsingsfase)

dr. J. Spaander te Bilthoven (voorzitter tijdens vooroverlegfase) †

Secretaris van de werkgroep: drs. J.J. Scholten.

Milieu-effectrapportage provinciaal afvalstoffenplan Drenthe (113)

Initiatiefnemer: Provinciale Staten van Drenthe

Bevoegd gezag: Provinciale Staten van Drenthe

Besluit: vaststelling van het provinciaal afvalstoffenplan (PAP), voorzover dit betrekking heeft op de methode van definitieve verwijdering van afvalstoffen, de daarvoor te creëren voorzieningen en de locatie van die voorzieningen of inrichtingen.

Activiteit: De provincie Drenthe zal het PAP opstellen voor de afvalcategorieën huishoudelijke en daarmee gelijkgestelde afvalstoffen, de gelijktijdig ermee te verwerken bedrijfsafvalstoffen, bouw- en sloopafval, ziekenhuisafval, zuiveringsslib en agrarische afvalstoffen.

In het PAP wordt gestreefd naar een beperking van de stroom huishoudelijk- en bedrijfsafval en een bevordering van het nuttig gebruik van afvalstoffen. Dit laatste zal worden gerealiseerd door (gefa-seerde invoering van) gescheiden inzameling van groente-, fruit- en tuinafval en compostering van deze fractie. De restfractie wordt na afscheiding van componenten tot een brandbare fractie verwerkt. Voor zuiveringsslib wordt gestreefd naar betere kwaliteit en afzetmogelijkheden, terwijl het beleid voor bouw- en sloopafval ongewijzigd blijft. Agrarisch afval zal regionaal worden ingezameld, terwijl voor ziekenhuisafval bovenprovinciale verwerking wordt nagestreefd.

Stand van zaken: De m.e.r. is op 3 augustus 1987 gestart. De inspraakperiode liep tot 28 september 1987. De Commissie kreeg tot 3 november de tijd om haar advies uit te brengen en bood haar advies op 30 oktober 1987 aan het College van Gedeputeerde Staten aan. De provincie heeft de richtlijnen vastgesteld op 26 januari 1988. Op 20 december 1988 heeft tussentijds overleg plaatsgevonden over het concept PAP/MER. Het MER zal naar verwachting voorjaar 1989 gereed zijn.

Samenstelling van de werkgroep:

ir. A.Th. ten Houten te Wageningen
dr. Th.W. Kuyper te Beilen (adviseur)
ing. J.A. Mertens te Tilburg
drs. E. Romijn te Oosterbeek
ir. A.G. Stroband te Bilthoven
prof. dr. J.I.S. Zonneveld te Zeist (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: drs. M. Buitenkamp.

Milieu-effectrapportage Westerschelde oeververbinding (114)

Initiatiefnemer: Provinciale Staten van Zeeland

Bevoegd gezag: Provinciale Staten van Zeeland

Besluit: Vaststelling van een nieuw tracé voor een vaste oeververbinding tussen Midden-Zeeland en Zeeuwsch-Vlaanderen bij gelijktijdige opheffing van de beide veerverbindingen Vlissingen-Breskens en Kruiningen-Perkpolder in hun huidige vorm.

Activiteit: Nadat in 1977 het tracé voor een vaste oeververbinding tussen Kruiningen en Perkpolder was vastgesteld door de Minister van Verkeer en Waterstaat vond een heroverweging van de uitvoering van dit besluit plaats. De opstelling van een haalbaarheidsstudie met inschakeling van particulier initiatief in het begin van 1987 leidde tot de start van een nieuwe besluitvormingsprocedure met m.e.r. over de aanleg van een vaste oeververbinding met als doelstelling "het verbeteren van de verkeersplanologische positie van Zeeuwsch-Vlaanderen in zijn totaliteit door het op korte termijn tot stand brengen van een vaste verbinding tussen dit gebied en Midden-Zeeland" en als neven doelstelling "het bieden van een verbinding van tenminste autowegniveau tussen Rijksweg A 58 in Midden-Zeeland en Rijksweg N 61 in Zeeuwsch-Vlaanderen".

In het Structuurschema Verkeer en Vervoer 1981 en in het Rijkswegenplan 1984 is de voorgenomen vaste oeververbinding niet opgenomen als onderdeel van het hoofdwegennet. Met het oog hierop en ook vanwege de inschakeling van particulier initiatief bij aanleg en exploitatie van de vaste oeverver-

binding ligt het initiatief voor het project alsook de bevoegdheid tot het nemen van het tracévaststellingsbesluit bij het provinciaal bestuur van Zeeland en niet bij de Minister van Verkeer en Waterstaat.

Stand van zaken m.e.r.: De start van de m.e.r. vond plaats op 2 december 1987. Het advies van de Commissie voor de m.e.r. werd uitgebracht op 10 februari 1988. De richtlijnen werden vastgesteld in maart 1988. Daarin wordt bepaald dat de opstelling van het MER in twee stappen zal geschieden. In de eerste stap worden alle alternatieven die voortkomen uit de Rapportage van de Stuurgroep WOV en de inspraak en advisering tijdens het vooroverleg globaal bezien op hun verkeersplanologische- en milieugevolgen. Dit moet leiden tot een inperking van de alternatieven, die vervolgens in de tweede stap nader uitgewerkt dienen te worden. Aan het einde van 1988 is het "Rapport 1e fase MER/tracénota WOV" voor tussentijds commentaar toegezonden aan betrokken gemeenten en waterschappen, de Zeeuwse havenschappen, het landbouwschap, de provinciale Raad voor het Milieu, de PPC, de Belgische buurprovincies en de Commissie voor de m.e.r. In begin 1989 zullen Gedeputeerde Staten de beslissing over de inperking van de alternatieven nemen.

Samenstelling werkgroep:

prof. ir. J.F. Agema te 's-Gravenzande
ir. B.N. de Koning te Rhooon
drs. R.H.D. Lambeck te Kapelle
prof. dr. ir. F.M. Maas te Breda
dr. ing. A. von Meier te Nieuw-Venep
drs. J.W. Stellingwerff te Boskoop
prof. drs. J.A.J. Vervloet te Bennekom.
ir. K.H. Veldhuis te Wassenaar (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: drs. J.J. Scholten.

Milieu-invloedenrapport aardgasontzwavelingsinstallatie bij Emmen (115)

Initiatiefnemer: Nederlandse Aardolie Maatschappij (NAM)

Bevoegd gezag: Gemeenteraad van Emmen

Besluit: grondverkoop aan de NAM; tevens werden Gedeputeerde Staten van Drenthe en het Ministerie van Economische Zaken op de hoogte gehouden in verband met de vergunningen volgens de Wet Luchtverontreiniging, de Wet Geluidhinder en het Mijnsreglement 1964.

Activiteit: Het aardgas, dat uit velden in Drenthe en Twente wordt gewonnen, bevat zwavel (voornamelijk in de vorm van zwavelwaterstof). Er is alle aanleiding om dit aardgas te ontzwavelen. De NAM heeft voorgesteld een ontzwavelingsinstallatie te situeren op het industrieterrein Bargermeer-Zuid bij Emmen. In het milieu-invloedenrapport zijn naast de ontzwavelingsinstallatie zelf, de huidige situatie van het milieu en randvoorwaarden, vooral beschreven de gevolgen van de luchtverontreiniging (door zwaveldioxide, stikstofdioxiden, zwavelwaterstof, geur), geluidhinder, waterverontreiniging, bodemverontreiniging, de (externe) veiligheid (door giftige wolken van zwavelwaterstof e.d.) en de invloeden op het landschap (visuele aspecten), de flora, vegetaties en cultuurgewassen.

Stand van zaken m.e.r.: Het betreft geen milieu-effectrapportage volgens de procedurele en inhoudelijke vereisten van het toenmalige wetsontwerp inzake m.e.r. Wel is door de VOrner zoveel mogelijk in de geest van het wetsontwerp gehandeld. Een advies voor de inhoud van het milieu-invloedenrapport is

op 6 mei 1983 uitgebracht. Er zijn geen richtlijnen vastgesteld. Adviezen over de kwaliteit van het milieu-invloedenrapport zijn door de VCmer uitgebracht op 22 juni 1983 (een tussentijds oordeel) en op 24 augustus 1983 (het eindoordeel). Bij het eindoordeel zijn de resultaten van de inspraak betrokken. De vergunningen volgens de Wet inzake de luchtverontreiniging en de Wet geluidhinder zijn op 20 december 1983 verleend. De vergunning volgens het Mijnreglement 1964 is op 30 december 1983 verleend. Tot de grondverkoop is op 6 februari 1984 besloten. Na de verlening van de vergunningen werd hiertegen een verzoek om schorsing ingediend bij de voorzitter van de afdeling voor de geschillen van bestuur van de Raad van State. In zijn beschikking van 30 mei 1984 stelde de voorzitter als voorlopige voorziening, dat voordat de inrichting zou worden gebouwd, doch uiterlijk vóór 1 januari 1985, een aantal studies over de veiligheidsrisico's en de geluidhinder moesten worden uitgevoerd. Na voltooiing van deze studies werd met de bouw in het voorjaar van 1985 begonnen. De installaties zijn in 1987 gedeeltelijk in bedrijf gesteld. Op 21 september 1988 is de installatie geheel in bedrijf genomen.

Nader overleg tussen initiatiefnemer en de gemeente Emmen en Schoonebeek heeft tot een zodanige aanpassing van de bedrijfsvoering door de NAM bij de oliewinning in Schoonebeek geleid, dat de uitstoot van SO₂ in het gebied ondanks een toename ervan in verband met de komst van de gasontzwavelingsinstallatie in Emmen in zijn totaliteit aanzienlijk is teruggebracht.

Samenstelling werkgroep:

ir. P.M. Buis te Bunnik
prof. ir. H. Peters te Hengelo
ir. T.F. Risselada te 's-Gravenhage
dr. ir. T. Schneider te Soest (adviseur)
dr. J. Th. de Smidt te Egmond aan Zee
prof. ir. M. Tels te Eindhoven
prof. ir. M.J. Vroom te Wageningen (adviseur)
prof. dr. W. Maas te Brunssum (voorzitter) †

Secretaris van de werkgroep: ir. R.I. Seijffers.

Milieu-effectrapportage geluidhinderrecreatie Breda (116)

Initiatiefnemer: Raad van het stadsgewest Breda

Bevoegd gezag: Dagelijks bestuur van het stadsgewest Breda.

Besluit: aanwijzing van minimaal drie (sub)regionale terreinen voor geluidhinderrecreatie in het Stadsgewest Breda.

Activiteit: Het scheppen van permanente, ruimtelijke mogelijkheden voor de beoefening van de geluidhindersporten motorcross, modelvliegen en modelautorijden. Hierdoor kunnen knelpunten worden gesaneerd en kunnen gewest en gemeenten een stringenter beleid voeren ten aanzien van (il)legale geluidhinderrecreatie.

Stand van zaken: De m.e.r. is op 28 november 1984 van start gegaan. De werkgroep van de VCmer heeft op 22 januari 1985 haar advies voor de richtlijnen voor de inhoud van het MER uitgebracht. Dit advies werd op 1 april 1985 zonder wijzigingen door het bevoegd gezag overgenomen als richtlijnen. Het MER werd bekendgemaakt op 30 september 1985. Na een hoorzitting op 4 november sloot de ter visie legging op 15 november van het zelfde jaar. De VCmer bracht haar toetsingsadvies uit op 13 december 1985.

Het overleg in het stadsgewest is nog niet afgerond. Dit hangt samen met de weigering van de gemeente Oosterhout, die het regionale terrein binnen haar grenzen zou krijgen, om medewerking te verlenen aan de realisatie. Het besluit voor de aanwijzing van één of meer terreinen is daarom opgeschort.

Verder is het MER bijgesteld op grond van de opmerkingen die tijdens de toetsingsfase naar voren zijn gebracht. In het Eindrapport/MER, dat juli 1986 is verschenen is in belangrijke mate tegemoet gekomen aan de punten uit het toetsingsadvies van de Voorlopige Commissie m.e.r.

Samenstelling van de werkgroep:

ir. W. Klein te Lochem
ir. J.A.M. van der Lee te 's-Gravenhage
mr. dr. C.J.M.A. van Rooy te Eindhoven
drs. M.J.S.M. Reynen te Buurmalsen (adviseur)
prof. dr. J.I.S. Zonneveld te Zeist (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep drs. A.W.J. Schaik (in vooroverlegfase) en drs. H. Huisman (in toetsingsfase).

Milieu-effectrapportage afvalstort Midden-IJssel (117)

Initiatiefnemer: Dagelijks Bestuur van het Gewest Midden-IJssel.

Bevoegd gezag: Raad van het Gewest Midden-IJssel.

Besluit: De aanwijzing van een locatie voor het gecontroleerd storten van huishoudelijk (en daarmee gelijk te stellen) afval, zuiveringsslib en bouw- en sloopafval in het Overijsselse deel van het Gewest Midden-IJssel als uitwerking van het Provinciale Afvalstoffenplan van Overijssel.

Activiteit: Er dient een locatie te worden gekozen voor het gecontroleerd storten van voornoemde soorten afval, die vrijkomen in het Overijsselse deel van het Gewest Midden-IJssel. Ten behoeve hiervan ging begin 1984 een bijbehorend locatie-onderzoek van start, dat bestaat uit de volgende drie onderdelen:

1. globale locatiebepaling.
2. bepaling van een beperkt aantal voorkeurslocaties.
3. uitwerking van de voorkeurslocaties.

Het MER heeft betrekking op onderdeel 3: de uitwerking van vijf voorkeurslocaties en de milieu-effecten daarvan.

Stand van zaken: De m.e.r. is op 30 april 1984 van start gegaan. De werkgroep van de VCmer heeft op 27 juni 1984 geadviseerd over de richtlijnen. De richtlijnen werden in juli 1985 vastgesteld. Het MER werd op 22 januari 1987 bekendgemaakt. Op 28 en 29 januari 1987 vonden de hoorzittingen plaats. De Commissie voor de m.e.r. bracht haar toetsingsadvies uit op 16 april 1987. Het commentaar van de Commissie richtte zich vooral op de presentatie van het aspect (geo)hydrologie en het ontbreken van een adequaat beeld over de mogelijke verspreiding van het verontreinigd percolatiewater uit de stortplaats bij eventuele lekken in de onderafdichting van de stortplaats. Naar aanleiding van deze kritiek is een verdergaande (geo)hydrologische studie verricht.

Op 7 juli 1988 besloot de Raad van het Gewest de locatiezone Ramelerveld aan te wijzen als vestigingsplaats voor de gecontroleerde stort. Het bestuur van de gemeente Raalte is verzocht medewerking te verlenen de vestiging planologisch mogelijk te maken. Een wijziging van het Streekplan IJsselvallei 1986 is in voorbereiding. In het ontwerp tweede uitwerking komen twee voorkeurslocaties

naar voren te weten in de locatiezones Broeklanderdijk en Ramelerveld. Daarop heeft het Gewest een eigen voorstel gemaakt voor de streekplanwijziging. Naast de uitwerking van de besluiten in de sfeer van de ruimtelijke ordening is het Gewest ook begonnen voorbereidingen te treffen voor de besluitvorming over uitwerking, inrichting en exploitatie van de stortplaats.

Samenstelling van de werkgroep:

A.P.H.M. Boonman te Brunssum
ir. W. van Duijvenbooden te Woudenberg
ing. J. Mertens te Tilburg
prof. mr. D.W.P. Ruiter te Hengelo (adviseur, alleen tijdens vooroverleg)
drs. J.A.J. Vervloet te Bennekom
dr. A.J. Wiggers te Leersum
prof. dr. W. Maas te Brunssum (voorzitter tijdens vooroverlegfase) †
prof. dr. J.I.S. Zonneveld te Zeist (tijdens toetsingsfase)

Secretaris van de werkgroep: drs. J.J. Scholten.

Milieu-effectrapportage kampeer- en watersportcentrum Broekerhaven (115)

Initiatiefnemer: College van Burgemeester en Wethouders van Stede Broec

Bevoegd gezag: Gemeenteraden van de gemeenten Stede Broec en Venhuizen

Besluit: vaststelling van het bestemmingsplan dat voorziet in de aanleg van het kampeer- en watersportcentrum 'Broekerhaven'.

Activiteit: Ter verbetering van de recreatieve voorzieningen van de Markermeerkust werd voorgesteld om een kampeerterein van 350 standplaatsen aan te leggen, een jachthaven met 500 natte ligplaatsen en 250 walplaatsen, een strandrecreatiegedeelte voor 2000 personen en een strandgedeelte voor 300 surfers en horecavoorzieningen. Bij de realisatie van het plan zou op enkele tientallen meters uit de huidige kustlijn bij Bovenkarspel een eiland met een oppervlak van 14 ha worden aangelegd binnen de grenzen van de gemeenten Stede Broec en Venhuizen en in nog niet gemeentelijk ingedeeld provinciaal gebied. In enge zin kan als ondernemersdoel het oprichten en exploiteren van een rendabele recreatievoorziening worden onderkend.

Stand van zaken: De m.e.r. is op 26 februari 1987 van start gegaan. De werkgroep heeft op 23 april 1987 geadviseerd over de richtlijnen. Deze zijn op 4 juni 1987 vastgesteld. Op 22 oktober 1987 begon de toetsingsfase met de openbaarmaking van het MER.

De Commissie bracht op 18 december van hetzelfde jaar haar toetsingsadvies uit over het MER. Daarin stelde de Commissie, dat de te beschouwen alternatieven voor het voornemen niet gelijkwaardig aan het voornemen waren beschreven in het MER. Het ging hierbij om het zogeheten dagrecreatief alternatief - dat vanuit de gemeente Venhuizen naar voren was gekomen -, om het meest milieu-vriendelijke alternatief en om varianten met verschillende breedte in de waterstrook tussen eiland en vasteland. Ook had ze kanttekeningen bij voorspelde effecten van het voornemen, onder andere op de oppervlakte-waterkwaliteit. De Commissie gaf in haar advies het bevoegd gezag in overweging om het meest milieu-vriendelijke alternatief nader uit te werken.

Op 7 april 1988 besloot de gemeenteraad van Stede Broec om geen nader onderzoek te verrichten met betrekking tot de conclusies van het MER, om het merendeel van de ingediende bezwaarschriften tegen het ontwerp-bestemmingsplan ontvankelijk en gegrond te verklaren en om niet over te gaan tot vaststelling van het bestemmingsplan.

Samenstelling van de werkgroep:

A.P.H.M. Boonman te Brunssum
dr. ir. A.J. Flach te Overveen
dr. ir. J. Leentvaar te Lelystad (adviseur)
drs. J. Rooth te Utrecht (adviseur)
ir. J.J. Vinjé te Emmeloord
prof. dr. J.I.S. Zonneveld te Zeist (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: drs. H. Huisman (in de vooroverlegfase) en drs. M. Odijk (in de toetsingsfase).

Milieu-effectrapportage ontgrondingenplan (beton- en metselzand) Noord-Brabant (119)

Initiatiefnemer: Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant.

Bevoegd gezag: Provinciale Staten van Noord-Brabant.

Besluit: vaststelling van het ontgrondingenplan voor beton- en metselzand, met name waar dit plan betrekking heeft op de aanwijzing van de toekomstige zandwinningslocatie(s).

Activiteit: Ten behoeve van de landelijke voorziening voor de lange termijn - de periode 1989 tot en met 1998 - heeft de provincie Noord-Brabant een taakstelling op zich genomen van ca. 22 miljoen ton beton- en metselzand.

Hiervoor dienen op maximaal 5 km van groot vaarwater, één of meerdere gebieden van te zamen 200 à 220 ha gevonden te worden waar de zandwinning kan plaatsvinden. Een eerste globale selectie op basis van geologische voorkomens en harde belemmeringen had een globale aanduiding van het studiegebied opgeleverd. Een tweede afbakening met behulp van een multi-criteria analyse leverde vijf gebieden op. In het MER zullen, naast locatie-alternatieven, ook uitvoeringsalternatieven en de verschillende mogelijkheden voor de eindbestemming van de te creëren plas worden vergeleken op de respectievelijke milieu-gevolgen.

Stand van zaken: De m.e.r. is op 1 september 1986 van start gegaan. De werkgroep van de Commissie heeft op 27 oktober 1986 geadviseerd over de richtlijnen. De richtlijnen zijn op 1 september 1987 vastgesteld en komen in hoofdlijnen overeen met het advies van de Commissie. Tegelijk met het vaststellen van de richtlijnen hebben Gedeputeerde Staten, na overleg met de betrokken gemeenten, vier potentiële wingebieden aangewezen, waarbinnen zeven locatie-alternatieven in aanmerking komen. Het overleg met de betrokken gemeenten is er debet aan dat de richtlijnen niet vijf, maar twaalf maanden na de start van de m.e.r.-procedure zijn vastgesteld.

Samenstelling van de werkgroep:

ir. W. Cramer te Woubrugge
ir. H. Dijkstra te Zetten
drs. R.H. Kemmers te Rhenen (adviseur)
prof. ir. H.P.S. van Lohuizen te Muiden
W.A.S. van Meel te Zwolle
prof. dr. J.I.S. Zonneveld te Zeist (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: drs. H. Huisman, geassisteerd door drs. R. Klerks.

Milieu-effectrapportage uitbreiding luchthaven Zuid-Limburg (120)

Initiatiefnemer: N.V. Luchthaven Zuid-Limburg

Bevoegd gezag: Minister van Verkeer en Waterstaat in overeenstemming met de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer

Besluit: wijziging van de aanwijzing van het vliegveld Beek (ook genoemd Maastricht Airport of Luchthaven Zuid-Limburg) op grond van de Luchtvaartwet, artikel 18 t/m 30.

Activiteit: Ter ontwikkeling van het vliegveld als belangrijk regionaal vrachtcentrum en als knooppunt in de expressgoederen- en pakketpostmarkt wil de initiatiefnemer een nieuwe start-/landingsbaan met een lengte van 3500 m aanleggen en gebruiken, gelegen in de richting 079°-259° rw, de zogeheten Oost-westbaan.

Naast de feitelijke aanleg van deze baan en het gebruik ervan wil de initiatiefnemer een bedrijventerrein aanleggen. De verwachting is dat de Oost-westbaan extra bedrijvigheid aantrekt en dat ook de infrastructuur zal moeten worden herzien.

Doordat bij de aanleg van de baan en het bedrijventerrein grond aan het (nu agrarisch) gebruik wordt onttrokken, is een aanpassingsinrichting voorzien.

Een complicatie in de procedure vormen de feiten, dat

- het huidige luchtvaarterrein nog niet is voorzien van een geluidzone, zoals artikel 25 van de Luchtvaartwet voorschrijft;
- het bevoegd gezag, vooruitlopend op de aanleg en het gebruik van de Oost-westbaan, toestemming heeft gegeven om het aantal nachtvluchten uit te breiden.

Stand van zaken m.e.r.: Na een eerste bekendmaking door de Rijksluchtvaartdienst op 26 mei 1986, waarin werd uitgegaan van een aangepaste m.e.r.-procedure, werd in tweede instantie gekozen voor een (vrijwel) normale m.e.r.-procedure. Dit werd op 13 juni 1986 bekendgemaakt in de Staatscourant en andere dagbladen. In deze bekendmaking werd de status van enkele rapporten, die volgens de eerdere bekendmaking te zamen het MER zouden vormen, gewijzigd en werden de hoorzittingen, die aanvankelijk bedoeld waren ter beoordeling van dat MER, omgezet in inspraakbijeenkomsten ten behoeve van de richtlijnen van een nieuw, nog op te stellen MER.

De op 25 februari 1986 door de VCmer opgestelde 'Aanbevelingen voor de inhoud van het MER Oost-westbaan luchthaven Zuid-Limburg' kregen in de nieuwe opzet de status van een richtlijnenadvies. De richtlijnen werden op 21 augustus 1986 vastgesteld, met uitzondering van het punt geluidhinder. Aanvulling op dit punt en de omvang van het studiegebied werden op 20 november 1986 vastgesteld in de vorm van aanvullende richtlijnen. Het MER werd op 29 april 1987 bekendgemaakt, nadat het in eerste instantie door het bevoegd gezag was teruggegeven aan de Luchthaven Zuid-Limburg voor aanvulling. Op 7 juli 1987 vonden hoorzittingen plaats te Nuth en Beek. De Commissie bracht haar toetsingsadvies uit op 1 september 1987. Daarin stelde de Commissie dat het MER niet voldoet aan de eisen, die aan m.e.r. als hulpmiddel voor de besluitvorming gesteld mogen worden. Met name schoot het MER tekort in de voorspelling van de werkelijke geluidhinder voor de betrokken omwonenden en de behandeling van de geohydrologische effecten. Het toetsingsadvies en de kritische opmerkingen uit de inspraak hebben het bevoegd gezag doen beslissen een "Nader Rapport" op te stellen. Op 19 februari 1988 werd het "Nader Rapport naar aanleiding van het advies van de Commissie voor de m.e.r. inzake het MER" bekendgemaakt. Op 10 maart 1988 werd een openbare zitting gehouden te Schimmert. Vervolgens bracht op 22 april 1988 de Commissie haar toetsingsadvies uit over het "Nader Rapport". Daarin concludeerde zij dat het "Nader Rapport" weliswaar welkome aanvullingen bevat op het MER, maar op een aantal punten nog niet die informatie presenteert, die voor een verantwoorde besluitvorming onontbeerlijk is. Het betrof met name de geluidhinder buiten de 35 Ke contour en de geluidhinder als gevolg van de geplande nachtvluchten. Bij wijze van uitzondering besloot de Commissie de gevraagde gegevens zelf te verzamelen. Dit gebeurde in een opdracht aan de Technisch Fysische Dienst TNO-TH.

De resultaten van dit eigen onderzoek werden op 30 juni 1988 als bijlage 6 bij het toetsingsadvies over het "Nader Rapport" aangeboden aan het bevoegd gezag.

Intmiddels hadden de besprekingen met België en Duitsland over het gebruik van een uitgebreide luchthaven Zuid-Limburg en de betekenis daarvan voor het gebruik van de luchtruimstructuur niet tot het voor het bevoegde gezag gewenste resultaat geleid. Dit noopte de initiatiefnemer na te denken over een ander gebruik van de geplande oostwestbaan, waarover wel met de buurlanden overeenstemming zou kunnen worden bereikt. Uit een door de Minister van Verkeer en Waterstaat gevraagd advies van de Raad van State (8^e en 9^e afdeling) d.d. 23 augustus 1988 blijkt dat voor de besluitvorming over dit aangepaste gebruik van de oostwestbaan een nieuw MER zal moeten worden opgesteld. Het huidige MER en het "Nader Rapport" bieden daarvoor namelijk onvoldoende basis. Verder onderschrijft de Raad van State de opmerkingen van de Commissie over de geluidhinder buiten de 35 Ke contour en de hinder als gevolg van de geplande nachtvluchten.

Aan het einde van 1988 was nog geen datum aangegeven waarop het nieuwe MER openbaar gemaakt zal worden.

Samenstelling van de werkgroep:

dr. J.H. Ettema te Amsterdam
dr. ir. J. Hoeks te Wageningen
ir. G.J. Kleinhoonte van Os te Schiedam
dr. H. Nieboer te Nootdorp
ir. K.A.A. van der Spek te Amersfoort
dr. F.P.C.L. Tonnaer te Thorn
ir. A.J.A. Zaat te Oegstgeest
drs. H.G. Ouwerkerk te Emmen (voorzitter)

Bij het opstellen van de aanbevelingen was in plaats van ir. Zaat, mr. ir. A.H. Vitters te 's-Gravenhage betrokken. Deze laatste deskundige heeft zich echter uit de werkgroep teruggetrokken toen zijn werkgever werd betrokken bij de uitbreidingsplannen van het vliegveld.

Secretariaat van de werkgroep:

- drs. M. Odiik (tijdens de opstelling van de aanbevelingen voor de inhoud van het MER) in 1986
- ir. R. Rense (tijdens de toetsing van het MER) in 1987
- G.W.F. Herngreen (tijdens de toetsing van het "Nader Rapport") in 1988
- drs. J.J. Scholten (tijdens de rapportage over het Onderzoek door de Technisch Fysische Dienst TNO-TH) in 1988

Milieu-invloedenrapport luchtscheidingsinstallatie en mengstation te Vilsteren (Gemeente Emmen)

(121)

Initiatiefnemer: N.V. Nederlandse Gasunie.

Bevoegd gezag: College van Gedeputeerde Staten van Overijssel (GS Overijssel), het Zuiveringschap West-Overijssel, de gemeente Emmen.

Besluiten: Vergunningverlening volgens de Wet inzake de luchtverontreiniging, de Wet verontreiniging oppervlaktewater, Hinderwet, Wet geluidhinder en de Grondwaterwet. Tevens zal het bestemmingsplan van de gemeente Emmen moeten worden gewijzigd.

Activiteit: De Gasunie is van plan het compressorstation Emmen uit te breiden met een luchtscheidings- en menginstallatie voor de winning van stikstof en menging met hoogcalorisch aardgas tot

aardgas van "Slochteren-kwaliteit". Het gas met afwijkende samenstelling, dat met stikstof dient te worden gemengd, is afkomstig van verschillende velden op de Noordzee en het Noorden en Oosten van het land. Met het project is ook de menging beoogd van aardgas dat vanaf 1987 zal worden geleverd door de ontzwapelingsinstallatie van de Nederlandse Aardolie Maatschappij in Emmen.

Stand van zaken m.e.r.: Het betreft geen milieu-effectrapportage volgens de procedurele en inhoudelijke vereisten van de wet. Wel heeft de VQmer aanbevelingen voor de inhoud van het milieu-invloedenrapport uitgebracht aan GS Overijssel op 4 december 1984. GS Overijssel heeft op 2 januari 1985 deze aanbevelingen vrijwel geheel met enkele aanvullingen als richtlijnen vastgesteld. De vergunningaanvraag geschiedde in april 1985 en het milieu-invloedenrapport werd in mei 1985 bekendgemaakt. De vergunningaanvraag en het milieu-invloedenrapport lagen ter inzage in mei en juni 1985. De hoorzitting vond plaats op 21 juni 1985. Het toetsingsadvies van de VQmer werd uitgebracht op 23 juli daarop. Op 5 november 1985 werden de vergunningen ingevolge de Hinderwet, de Wet geluidhinder, de Wet inzake de luchtverontreiniging en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren verleend door Gedeputeerde Staten Overijssel, respectievelijk het Zuiveringschap West-Overijssel. De vergunning op grond van de Grondwaterwet werd verleend op 22 april 1986.

Het mengstation en de luchtscheidingsinstallatie (fase 1) kwamen in 1987 gereed en zijn bij de ingebruikname van de gasontzwapelingsinstallatie van de NAM in het najaar van 1988 in volledig bedrijf gekomen.

Tijdens de bouw van de eerste fase zijn metingen verricht aan de grondwaterstand in de omgeving met het oog op de bemaling. Ook heeft overleg plaats gevonden tussen de initiatiefnemers en het landgoed Vilsteren B.V. over de mogelijke beïnvloeding van de vegetatie rondom het complex door de afgassen van de luchtscheidingsinstallatie.

Samenstelling van de werkgroep:

drs. J.A. van den Berg te Zeist
ir. H.S. Buijtenhek te Deventer
dr. ing. A. von Meier te Nieuw-Vennep
dr. J.Th. de Smidt te Egmond aan Zee
dr. J. Spaander te Bilthoven (voorzitter) †

Secretaris van de werkgroep: drs. J.J. Scholten.

Milieu-effectrapportage opslag en verwerking van radio-actief afval (123)

Initiatiefnemer: Centrale Organisatie voor radio-actief Afval (COVRA) B.V.

Bevoegd gezag: Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, de Minister van Economische Zaken, de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, de Staatssecretaris van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur voor de vergunning van de Kernenergiewet, de Minister van Verkeer en Waterstaat voor de vergunning volgens de Wet verontreiniging oppervlaktewateren.

Besluit: Vergunning volgens de Kernenergiewet, artikel 15 en artikel 29 voor het voorhanden hebben van radioactieve stoffen, splijtstoffen en ertsen en volgens de Wet verontreiniging oppervlaktewateren. Andere bijkomende besluiten betreffen een wijziging van bestemmingsplan als de gekozen locatie voor de opslag- en verwerkingsfaciliteit voor radio-actief afval strijdig is met het vigerende bestemmingsplan, alsmede een bouwvergunning.

Activiteit: Initiatiefnemer is voornemens op één locatie een tijdelijke bovengrondse faciliteit te realiseren voor de opslag en verwerking van alle soorten radio-actief afval dat de komende 50-100

jaar in Nederland geproduceerd zal worden. De faciliteit is in eerste instantie bedoeld ter vervanging van de huidige interim-opslag van laag- en middelradio-actief afval te Petten (gem. Zijpe) en voor de opslag van (mogelijk) uit het buitenland terugkerend hoogradio-actief afval, dat ontstaat na opwerking van bestraalde splijtstofelementen van de bestaande kerncentrales Borssele en Dodewaard. Daarnaast zou de faciliteit ook geschikt moeten zijn voor de opslag van afval van eventuele nieuwe kerncentrales (tot een uitbreiding van het kernenergievermogen met 4000 MWe) en het afval dat ontstaat bij ontmanteling van de bestaande centrales.

Stand van zaken m.e.r.: Het betreft een m.e.r. met een bijzonder (verlengde) procedure: opstelling en beoordeling van het MER geschieden in verschillende stappen (het zogenaamde locatie-onafhankelijk MER en het locatie-gebonden MER). De m.e.r. ging op 25 maart 1985 van start met een bekendmaking in de Staatscourant en enige andere dagbladen. De VCmer bracht haar advies voor richtlijnen voor de inhoud van het locatie-onafhankelijke MER uit op 24 mei 1985. De richtlijnen voor het locatie-onafhankelijk MER werden vastgesteld in juli 1985. Het MER werd in opdracht van COVRA opgesteld door NUOON en Ecoplan, adviesbureaus te Amsterdam en Arnhem. Het werd begin november 1985 ingediend en op 12 november 1985 bekendgemaakt en ter visie gelegd tot 12 december 1985. Het bevoegd gezag belegde geen openbare zitting in deze inspraakronde. Op 24 januari 1986 bracht de VCmer haar toetsingsadvies uit over het locatie-onafhankelijk MER. Dit advies bevatte tevens aanbevelingen voor de inhoud van het locatie-gebonden MER. Op 24 juni 1986 stelde het bevoegd gezag de richtlijnen vast voor de inhoud van het locatie-gebonden MER. Naast de m.e.r.-procedure bracht de Commissie locatiekeuze Opslagfaciliteit radio-actief Afval (LOFRA) op 8 oktober 1985 een advies uit aan de Minister van VROM over locaties die uit bestuurlijk en planologisch oogpunt geschikt zouden zijn voor de faciliteit. Het advies van de Commissie LOFRA vermeldde drie locaties, te weten een locatie op het terrein van het Industrie- en Havenschap Moerdijk op het grondgebied van de gemeente Klundert en twee locaties in de gemeente Borssele waarvan één locatie op het terrein van de N.V. PZEM. In vervolg op het advies van de Commissie LOFRA, het locatie-onafhankelijk MER en de beoordeling daarvan, besloot de minister van VROM de voorlopige keuze van een locatie over te laten aan de initiatiefnemer. De COVRA gaf daarop in juni 1986 aan een voorkeur te hebben voor een vestiging op het terrein van de N.V. PZEM bij Borssele. In het locatiegebonden MER worden de drie locaties behandeld. Het locatiegebonden MER werd echter ingediend alleen met vergunningaanvragen ex Kernenergiewet en Wet verontreiniging oppervlaktewateren voor de locatie op het terrein van de N.V. PZEM bij Borssele. De bekendmaking van het MER en de vergunningaanvragen vond plaats op 18 november 1987. Op 10 december 1987 werd een hoorzitting belegd in Heinkenszand. Het toetsingsadvies van de Commissie voor de m.e.r. werd uitgebracht op 29 januari 1988. In het voorjaar van 1988 kwam in de gemeente Borssele alsnog een discussie op gang over de door COVRA gekozen locatie op het PZEM-terrein. Dat leidde op verzoek van de gemeenteraad tot de uitvoering van een nader locatie-onderzoek in Borssele, waaraan ook door de Provincie en het Rijk werd deelgenomen. De met dit onderzoek belaste werkgroep bracht op 3 mei 1988 rapport uit aan de gemeenteraad. De conclusie van het rapport dat een andere locatie (8A/B) op het Haven- en Industriegebied Sloe even goed of zelfs beter geschikt is dan de PZEM-locatie werd overgenomen door de gemeenteraad. Daarop heeft COVRA te kennen gegeven te overwegen de reeds ingediende vergunningaanvragen voor de PZEM-locatie in te trekken en met nieuwe vergunningaanvragen te komen voor de nieuwe voorkeurslocatie van de gemeente op het terrein van het Haven- en Industrieschap. De opstelling van nieuwe vergunningaanvragen houden de opstelling van een nieuw MER in. Met het oog op dit nieuwe MER werd de Commissie uitgenodigd aanbevelingen te geven voor aanvullende richtlijnen. Deze aanbevelingen werden door de Commissie uitgebracht op 30 september 1988 aan het bevoegd gezag. De aanvullende richtlijnen werden vastgesteld eind november 1988. Het nieuwe MER zal worden bekendgemaakt te zamen met de nieuwe vergunningaanvragen in januari 1989. De nieuwe procedure heeft een verlenging van de interim-opslag in Zijpe tot gevolg.

Samenstelling van de werkgroep:

prof. dr. K. Aurand te Berlijn (adviseur tijdens vooroverlegfase van het locatie-onafhankelijk MER)
dr. E.F. Blokker te Rotterdam

ir. C.J. Huyskens te Dommelen
prof. dr. J. Kommandeur te Groningen (vooroverlegfase en toetsing locatie-onafhankelijk MER)
dr. R. Schilt te Hilversum
ir. R.G. Schölvinc te Bergen (adviseur)
prof. dr. C.W. Stortenbeker te Arnhem
dr. C.A.J. Vlek te Onnen
prof. mr. J. Wessel te Noordwijk
drs. H.G. Ouwerkerk te Emmen (voorzitter tijdens toetsing locatie-onafhankelijk en locatie-gebonden MER'en)
dr. J. Spaander te Bilthoven (voorzitter tijdens vooroverlegfase van het locatie-onafhankelijk MER)†

Secretaris van de werkgroep: drs. J.J. Scholten, geassisteerd door ir. R. Rense tijdens de vooroverlegfase van het locatie-onafhankelijk MER.

Milieu-effectrapportage baanverlenging luchthaven Eelde (125)

Initiatiefnemer: N.V. Luchthaven Eelde.

Bevoegd gezag: Minister van Verkeer en Waterstaat in overeenstemming met de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer.

Besluit: wijziging van de aanwijzing van het vliegveld Eelde op grond van de Luchtvaartwet (artikel 18 tot en met artikel 30).

Activiteit: In het kader van het stimuleren van de regionale ontwikkeling van het noorden des lands is de initiatiefnemer voornemens het gebruik van de luchthaven Eelde te intensiveren. Hiervoor is de verlenging van baan 05-23 in zuidwestelijke richting van 1800 m tot 2500 m een essentieel onderdeel. Naast de baanverlenging wordt een aantal voorzieningen en maatregelen noodzakelijk geacht in verband met het gebruik van de geïntensiveerde luchthaven door grotere vliegtuigen en dus grotere aantallen passagiers en hoeveelheden vracht.

Stand van zaken m.e.r.: De m.e.r. is op 20 mei 1985 van start gegaan met de ter visie legging van een informatienota over de voorgenomen activiteit. De bekendmaking in de Staatscourant en andere dagbladen vond plaats op 31 mei 1985. De VCmer bracht haar advies voor de richtlijnen voor het MER uit op 15 juli 1985. De richtlijnen werden vastgesteld op 21 augustus 1985. Het MER was in 1986 in grote lijnen al gereed maar werd uiteindelijk pas op 25 september 1987 bekendgemaakt. De hoorzittingen vonden plaats op 10 november 1987 in Vries en op 12 november 1987 op de Luchthaven Eelde. De Commissie voor de m.e.r. bracht op 16 februari haar toetsingsadvies uit. Uit het advies komt naar voren dat het MER een goed leesbaar en overzichtelijk rapport is. Helaas moest de Commissie constateren dat geluidhinder en de omvang van het vliegverkeer onvoldoende zijn behandeld: vooral de geluidsbelastingen en de effecten bij lagere waarden dan 35 Ke en bij de maximale geluidsniveau's. De Rijksluchtvaartdienst heeft op verzoek van de Commissie een correctie op het MER uitgebracht. Het MER biedt te zamen met deze correctie redelijk voldoende informatie voor het beoordelen van de milieu-gevolgen. Voor enkele aspecten is echter een nadere uitwerking wenselijk. Dit is door de Commissie in haar advies aangegeven.

Het MER is door de initiatiefnemer afgestemd op de voorgenomen baanverlenging en de in het Bedrijfsplan van de luchthaven aangegeven intensivering van het vliegverkeer en de daarmee samenhangende geluidscontouren. Het ontwerp-besluit over de aanwijzing betreft echter ook het vaststellen van de zoneringscontour volgens het Structuurschema Burgerluchtvaartterreinen. Deze contour blijkt veel

ruimer te zijn dan de genoemde geluidscontouren, waardoor veel verdergaander ontwikkelingen mogelijk zouden worden gemaakt.

De Commissie meent dat het MER onvoldoende informatie biedt om een beslissing daarover te onderbouwen. Wanneer het bevoegd gezag naast het nemen van het besluit, waarvoor het MER is opgesteld, tevens een besluit over de zoneringscontour zou nemen, dient het MER naar de mening van de Commissie, eerst te worden aangevuld.

De besluitvorming over de aanwijzing wordt door de overheid aangehouden in afwachting van een verdere economische onderbouwing van de plannen door de NV Luchthaven Eelde.

Samenstelling van de werkgroep:

prof. ir. L.J. Brassier te De Lier

dr. ir. J. Hoeks te Wageningen

ir. W. Klein te Lochem

W.A.S. van Meel te Zwolle

mr. ing. A.H. Vitters te 's-Gravenhage (adviseur)

prof. ir. J. Volmuller te Driebergen

prof. dr. J.D. van der Waals te Haren

drs. H.G. Ouwerkerk te Emmen (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: drs. A.W.J. van Schaik (tot begin juni 1985), daarna ir. R. Rense.

Toetsing "Zusammenfassende Umweltuntersuchung zum Dollarthafen projekt Emden" (126)

Initiatiefnemer voor het opstellen van het Duitse milieu-rapport: Deelstaatregering van Nedersaksen.

Bevoegd gezag: Regering en parlement van de Bondsrepubliek Duitsland.

Besluit: goedkeuring van het Samenwerkingsverdrag Eems-Dollard en beschikbaar stellen van kredieten voor de bouw van de Dollardhaven.

Initiatiefnemer voor de toetsing van het milieu-rapport, als ware artikel 7 van de EG-richtlijn inzake de milieu-effectrapportage van kracht: Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer.

Activiteit: Het Dollardhavenproject beoogt in eerste aanleg vermindering van het baggerwerk om de toegang van de Emdershaven op diepte te houden. Een tweede reden voor de plannen is gelegen in het scheppen van gunstige voorwaarden voor de regionale ontwikkeling en een derde tenslotte is de vervanging van de oude zeesluis. Aangezien deze werken plaats zouden vinden op 'betwist gebied' en hiervoor volgens het Nederlandse standpunt het Eems-Dollardverdrag uit 1960 ontoereikend was, is een aanvullend verdrag opgesteld, dat in 1984 is ondertekend door de Nederlandse en West-Duitse regeringen. Ten behoeve van de ratificatie van dit verdrag in de Bondsdag is in opdracht van de deelstaat Nedersaksen de 'Zusammenfassende Umweltuntersuchung zum Dollarthafenprojekt Emden' opgesteld. Op 14 november 1985 werd het Samenwerkingsverdrag door de Bondsdag en op 20 december van hetzelfde jaar door de Bondsraad goedgekeurd. Na overleg tussen de betrokken ministeries in beide landen is het milieu-rapport ter hand gesteld van de Nederlandse regering ten behoeve van de eerder genoemde consultatieprocedure. Het milieu-rapport is daarnaast, tezamen met het toetsingsadvies van de Commissie toegezonden aan de Tweede Kamer met het oog op de ratificatieprocedure van het verdrag. Het Dollardhavenproject bestaat uit de afsluiting van het Emders Vaarwater en de bouw van twee sluisen, waardoor een negen km lange, getijvrije haven ontstaat en een omleiding van de Eems door de

Dollard van 21 km lengte voor het scheepvaartverkeer naar de boven-Eems. Door de berging van de vrijkomende baggerhoeveelheden en de nieuwe Eemsonleiding gaat ca. 800 ha wadoppervlak verloren.

Stand van zaken: De toetsingsprocedure van het Duitse milieu-rapport is 21 oktober 1985 van start gegaan en op 11 februari 1986 is het advies aan de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer uitgebracht. Op 14 augustus 1986 verzocht de Minister van VROM de Commissie om een reactie op het commentaar op het toetsingadvies dat van de Duitse opstellers van het milieu-rapport werd ontvangen. Op 19 augustus van hetzelfde jaar werd dit nader advies, getiteld '*Reactie op de Stellungnahme zum Prüfbericht*', aan de Minister uitgebracht. Als bijlage bij de '*Nota naar aanleiding van het eindverslag*' werd de 'reactie' op 18 november 1986 aan de Tweede Kamer toegezonden. In de BRD stagneert de besluitvorming over het project. De Minister van Financiën van de Bondsregering heeft zich in het '*Sachstandsbericht zum Dollarthafen*' dat aan de Bondsdag is toegezonden kritisch uitgelaten over het project en hiervoor op de meerjarenbegroting tot 1990 geen gelden gereserveerd. In de Bondsdag is in november 1987 een motie aanvaard waarin om een (nieuwe) MER in de zin van de EG-richtlijn wordt gevraagd. In Nederland heeft de Tweede Kamer op 24 februari 1987 het samenwerkingsverdrag aangenomen. De Eerste Kamer heeft het samenwerkingsverdrag in behandeling.

Samenstelling van de werkgroep:

prof. dr. ir. E.W. Bijker te Maassluis
dr. F. Colijn te Groningen
ir. J.C.H. Drost te Hellevoetsluis
dr. P. Hagel te Ljuiden
mr. drs. J.H. Jans te Groningen (adviseur)
drs. J. Kuijpers te Berkel en Rodenrijs
prof. dr. P. Nijkamp te Leiden
prof. dr. J.H.J. Terwindt te Leusden
prof. dr. ir. A. Verruijt te Zoetermeer (adviseur)
dr. H. Cohen te Bilthoven (voorzitter, na mei 1986)
dr. J. Spaander te Bilthoven (voorzitter, tot mei 1986) †

Secretaris van de werkgroep: drs. H. Huisman, daarbij geassisteerd door drs. R. Klerks en ir. R.I. Seijffers.

Toetsing van het evaluatierapport (HELP) van de ruilverkaveling Melderslo (128)

Initiatiefnemer: niet van toepassing

Bevoegd gezag: niet van toepassing

Besluit: niet van toepassing

Activiteit: De Commissie m.e.r. heeft in het kader van de evaluatie van de werkingssfeer van de m.e.r., een rol toebedeeld gekregen bij de toetsing van evaluatie-rapporten van bepaalde landinrichtingsprojecten. Hieruit voortvloeiend zal de Commissie een aantal evaluatierapporten van landinrichtingsprojecten toetsen. Hierin zullen de verschillende soorten gebieden (grote landschapseenheden, meest waardevolle beekdalen en meest belangrijke weidevogelgebieden) vertegenwoordigd zijn. Als eerste project diende zich aan de Ruilverkaveling Melderslo (N-Limburg), waarvan het voorontwerp-plan op 27 augustus 1986 werd vastgesteld en het bijbehorende evaluatierapport (HELP-rapport) in september 1986 verscheen.

De Commissie heeft het HELP-rapport "*inhoudelijk gezien in het licht van de criteria die daarvoor in het kader van de m.e.r. gelden*", en bij de toetsing van het HELP-rapport de werkwijze van de m.e.r.-procedure zoveel mogelijk benaderd.

Eén van de bijzondere aspecten bij de beoordeling van het HELP-rapport Melderslo is, dat vooraf geen richtlijnen in het kader van de m.e.r.[2] waren vastgesteld, waaraan toetsing kon plaatsvinden. De werkgroep heeft daarom als eerste activiteit een eigen toetsingskader opgesteld op basis van de algemene richtlijnen voor de inhoud van een milieu-effectrapport[3] en het voorontwerp-plan ruilverkaveling Melderslo. Dit toetsingskader geeft een indicatie hoe richtlijnen voor de inhoud van een milieu-effectrapport van een landinrichtingsprocedure er uit hadden kunnen zien.

De algemene HELP-richtlijnen zijn door de Commissie vergeleken met de richtlijnen zoals deze bij een m.e.r. voor een landinrichtingsproject zouden hebben gegolden. De Commissie heeft aan deze algemene verschillen tussen HELP en m.e.r. een aparte beschouwing gewijd.

Stand van zaken: Het voorontwerp-plan van de ruilverkaveling Melderslo werd op 27 augustus 1986 vastgesteld en het bijbehorende evaluatierapport (HELP-rapport) verscheen in september 1986. De werkgroep is op 13 april 1987 begonnen met het opstellen van een intern toetsingskader. Dit toetsingskader werd op 17 juni besproken met de Landinrichtingsdienst. Vervolgens werd het toetsingsrapport samengesteld. Concepten werden op 10 september en 22 oktober 1987 besproken met de Landinrichtingsdienst. Op 3 december 1987 werd het Toetsingsrapport toegezonden aan de minister van Landbouw en Visserij.

Het ontwerp-plan voor de ruilverkaveling werd op 22 september 1988 door de Centrale Landinrichtingscommissie vastgesteld.

Samenstelling van de werkgroep:

ir. J.S. van Broekhuizen te Assen
ir. H.J. Colenbrander te Velp
prof. dr. ir. H.N. van Lier te Kesteren
dr. P.F.M. Opdam te Maurik
dr. J.Th. de Smidt te Egmond aan Zee
ir. J.H.A.M. Steenvoorden te Bennekom
dr. A.A. de Veer te Rhenen
dr. H. Cohen te Bilthoven (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: drs. H. Huisman, bijgestaan door drs. M. Buitenkamp.

Milieu-effectrapportage eenheidsoefenterrein 'De Haar' (129)

Initiatiefnemer: Ministerie van Defensie: Dienst Gebouwen, Werken en Terreinen, regio Noord-Nederland.

Bevoegd gezag: Staatssecretaris van Defensie.

Besluit: vaststelling van het inrichtingsplan voor het eenheidsoefenterrein De Haar. Bijkomende besluiten betreffen in ieder geval de aanpassing van streekplan en bestemmingsplan.

-
- 2 Art. 41o van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne.
 - 3 Art. 41j van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne.

Activiteit: Initiatiefnemer is voornemens, op basis van het Structuurschema Militaire Terreinen [4] een eenheidsoefenterrein van ongeveer 250 ha in te richten, te gebruiken en te beheren in het gebied De Haar/Laaghalerveen op het grondgebied van de gemeenten Assen en Beilen. Het eenheidsoefenterrein zal ook gebruikt worden als overig oefenterrein.

Stand van zaken: De m.e.r. is op 19 januari 1987 van start gegaan. De periode van inspraak liep tot 1 maart 1987. Het advies van de Commissie werd uitgebracht op 18 maart 1987. De richtlijnen voor het op te stellen MER zijn op 11 juni van hetzelfde jaar vastgesteld door het bevoegd gezag.

Samenstelling van de werkgroep

drs. G.J. Baaijens te Dwingeloo (adviseur)
prof. ir. C. Bijkerk te Rhenen
dr. A.P. Grootjans te Groningen
kol. (b.d.) G.H. Hagen te Breda
prof. ir. P. Tideman te Bennekom
dr. H. Cohen te Bilthoven (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: drs. H. Huisman.

Milieu-effectrapportage centrale afvalstortplaats Nijehaske-Noord "De Dolten", Friesland (130)

Initiatiefnemer: Openbaar Lichaam Afvalverwerking Friesland (OLAF)

Bevoegd Gezag: Gedeputeerde Staten van Friesland

Besluit: Vergunning volgens de Afvalstoffenwet voor de inrichting en het gebruik van een afvalstortplaats op de locatie "De Dolten" (gemeente Scharsterland) en vergunning volgens de Wet verontreiniging oppervlaktewateren voor de lozing van afvalwater.

Activiteit: OLAF is van plan voor de verwijdering van huishoudelijk afval c.a. en bouw- en sloopafval in de provincie Friesland een nieuwe centrale stortplaats in te richten op de locatie Nijehaske-Noord (De Dolten) in de gemeente Scharsterland. De stortplaats zou gebruikt moeten worden voor het storten van onverwerkbare residuen die overblijven na toepassing van andere methoden van verwijdering: hergebruik, composteren en verbranden. Het besluit tot de selectie van de locatie "De Dolten" is tot stand gekomen voordat art. 41 van de Wabm van kracht werd; m.e.r. is daarbij niet toegepast. In het onderhavige m.e.r. was de locatiekeuze niet meer aan de orde.

Stand van zaken: De m.e.r. is op 15 mei 1987 van start gegaan. De periode van inspraak liep tot 1 juli 1987. Op 17 juni 1987 werd een openbare informatieavond gehouden te Joure. De Commissie bracht haar advies voor richtlijnen voor het MER uit op 14 juli 1987. Het College van Gedeputeerde Staten stelde vervolgens de richtlijnen vast op 13 augustus 1987. Het m.e.r. is op 13 juni 1988 gepubliceerd. De periode van inspraak liep tot 12 juli. Op 4 juli werd een openbare hoorzitting gehouden. De Commissie bracht haar toetsingsadvies uit op 26 augustus 1988. In dat advies stelde de Commissie zich op het standpunt dat het MER onvoldoende informatie bevatte om er een verantwoorde besluitvorming op te kunnen baseren. Naar aanleiding van het toetsingsadvies

hebben Gedeputeerde Staten van Friesland besloten dat geen besluit zal worden genomen voor en aler de voorgenomen activiteit en het meest milieuvriendelijke alternatief in toereikende mate zullen zijn uitgewerkt en vergeleken.

Samenstelling van de werkgroep:

drs. J.A. van den Berg te Zeist
ir. H. Dijkstra te Zetten
dr. N.J.A. Groen te Zeist
dr. W. Joenje te Wageningen
ir. E.J. Mesu te Bennekom
ir. N.P.H.J. Roorda van Eijsinga te Delft (vooroverlegfase)
ir. W. Klein (toetsingsfase)
prof. dr. J.I.S. Zonneveld te Zeist (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: G.F.W. Hermgreen

Milieu-effectrapportage rijksweg 57 op Walcheren (131)

Initiatiefnemer: Directie Zeeland van Rijkswaterstaat voor de Minister van Verkeer en Waterstaat

Bevoegd gezag: Minister van Verkeer en Waterstaat

Besluit: Beslissing over de wenselijkheid van de aanleg van rijksweg 57 op Walcheren en de vaststelling van de projectnota.

Activiteit: Het betreft de aanleg van het gedeelte van rijksweg 57 op Walcheren tussen de Veerse Dam en de A58 bij Middelburg. In het Structuurschema Verkeer en Vervoer 1981 en in het Rijkswegenplan 1984 is rijksweg 57 opgenomen als onderdeel van het hoofdwegennet. Rijksweg 57 vormt de verbinding tussen rijksweg 15 ter hoogte van Brielle en rijksweg 58 in de omgeving van Middelburg. De openstelling van het gedeelte van rijksweg 57 over de Oosterschelde stormvloedkering aan het einde van 1987 heeft tot een verkeersstroom op Walcheren geleid, die problemen gaat oproepen voor de capaciteit van het provinciale wegennet tussen Vrouwenpolder en Middelburg. De oplossing wordt gezocht in de verdere aanleg van Rijksweg 57 op Walcheren.

Stand van zaken: De m.e.r. is op 3 november 1986 gestart met een Raad van de Waterstaat procedure. De periode van inspraak liep tot 6 december 1986. Het advies van de Cie. m.e.r. werd uitgebracht op 12 januari 1987. De richtlijnen voor het op te stellen MER werden vastgesteld op 6 februari 1987. In de loop van 1988 werd een studie uitgevoerd ten behoeve van de projectnota/MER waarin een groot aantal alternatieven op hun milieu-effecten wordt vergeleken o.a. met behulp van een multicriteria-evaluatie. De projectnota/MER zal in 1989 worden bekendgemaakt.

Samenstelling van de werkgroep;

ir. B.N. de Koning te Rhon
prof. dr. ir. F.M. Maas te Breda
dr. ing. A. von Meier te Nieuw Vennep
drs. J. W. Stellingwerff te Boskoop
drs. J.A.J. Vervloet te Bennekom
drs. G. van Wirdum te Wijk bij Duurstede
prof. dr. J.I.S. Zonneveld te Zeist (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: drs. J.J. Scholten.

Milieu-effectrapportage rijksweg 16 bij Rotterdam (132)

Initiatiefnemer: Directie Zuid-Holland van Rijkswaterstaat voor de Minister van Verkeer en Waterstaat.

Bevoegd gezag: Minister van Verkeer en Waterstaat.

Besluit: vaststelling van het tracé volgens de Raad van de Waterstaat-procedure.

Activiteit: Het Ministerie van Verkeer en Waterstaat gaat een studie verrichten naar de wenselijkheid van een nieuw stuk van de A16 tussen het Terbregseplein en Overschie in Rotterdam ter ontlasting van de noordtangente van de ruit rondom Rotterdam (A20).

De m.e.r. zal uitmonden in de vaststelling van het tracé. Het project zal mogelijk gecombineerd worden met het integraal plan Noordrand Rotterdam, dat onder andere een uitbreiding en verplaatsing van het vliegveld Rotterdam beoogt.

Stand van zaken m.e.r.: De m.e.r. is op 25 november 1986 aangevangen. De Commissie heeft op 15 januari 1987 geadviseerd over de richtlijnen. De richtlijnen zijn vastgesteld op 25 februari 1987. De projectnota, met daarin opgenomen het MER, komt mogelijk in 1989 gereed.

Samenstelling van de werkgroep:

ir. G.J. Heij te Driebergen
ir. P. de Kiewit te Soest
ir. W.A. Oosting te Leidschendam
drs. S.P. Tjallingii te Gouda
dipl. ing. K.P. Vollmer te Bodegraven
dr. H. Cohen te Bilthoven (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: ir. R.I. Seijffers.

Milieu-effectrapportage regeling lozing oliehoudende mengsels vanaf mijnbouwinstallaties op zee
(133)

Initiatiefnemer: Minister van Economische Zaken

Bevoegd gezag: de Ministers van Economische Zaken, Verkeer en Waterstaat en Volkhuysvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer.

Besluit: het stellen van nadere regelen voor de lozingen van oliehoudende mengsels vanaf mijnbouwinstallaties op zee op grond van artikel 49a van het Mijnreglement Continentaal Plat (mrcp).

Activiteit: Op 27 augustus 1987 is door de Minister van Economische Zaken de regeling inzake lozingen van oliehoudende mengsels vanaf mijnbouwinstallaties op zee afgekondigd. Aanleiding voor deze regeling was de toename van het gebruik van boorspoeling op oliebasis, gepaard gaande met een toename van de lozing van oliehoudend boorgruis vanaf mijnbouwinstallaties. Nadat gebleken was dat in

internationaal overleg in het kader van het Verdrag van Parijs geen overeenstemming kon worden bereikt over stringente normen heeft de Nederlandse regering besloten voor het Nederlandse gedeelte van het continentaal plat normen vast te stellen. Deze normen betreffen zowel het type boorspoeling in als het oliegehalte van het te lozen mengsel. De m.e.r.-procedure is gestart ten einde na te gaan of de verwachte reductie van olielozingen als gevolg van deze regeling voldoende is om de verontreiniging van het zeemilieu tot een aanvaardbaar niveau terug te dringen.

Stand van Zaken: De m.e.r. is op 22 januari 1988 van start gegaan. Op 11 februari is een informatieavond belegd. De werkgroep van de Commissie heeft op 8 maart 1988 geadviseerd over de richtlijnen. De richtlijnen zijn op 16 juni 1988 vastgesteld door een stuurgroep die in de procedure bevoegd gezag vertegenwoordigt en op 21 juni ter kennis gebracht van de initiatiefnemer. Het MER wordt eind 1989 verwacht.

Samenstelling werkgroep:

dr. J.P. Boon te Den Burg (Texel) (adviseur)
dr. P. Hagel te Ljuiden
Mr. A.H. IJlstra te Utrecht (adviseur)
dr. H.J. Lindeboom te Den Burg
ir. J.J. van der Vuurst de Vries, te Aerdenhout (adviseur)
ir. K.H. Veldhuis te Wassenaar (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: drs. H. Huisman

Milieu-effectrapportage Storten van Zuid-Hollands zuiveringsslib in de Slufter (134)

Initiatiefnemer: Gemeente Rotterdam en de directie Benedenrivierengebied van Rijkswaterstaat.

Bevoegd gezag: Minister van Verkeer en Waterstaat en de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer. Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland treden op als coördinerende instantie.

Besluiten: vergunningverleningen ingevolge de Wet verontreiniging oppervlaktewateren en de Afvalstoffenwet.

Activiteit: Het voornemen om zuiveringsslib uit de Provincie Zuid-Holland in de Slufter te storten is bedoeld als tijdelijke maatregel totdat een definitieve verwijderingsmethode voor het Zuid-Hollandse zuiveringsslib operationeel kan worden gemaakt. De besluitvorming daarover wordt in het kader van de opstelling van het zuiveringsslibplan voorbereid met behulp van m.e.r. De probleemstelling staat in het licht van het oorspronkelijke besluit de "Grootschalige locatie voor de berging van baggerspecie (De Slufter)" uitsluitend te gebruiken voor het storten van verontreinigde baggerspecie (102), het in voorbereiding zijnde zuiveringsslibplan, alsmede van een in november 1987 gesloten Convenant tussen de Staat der Nederlanden, Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland en de betrokken kwaliteitsbeheerders. In het Convenant is een inspanningsverplichting vastgelegd tot het treffen van voorzieningen waardoor het storten van zuiveringsslib in de Slufter over enkele jaren weer kan worden gestaakt. Ten einde het storten van zuiveringsslib in de Slufter mogelijk te kunnen maken dienen de oorspronkelijke vergunningen ingevolge de Afvalstoffenwet en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren te worden gewijzigd.

Stand van zaken: de m.e.r.-procedure is gestart op 11 februari 1988 met de openbare bekendmaking van het voornemen. De Commissie bracht op 11 april 1988 haar advies voor richtlijnen uit. De richtlijnen werden vastgesteld op 4 mei 1988.

Samenstelling van de werkgroep:

mw. ir. L.E. Duvoort-van Engers te Amersfoort
mw. prof.dr. E.N.G. Joosse-van Damme te Nederhorst ten Berg
prof.dr. J.H.J. Terwindt te Leusden
drs. H.G. Ouwkerk te Emmen (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: drs. J.J. Scholten

Milieu-effectrapportage Hemweg-8 kolencentrale te Amsterdam (135)

Initiatiefnemer: College van Burgemeester en wethouders van Amsterdam.

Bevoegd gezag: Gedeputeerde Staten van Noord-Holland en de Minister van Verkeer en Waterstaat.

Besluit: vergunningverlening ingevolge de Hinderwet, Wet inzake luchtverontreiniging, Wet geluidhinder en Wet verontreiniging oppervlaktewateren.

Activiteit: Uitbreiding van de Hemwegcentrale te Amsterdam met een kolengestookte warmte/kracht-eenheid met een vermogen van 600 MW elektrisch. Op grond van het Structuurschema elektriciteitsvoorziening is in het Electriciteitsplan 1987-1996 van de N.V. SEP het besluit genomen over een nieuwe koleneenheid van 600 MW op de Hemwegcentrale, met als tweede brandstof aardgas, die gereed dient te zijn op 1 juli 1994.

Stand van zaken: Op 26 juni 1987 is door Gedeputeerde Staten t.b.v. de besluitvorming over de vergunningverlening voor de Hemweg-8 de m.e.r.-procedure gestart. De werkgroep van de Commissie m.e.r. heeft op 21 augustus geadviseerd over de richtlijnen voor de inhoud van het MER. De richtlijnen werden op 25 september door bevoegd gezag vastgesteld. Op 11 mei 1988 werd het MER te zamen met de vergunningaanvragen bekendgemaakt. Op 1 juni van hetzelfde jaar werd een hoorzitting belegd. De Commissie bracht op 14 juli 1988 advies uit aan Gedeputeerde Staten van Noord-Holland. De strekking van het advies luidde dat het MER, met uitzondering van de koelwaterproblematiek, een goed beeld van de milieu-gevolgen van de bouw van de centrale geeft en daarmee een goede basis voor de besluitvorming vormt.

De koelwatercapaciteit wordt in het MER berekend voor een beperkt aantal bedrijfsuren voor de gasgestookte Eenheid 7 en vollast voor de nieuwe kolen gestookte Eenheid 8. De vergunningaanvraag daarentegen is gebaseerd op vollast voor beide eenheden. De etmaalgemiddelde warmtelozing komt daarmee boven de koelcapaciteit van het Noordzeekanaal uit. Dit gecombineerd met de onzekerheid over de toekomstige waterverdeling over Nederland en de beschikbaarheid van spui-water voor het Noordzeekanaal, bracht de Commissie ertoe zich af te vragen of de Hemwegcentrale bij vollast voor de Eenheden 7 en 8 wel zonder koeltoren zal kunnen draaien.

Verder heeft de Commissie kritische kanttekeningen geplaatst bij de toegepaste milieu-technieken. De initiatiefnemer, het energieproductiebedrijf UNA, had toegezegd de eventuele milieubelasting tot het uiterste te zullen beperken door gebruik te gaan maken van de best bestaande technieken. De plannen voor de Hemweg-8 gaan echter niet verder dan wat op grond van wettelijke voorschriften minimaal vereist is. Deze kunnen omschreven worden als de "best uitvoerbare technieken". Best bestaande technieken gaan echter verder. Het zijn "die technieken waarmee tegen hogere kosten een nog grotere reductie van de verontreiniging wordt verkregen en die in de praktijk kunnen worden toegepast". In het

MER wordt niet beargumenteerd waarom bij de uitwerking van de voorgenomen activiteit en zelfs bij de beschrijving van het meest milieuvriendelijk alternatief de best bestaande technieken niet zijn toegepast.

Samenstelling van de werkgroep:

prof. ir. L.J. Brasser te De Lier
prof. dr. L. Lijklema te Renkum
dr. W.C. Turkenburg te Amsterdam
ir. A. Verbeek te Ugchelen
ir. W.J. Vervetjes te Rotterdam
dr. H. Cohen te Bilthoven (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: drs. H. Huisman.

Milieu-effectrapportage integrale afvalverwerking stadsgewest 's-Hertogenbosch (136)

Initiatiefnemer: N.V. Verenigde NEM-bedrijven te 's-Gravenhage en wegenbouwmaatschappij J. Heijmans b.v. te Rosmalen.

Bevoegd gezag: Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant en de waterschappen De Aa, De Dommel en De Maaskant.

Besluiten: vergunningverlening in het kader van de Afvalstoffenwet en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren.

Activiteit: Het plan behelst het opzetten van een afvalverwerkingsinstallatie voor het totale afvalaanbod binnen het stadsgewest 's-Hertogenbosch met een capaciteit van 140.000 ton per jaar. De installatie zal bestaan uit een scheidings- en drogingsinstallatie en een verbrandingsinstallatie. In de startnotitie wordt vermeld, dat voor het stadsgewest 's-Hertogenbosch is gekozen voor aanvoer, ontvangst, scheiden en drogen op één locatie en dat de verbrandingsinstallatie elders zal worden gesitueerd.

Stand van zaken: Op 10 april 1987 is de m.e.r.-procedure gestart. De Commissie bracht op 10 juni 1987 haar richtlijnenadvies uit. Tijdens de opstelling van het richtlijnenadvies waren de locaties voor de scheidings- en drogingsinstallatie nog niet bekend. De Commissie heeft daarom een aantal algemene punten geformuleerd waaraan de beschrijving van de locaties in het MER zal moeten voldoen. De richtlijnen werden in november 1987 vastgesteld. Inmiddels is duidelijk geworden, dat de activiteit in zijn oorspronkelijke opzet om financieel-economische redenen geen doorgang kan vinden.

Samenstelling van de werkgroep:

dr. ir. P.J.H. Bultjes te Apeldoorn
ir. H.S. Buytenhek te Deventer
ir. E.J. Mesu te Bennekom
mr. dr. C.J.M.A. van Rooy te Eindhoven
dr. E. Tellegen te Amsterdam
dr. H. Cohen te Bilthoven (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: drs. R.L.J.M. Klerks, geassisteerd door drs. J.J. Scholten.

Toetsingscriterium voor de ondergrondse opberging van radio-actief afval (137)

Initiatiefnemer: Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer.

Bevoegd gezag: Ministerraad.

Besluit: Vaststelling van een toetsingscriterium voor de ondergrondse opberging van radio-actief afval door de ministerraad met verdediging van de regeringsbeslissing in het parlement. Ten behoeve van deze vaststelling wordt een procedure gevolgd die sterke gelijkenis vertoont met de m.e.r.-procedure met inschakeling van de Commissie voor de m.e.r., de Gezondheidsraad en de Centrale Raad voor de Milieuhygiëne voor het uitbrengen van advies tijdens verschillende stadia van de procedure.

Activiteit: Per brief van 11 oktober 1984 aan de Tweede Kamer heeft de minister van VROM de ontwikkeling van een radiologisch toetsingscriterium aangekondigd. De ontwikkeling daarvan was opgenomen in het programma van de Studiecommissie (Geologische) Opberging te Land (OPLA). Het toetsingscriterium zou behalve het vaststellen van criteria voor stralenbescherming normstelling ook een handleiding voor de methode van toetsing moeten inhouden. In het IMP Milieubeheer 1987-1991 wordt gesteld dat dit toetsingscriterium ontwikkeld moet worden ten behoeve van toetsing van mogelijke plannen voor de ondergrondse opberging van radio-actief afval. De ontwikkeling van het toetsingscriterium door het Ministerie van VROM vindt plaats gescheiden van het OPLA-onderzoek dat wordt gefinancierd door het Ministerie van Economische zaken.

Stand van zaken: De besluitvormingsprocedure ging op 15 september 1987 van start met de tervisielegging van de zogenoemde *Basisnotitie*. Vanaf deze datum tot 26 oktober 1987 bestond gelegenheid tot inspraak. Op 14 en 15 oktober 1987 vonden hoorzittingen plaats in Utrecht, respectievelijk Groningen. De commentaren en de kritiek, die vele insprekers hebben uitgebracht op de onduidelijkheid van de Basisnotitie hebben de minister van VROM doen besluiten de Basisnotitie bij te stellen, opnieuw openbaar te maken en te onderwerpen aan een nieuwe inspraakronde tijdens een fase die zal worden ingelast in de procedure. De gemaakte suggesties en het advies van de Commissie, dat op 12 februari 1988 werd uitgebracht, worden betrokken bij de bijstelling van de Basisnotitie. De bijstelling zal in 1989 gereed zijn.

Samenstelling van de werkgroep:

dr. F. van Dorp te Rütihof/Baden, Zwitserland (adviseur)
prof. dr. G.B. Engelen te Hengelo (Gld.)
ir. P. Glasbergen te Goirle (adviseur)
dr. R. Heremans te Vilvoorde (België) (adviseur)
ir. C.J. Huyskens te Dommen (N-Br.)
prof. dr. C.W. Stortenbeker te Arnhem
dr. A.J. Wiggers te Leersum
ir. P.H.J. de Winger te Rotterdam
dr. H. Cohen te Bilthoven (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: drs. J.J. Scholten, geassisteerd door drs. M. Donker.

Milieu-effectrapportage Amer-9 kolencentrale te Geertruidenberg (139)

Initiatiefnemer: NV Elektriciteits-Produktie maatschappij Zuid-Nederland (EPZ)

Bevoegd gezag: Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant en de Minister van Verkeer en Waterstaat.

Besluit: Vergunningverlening ingevolge de Hinderwet, Wet inzake luchtverontreiniging, Wet geluidhinder en Wet verontreiniging oppervlaktewateren.

Activiteit: De EPZ is van plan de Amercentrale te Geertruidenberg uit te breiden met een kolenge-stookte warmte/kracht-eenheid met een vermogen van 600 MW elektrisch en 350 MW thermisch. Op grond van het Structuurschema elektriciteitsvoorziening is in het Electriciteitsplan 1987-1996 van de N.V. SEP het besluit genomen over een nieuwe koleneenheid van 600 MW op de Amercentrale, met als tweede brandstof aardgas, die gereed dient te zijn op 1 juli 1993.

Stand van zaken: Op 16 april 1987 is door Gedeputeerde Staten t.b.v. de besluitvorming over de ver-gunningverlening voor de Amer-9 de m.e.r. procedure gestart. De werkgroep van de Commissie m.e.r. heeft op 1 juli geadviseerd over de richtlijnen voor de inhoud van het MER. De richtlijnen werden op 21 juli door bevoegd gezag vastgesteld. Op 12 oktober 1987 werd het MER bekendgemaakt. Na een pe-riode van ter visie legging van een maand bracht de Commissie m.e.r. op 11 december 1987 haar toets-ingsadvies uit.

Volgens de Commissie geeft het MER over het algemeen een bevredigend beeld van de milieu-gevolgen van het voornemen. Het alternatief dat de beste bescherming aan het milieu biedt is echter onvol-doende uitgewerkt.

In het MER wordt bij de beschrijving van het meest milieu-vriendelijke alternatief alleen aangege-ven, dat een beperking van de emissie van stikstofoxiden (NO_x) tot ca. 200 mg/m^3 in de toekomst haalbaar is. De Commissie heeft in haar advies gewezen op mogelijkheden voor verdere beperking van deze emissie door verschillende technieken te combineren.

Bovendien worden in het meest milieu-vriendelijke alternatief geen mogelijkheden genoemd om de emissie van stof en zwaveldioxiden (SO_2) verder te beperken. Gezien de verwachtingswaarden voor de emissies, waarop de effectbeschrijvingen in het MER zijn gebaseerd, lijken verdere emissie-reducties ook hiervoor mogelijk.

In het advies wordt verder gewezen op de emissies van de bestaande eenheid 8 van de Amercentrale. De eenheid blijkt sterk dominerend op de totale NO_x -uitworp. De Commissie heeft het provinciale be-stuur van Noord-Brabant in overweging gegeven om overleg te starten met de EPZ teneinde ook bij de eenheid 8 denitrificatie van de rookgassen toe te passen.

In de ontwerp-beschikkingen van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant zijn voor wat betreft de wet inzake de luchtverontreiniging, de normen voor de emissie van NO_x en SO_2 gesteld conform de wet in-zake het gestelde in de AMvB "Besluit emissie-eisen stookinstallaties wet inzake de Luchtveront-reiniging" (SO_2 max. 400 mg/m^3 , NO_x max. 400 mg/m^3). Volgens EPZ zijn er geen redenen om af te wij-ken van de landelijke normering. De NO_x in het toetsingsadvies van de Commissie m.e.r. geadviseerde stofnorm van 20 mg/m^3 is al in de ontwerpbeschi-kking opgenomen.

In de ontwerp-beschi-kking wordt vermeld dat de EPZ de toezegging heeft gedaan om op korte termijn NO_x beperkende maatregelen bij de eenheid 8 te treffen.

De NO_x beschi-kking op de aangevraagde vergunningen zijn door het bevoegd gezag op 3 mei 1988 gepubli-ceerd en ter inzage gelegd. Tegen de beschi-kkingen is bezwaar aangetekend door de Stichting Natuur en Milieu. In oktober 1988 zijn de bouwwerkzaamheden voor eenheid 9 van de Amercentrale gestart.

Samenstelling van de werkgroep:

prof. ir. L.J. Brassier te De Lier
prof. dr. L. Lijklema te Renkum
dr. W.C. Turkenburg te Amsterdam
ir. A. Verbeek te Ugchelen
ir. W.J. Vervetjes te Rotterdam
dr. H. Cohen te Bilthoven (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: drs. H. Huisman (in de vooroverlegfase) en drs. R.L.J.M. Klerks (in de toetsingsfase).

Milieu-effectrapportage provinciaal afvalstoffenplan Noord-Brabant (140)

Initiatiefnemer: Provinciale Staten van Noord-Brabant

Bevoegd gezag: Provinciale Staten van Noord-Brabant

Besluit: vaststelling van het provinciaal afvalstoffenplan (PAP), voorover dit plan betrekking heeft op de methode van definitieve verwijdering van afvalstoffen, de daarvoor te creëren voorzieningen en de locatie van die voorzieningen of inrichtingen

Activiteit: De provincie Noord-Brabant heeft in november 1983 een eerste PAP vastgesteld voor huishoudelijk en daarmee gelijktijdig te verwerken afval, bedrijfsafval en bouw- en sloopafval. Dit plan is opgesteld voor een periode van vijf jaar. Voor de periode na 1988 wordt het provinciaal afvalstoffenbeleid vastgelegd in verschillende plannen. Voor de categorieën huishoudelijke afvalstoffen, daarmee gelijkgestelde afvalstoffen en van bedrijven afkomstige afvalstoffen, voorzover de verwijdering daarvan niet in een afzonderlijk plan moet worden geregeld, wordt een plan vastgesteld, waarvoor de procedure van m.e.r. wordt doorlopen.

Stand van zaken: Op 19 juni 1987 startte de m.e.r.-procedure. In verband met de vakantieperiode kreeg de Commissie tot 1 september de tijd om haar advies uit te brengen. Het advies voor richtlijnen werd op 28 augustus uitgebracht. De richtlijnen werden in januari 1988 vastgesteld. Op 14 juni 1988 kreeg de Commissie het verzoek een toetsingadvies uit te brengen over het MER. De inspraakprocedure liep tot en met 9 september. Een delegatie van de Commissie sprak op 31 augustus met de gedeputeerde voor milieuzaken over haar concept-advies, waarna werd besloten om de toetsingsperiode voor de Commissie te verlengen en om ten behoeve van de toetsing aanvullende informatie in de vorm van een *Milieuparagraaf* op te stellen, die behalve aan de Commissie ook aan alle insprekende en adviserende personen en instanties werd toegezonden. De Commissie werd verzocht deze Milieuparagraaf in haar toetsing te betrekken.

Samenstelling van de werkgroep:

ir. D.H. Frieling te Almere
ir. A. Th. ten Houten te Wageningen
ir. W. Klein te Lochem (tijdens het vooroverleg)
ir. E.J. Mesu te Bennekom
dr. R. Schilt te Hilversum
drs. J.W. Stellingwerff te Boskoop
dr. H. Cohen te Bilthoven (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: drs. M. Odiijk

Milieu-effectrapportage hogesnelheidsspoorlijn Parijs-Brussel-Amsterdam (141)

Initiatiefnemer: voor de tracé-vaststelling de Minister van Verkeer en Waterstaat; voor de Planologische Kernbeslissing (PKB) tevens de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer.

Bevoegd gezag: de Ministerraad (voor de PKB-procedure) en de Minister van Verkeer en Waterstaat (voor de tracé-vaststelling).

Besluit: bepaling van de wenselijkheid van de aanleg van een hogesnelheidslijn (opstellen beleidsvoornemen PKB) en de tracé-vestiging daarvan.

Activiteit: voor de besluitvorming over de wenselijkheid van de aansluiting van Nederland op het net van Europese hoge snelheidslijnen zal een partiële aanvulling van het Structuurschema Verkeer en Vervoer worden opgesteld (beleidsvoornemen voor de procedure van de PKB). Hierin zullen HSL-verbindingen worden afgewogen tegen andere verbindingen en vervoerswijzen en de consequenties voor de bestaande infrastructuur worden belicht. Pas bij een nadere aanduiding van de tracering van de HSL zijn de kosten en effecten op natuur, milieu en landschap met een zekere nauwkeurigheid te bepalen. Daarom is gekozen voor een gecombineerde PKB/tracé-vestigingsprocedure.

Stand van zaken: Op 12 juni 1987 is de m.e.r-procedure gestart. De termijn van ter visie legging van de startnotitie en de mogelijkheid hierop te reageren liep tot 1 augustus. De Commissie bracht haar advies uit op 28 augustus van hetzelfde jaar. De richtlijnen werden op 1 december 1987 vastgesteld.

Samenstelling van de werkgroep:

prof. dr. ir. J.C. van Dam te Pijnacker
drs. W.J. ter Keurs te Voorschoten
prof. dr. ir. F.M. Maas te Breda
dr. ing. A. von Meier te Nieuw-Vennep
ing. W. Meijnen te Utrecht
mr. P.G.A. Noordanus te Den Haag
prof. dr. P. Nijkamp te Leiden
dr. H. Cohen te Bilthoven (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: drs. H. Huisman.

Milieu-effectrapportage stormvloedkering Nieuwe Waterweg (142)

Initiatiefnemer: Rijkswaterstaat, directies Benedenrivieren en Zuid-Holland voor de Minister van Verkeer en Waterstaat

Bevoegd gezag: de Minister van Verkeer en Waterstaat

Besluit: principe-besluit over de haalbaarheid van de aanleg van een stormvloedkering in de Nieuwe Waterweg tussen Hoek van Holland en Maassluis met bijbehorende werken en dijkversterking in plaats van verdere dijkversterking langs de benedenrivieren in Zuid-Holland.

Activiteit: zoeken van de beste oplossing voor de beveiliging van het benedenrivierengebied tegen stormvloeden.

Stand van zaken: De start van de m.e.r. is op 14 mei 1987 bekendgemaakt. De richtlijnen voor de inhoud van het MER zijn vastgesteld op 6 juli 1987 nadat de Commissie op 30 juni 1987 haar advies had uitgebracht. De beleidsanalyse/MER deel 1 is op 18 september 1987 openbaar gemaakt. De beleidsanalyse/MER deel 2 is op 19 oktober 1987 verschenen. Tevens kwamen beschikbaar in oktober 1987 een rapport met samenvattingen van de ingediende ontwerpen voor een stormvloedkering door de betrokken aanemerscombinaties en op 17 november 1987 een rapportage van de Commissie Studie Stormvloedkering Nieuwe Waterweg.

De beleidsanalyse/MER hebben vanaf 29 september tot en met 3 november 1987 ter visie gelegen. Op 19, 20 en 22 oktober 1987 hebben voorlichtingsbijeenkomsten plaatsgevonden in respectievelijk Rotterdam,

Dordrecht en Maassluis. Op 17 november 1987 heeft een openbare hoorzitting plaatsgevonden in Rotterdam. Het toetsingsadvies van de Commissie is op 1 december 1987 uitgebracht. In 1988 is een principe-besluit over de bouw van een keersluis genomen. Thans worden nog twee ontwerpen nader bestudeerd. Het definitieve besluit wordt genomen, indien het parlement accoord gaat met de voorgestelde wijze van financiering.

Samenstelling werkgroep:

prof. dr. ir. J.P.Th. Kalkwijk te Benthuisen
prof. ir. H.P.S. van Lohuizen te Muiden
ir. B.P. Radema te Rotterdam (adviseur)
drs. J.A.J. Vervloet te Bennekom
drs. G. van Wirdum te Wijk bij Duurstede
dr. H. Cohen te Bilthoven (voorzitter)

Secretaris werkgroep: ir. R.I. Seijffers.

Milieu-effectrapportage berging afvalstoffen TDF Tiofine B.V. (143)

Initiatiefnemer: TDF Tiofine B.V.

Bevoegd gezag: Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer

Besluit: ontheffing ingevolge artikel 35, eerste lid van de Wet Chemische Afvalstoffen

Activiteit: TDF Tiofine produceert titaandioxide, een stof die als wit pigment in o.a. verfstoffen wordt gebruikt. Op dit moment worden de grondstoffen voor de titaandioxideproductie ontsloten via het sulfaatproces. Na het besluit van de Minister van Verkeer en Waterstaat om vanaf 1990 geen vergunning meer te verlenen voor lozingen op het oppervlaktewater van het vloeibare afval dat bij dit sulfaatproces ontstaat, heeft Tiofine besloten om over te schakelen op een ander productieproces, het chlorideproces. Hieruit ontstaat vast afval dat, na een bewerking waarbij de milieu-schadelijkheid wordt verkleind, gestort moet worden op land. De *VEM* (= Verwerking Bedrijfsafvalstoffen Maasvlakte) bleek bereid om dit afval in haar deponie toe te laten.

Stand van zaken: De milieu-effectrapportage is 21 augustus 1987 gestart. De werkgroep heeft op 22 oktober 1987 geadviseerd over de richtlijnen. De richtlijnen zijn op 12 november 1987 vastgesteld. Tijdens de opstelling van het MER werd echter duidelijk, dat de voorgenomen bewerking van het afval uit het chlorideproces om arbeidshygiënische redenen niet of nauwelijks realiseerbaar zou zijn. Daarom heeft TDF Tiofine gekozen voor een ander afvalbewerkinsproces, dat zal leiden tot een andere omvang en aard van de uiteindelijke afvalstromen. Hiervoor is geen ontheffing nodig van het stortverbod krachtens de WCA en vervalt de m.e.r.-plicht. Omdat nog zal worden gezien, hoe Tiofine ná 1990 haar afvalstromen verder zal kunnen saneren en omdat onzeker is, of bij verdere sanering wellicht alsnog een WCA-ontheffing nodig zal zijn, is de m.e.r.-procedure niet definitief beëindigd.

Samenstelling van de werkgroep:

dr. L.A. Clarenburg te Pijnacker
H. Compaan te 's-Gravenhage
dr. ir. W.J. Coumans te Weert (adviseur)
ir. W. van Duijvenbooden te Woudenberg
prof. ir. M. Tels te Eindhoven
dr. H. Cohen te Bilthoven (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: drs. M. Odijk.

Milieu-effectrapportage uitbreiding Natuurpark de Efteling (144)

Initiatiefnemer: Efteling B.V. te Kaatsheuvel

Bevoegd gezag: Gemeenteraad van de gemeente Loon op Zand

Besluit: vaststelling van het bestemmingsplan

Activiteit: De initiatiefnemer wil het Natuurpark de Efteling uitbreiden met ondermeer:

- een themapark
- verblijfsaccommodatie zoals een camping met 750 staanplaatsen, hotelaccommodatie met 250 kamers, een vakantiestad met 750 recreatiewoningen en een vakantieoord met 400 recreatiewoningen
- een elk-weer accommodatie (o.a. een zwemparadijs)
- een uitgaanscentrum met o.a. horeca, detailhandel- en sportvoorzieningen.

Het voornemen kan voor een groot deel van invloed zijn op gebieden van grote natuurwetenschappelijke en landschappelijke betekenis zoals de Grote Eenheid Natuurgebied (GEN) "*Loonsche en Drunensche Duinen*".

Stand van zaken: De m.e.r. is op 4 september 1987 gestart. Het advies over de richtlijnen voor het MER is door de Commissie uitgebracht op 6 november 1987. De richtlijnen zijn vastgesteld op 10 december 1987. Bekendmaking van het MER tezamen met het ontwerp-bestemmingsplan was gepland in het najaar van 1988, maar is uitgesteld tot 1989.

Samenstelling werkgroep:

A.P.H.M. Boonman te Brunssum
ir. H.Ch.M. Heijning te Amsterdam
dr. W. Joenje te Wageningen
dr. ing. A. von Meier te Nieuw Vennep
prof. dr. J.I.S. Zonneveld te Zeist (voorzitter)

Secretaris werkgroep: G.F.W. Herengreen

Milieu-effectrapportage locatiekeuze kolenreststoffenberging Flevocentrale (145)

Initiatiefnemer: N.V. Elektriciteitsproductiemaatschappij Oost-Nederland (EPCN) te Zwolle.

Bevoegd gezag: Gedeputeerde Staten van Flevoland.

Besluit: Partiële herziening van het Afvalstoffenplan van de provincie Flevoland om een voorziening mogelijk te maken voor berging van kolenreststoffen bij uitbreiding van de Flevocentrale met kolen-gestookt vermogen.

Activiteit: In het Elektriciteitsplan 1987-1996 is een voorlopig besluit genomen over "*een koleneenheid van 600 MW, gereed op 1 juli 1995. De noodzakelijke voorbereidingen moeten worden getroffen, opdat in het volgende plan definitief kan worden besloten deze eenheid te realiseren op hetzij de Flevocentrale, danwel op de locaties Maasvlakte, Amer, Borssele of Eems.*"

In de voorbereidingen voor de eventuele bouw van nieuw kolenvermogen op de Flevocentrale wil de N.V. EPON eerst de reststoffenproblematiek oplossen. Hiervoor is aanpassing van het Afvalstoffenplan van de provincie Flevoland noodzakelijk. Het MER zal moeten ingaan op de milieu-aspecten van de locatiekeuze en van de uitvoeringsvarianten van een kolenreststoffenberging.

Stand van zaken: Op 3 juni 1987 is door Gedeputeerde Staten van Flevoland de m.e.r. gestart. De werkgroep van de Commissie bracht op 21 augustus 1987 haar advies voor richtlijnen uit. De richtlijnen werden op 13 oktober 1987 door het bevoegd gezag vastgesteld. Per brief van 10 november 1988 hebben Gedeputeerde Staten van Flevoland de Commissie medegedeeld dat zij de onderhavige m.e.r.-procedure niet verder vervolgen. In het Electriciteitsplan 1988-1998 zijn geen plannen opgenomen voor de bouw van een kolengestookte electriciteitscentrale in Flevoland. De intentieverklaring van Provinciale Staten tot een partiële herziening van het Afvalstoffenplan was rechtstreeks gekoppeld aan de realisering van een kolengestookte electriciteitscentrale.

Samenstelling van de werkgroep:

ir. W. van Duijvenbooden te Woudenberg
ir. H.Ch.M. Heyning te Amsterdam
ing. L.A.B. de Jong te Boskoop
dr. ir. C.W. Versluijs te 's-Gravenhage (adviseur)
dr. H. Cohen te Bilthoven (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: drs. R.L.J.M. Klerks, geassisteerd door ir. R.I. Seijffers.

Milieu-effectrapportage provinciaal afvalstoffenplan Noord-Holland (146)

Initiatiefnemer: Provinciale Staten van Noord-Holland, gedelegeerd aan Gedeputeerde Staten.

Bevoegd gezag: Provinciale Staten van Noord-Holland, gedelegeerd aan Gedeputeerde Staten

Besluit: Vaststelling van het tweede provinciale plan voor de verwijdering van de in de provincie Noord-Holland vrijkomende afvalstoffen waaronder huishoudelijk afval, grof huisvuil, met deze stoffen te verwerken bedrijfsafval en het plan voor bouw- en sloopafval op grond van de Afvalstoffenwet.

Activiteit: De voorgenomen activiteit betreft de opstelling van een provinciaal afvalstoffenplan voor een tweede planperiode (1989-1994) voor de hierboven genoemde categoriën afvalstoffen. Het ontwerp-afvalstoffenplan is geconcentreerd op twaalf strategische beslissingen waarin het beleid van de provincie is uitgewerkt. Het gaat daarbij o.a. om het gescheiden inzamelen van groente-, fruit- en tuinafval en compostering daarvan, het beëindigen van de afvoer naar de VAM, de bouw van verbrandingsinstallaties en het beperken van het storten. Voor het bouw- en sloopafval wordt het beleid gericht op het bevorderen van de gescheiden aanvoer van componenten naar verwerkingsinrichtingen, het toepassen van hergebruik en een milieuhygiënisch verantwoorde en doelmatige verwerking van de reststoffen.

Stand van zaken: De m.e.r. is op 16 juli 1987 gestart. De periode van inspraak liep tot en met 28 augustus 1987. Het advies van de Commissie voor de m.e.r. werd op 9 oktober 1987 uitgebracht. De richtlijnen zijn op 1 maart 1988 vastgesteld. De ontwerp-plannen en het MER zijn op 22 augustus 1988 ter inzage gelegd. De Commissie bracht het toetsingsadvies uit op 22 november 1988. De Commissie spreekt daarin grote waardering uit voor het gebruik van strategische beslissingen en de schat aan informatie in het MER. De inhoud van het MER is echter niet afgestemd op de beslissingen in de plannen en onevenwichtig voor de verschillende milieuaspecten. Er is blijkbaar geen wisselwerking

geweest tussen de opstellers van de plannen en van het MER. De Commissie heeft daarom voorgesteld een aanvulling op het MER uit te brengen voor de besluitvorming in Provinciale Staten.

Samenstelling van de werkgroep:

dr. ir. D.E. Boas-Vedder te Rotterdam
prof. ir. L.J. Brassier te De Lier
mr. C. Lambers te Opende
prof. dr. ir. E.M.M.G. Niël te Maastricht
drs. J.W. Stellingwerff te Boskoop
dr. H.E. van de Veen te Terwolde
dr. H. Cohen te Bilthoven (voorzitter in de vooroverlegfase)
ir. K.H. Veldhuis (voorzitter in de toetsingsfase)

Secretaris van de werkgroep: drs. J.J. Scholten (vooroverlegfase), ir. R. Rense (toetsingsfase)

Milieu-effectrapportage rijksweg A30/recreatieplas Maanderbroek (147)

Initiatiefnemer: Gemeentebestuur van Ede.

Bevoegd gezag: Besturen van de gemeenten Ede en Barneveld en de Minister van Verkeer en Waterstaat in het geval van de besluitvorming over Rijksweg A-30; het gemeentebestuur van Ede in het geval van de besluitvorming over de recreatieplas Maanderbroek.

Besluit: 1. De vaststelling van de bestemmingsplannen van de gemeenten Ede en Barneveld inzake de tracé-vaststelling en ombouw van de bestaande S1 tot rijksweg A30.
2. De vaststelling van het bestemmingsplan van de gemeente Ede inzake de recreatieplas Maanderbroek.

Activiteit: De activiteit bestaat uit twee verschillende initiatieven die met elkaar in verband (kunnen) staan. Het eerste initiatief bestaat uit de voorgenomen aanleg van rijksweg A30 tussen de rijkswegen A1 en A12. Deze aanleg omvat drie tracé-gedeelten, te weten de aansluiting van de A30 op de A1, de baansverdubbeling en ombouw van de huidige S1 en de verbinding van de huidige S1 met en de aansluiting op de A12. Het tweede initiatief geldt de aanleg van en de bijkomende zandwinning van de recreatieplas Maanderbroek. De besluitvorming over beide voorgenomen activiteiten is door de gemeente Ede aan elkaar gekoppeld, omdat wordt aangenomen dat voor de aanleg van het weglichaam van de A30 zandwinning uit de recreatieplas Maanderbroek nodig is. In de loop van de besluitvormingsprocedure over beide initiatieven zal duidelijk worden in hoeverre de aanleg van de recreatieplas afhankelijk is van de aanleg van de A30 of dat de recreatieplas ook zou kunnen worden gerealiseerd op grond van behoefte aan zand elders.

Stand van zaken: De bekendmaking van de start van deze m.e.r. voor beide activiteiten vond plaats op 11 november 1987. Een aanvulling op deze publicatie vond plaats op 25 november 1987 met de mededeling dat de minister van Verkeer en Waterstaat ook als bevoegd gezag optreedt in de besluitvorming over de aanleg van rijksweg A-30. Omdat beide besluitvormingsprocedures parallel aan elkaar oplopen en de m.e.r. wordt uitgevoerd voor beide procedures, moet de datum van 25 november 1987 worden beschouwd als de feitelijke startdatum van deze m.e.r.

Het advies van de Commissie voor de m.e.r. werd uitgebracht op 21 januari 1988. De vaststelling van de richtlijnen vond plaats op 22 maart 1988 door de gemeente Barneveld, op 31 maart 1988 door de gemeente Ede en op 13 april 1988 door de Minister van Verkeer en Waterstaat.

Samenstelling van de werkgroep

ir. W. Cramer te Woubrugge
ir. P. de Kiewit te Soest
ir. W.A. Oosting te Leidschendam
ir. K.A.A. van der Spek te Amersfoort
prof. dr. H.A. Udo de Haes te Leiden
dr. H. Cohen te Bilthoven (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: drs. M.J. Visschers.

Milieu-effectrapportage verbranding zuiveringsslib Oost-Brabant (148)

Initiatiefnemer: Waterschappen De Aa, De Dommel en De Maaskant.

Bevoegd gezag: Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant en één van de drie genoemde waterschappen.

Besluit: vergunningen ingevolge de Afvalstoffenwet en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren.

Activiteit: De waterschappen overwegen voor de lange termijn over te gaan op centrale verbranding van zuiveringsslib omdat na ca. 1992 voldoende nuttige toepassingsmogelijkheden, zoals afzet in de landbouw, zullen ontbreken. Een gemeenschappelijke slibverbrandingsinstallatie wordt daartoe ontwikkeld. Voor deze installatie worden drie mogelijke voorkeurslocaties genoemd, te weten:

- het bedrijventerrein ten Zuid-Oosten van Uden
- het terrein van de rioolwaterzuivering tussen Teeffelen en Oyen (gemeente Lith)
- het bedrijventerrein Ekkersrijt (gemeente Son en Breugel)

Stand van zaken: De start van de m.e.r. is op 17 juli 1987 bekendgemaakt. De Commissie heeft haar advies voor de richtlijnen voor de inhoud van het MER uitgebracht op 29 september 1987. De richtlijnen zijn vastgesteld op 8 december 1987. Het MER is gereed en publicatie daarvan samen met de vergunningaanvragen wordt begin 1989 verwacht.

Samenstelling van de werkgroep:

ir. A.H. Dirkwager te Lelystad
ing. A.J. Dragt te Leusden
ir. L.E. Duvoort-van Engers te Amersfoort
W.A.S. van Meel te Zwolle
drs. H.G. Ouwerkerk te Emmen (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: ir. R.I. Seijffers

Milieu-effectrapportage zoutwaterlozing op de Eems (149) [5]

Initiatiefnemer: N.V. Nederlandse Gasunie.

-
- 5 In de vorige jaarverslagen werd dit project besproken onder de titel: "Milieu-effectrapportage zoutwaterlozing in verband met de aanleg van cavernes voor de opslag van aardgas". Het MER werd echter tot de lozingen beperkt.

Bevoegd gezag: Minister van Verkeer en Waterstaat.

Besluit: vergunningverlening ingevolge de Wet verontreiniging oppervlaktewateren. Eventueel wordt ook een ontheffing op grond van de Natuurbeschermingswet met deze MER onderbouwd, in dat geval is ook de Minister van Landbouw en Visserij bevoegd gezag.

Activiteit: De Gasunie is van plan ongeveer tien cavernes voor de opslag van gas in een zoutkoepel aan te leggen. De cavernes waren oorspronkelijk gepland bij Onstwedde, maar zullen nu naar verwachting door AKZO worden aangelegd bij Veendam. Bij de uitloging en de vulling met gas komen grote hoeveelheden overtollig pekelwater vrij. Dit kan oplopen tot maximaal 3.000 kubieke meter per uur met een zoutgehalte van 300 kilogram per kubieke meter.

Een deel van het overtollige pekelwater zal door AKZO zouchemie in het productieproces worden verwerkt. Het overige pekelwater zal eventueel moeten worden geloosd op de Eems. Hiervoor is een vergunning vereist op grond van de Wet Verontreiniging Oppervlaktewateren (WVO). Ten behoeve van de besluitvorming hieromtrent wordt door de initiatiefnemer vrijwillig de m.e.r.-procedure gevolgd.

Stand van zaken: De start van deze m.e.r. is op 12 augustus 1987 (en 26 augustus 1987) bekendgemaakt. De richtlijnen zijn vastgesteld op 11 november 1987, nadat de Commissie haar advies voor de richtlijnen voor de inhoud van het MER op 8 oktober 1987 had uitgebracht. Aangezien vooral voor het deelaspect lozen belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu worden verwacht, zijn geen richtlijnen vastgesteld voor de deelaspecten aanvoer van zoet water, het concessiegebied en het gebruik van de cavernes na afloop van het project.

Het MER is op 9 november 1988 bekendgemaakt. Op 29 november 1988 vond een openbare hoorzitting plaats.

Samenstelling van de werkgroep:

ir. P. Glasbergen te Goirle (adviseur)
dr. P. Hagel te IJmuiden
dr. H.J. Lindeboom te Den Burg (Texel)
prof. mr. D.A. Lubach te Lutjegast
prof. dr. J.T.F. Zimmerman te De Koog (Texel)
drs. H.G. Ouwerkerk te Emmen (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: ir. R.I. Seijffers (vooroverlegfase), mr. E. van Rosmalen (toetsingsfase), geassisteerd door ir. R.I. Seijffers.

Milieu-effectrapportage afvalverwerkingslocatie "De Marsen" (153)

Initiatiefnemer: Samenwerkingsgebied Afvalverwijdering Regio IJsseldelta en de gemeente Zwolle

Bevoegd gezag: Gedeputeerde Staten van Overijssel en het zuiveringschap West-Overijssel

Besluit: vergunningverlening krachtens de Afvalstoffenwet en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren

Activiteit: aanleg van een regionale afvalverwerkingslocatie voor bouw- en sloopafval, bedrijfsafvalstoffen, plantsoen- en tuinafval, verontreinigde grond en zuiveringsslib. Hierbij worden als verwerkingstechnieken gebruikt:

- procesmatige verwerking van bouw- en sloopafval;
- compostering van plantsoen- en tuinafval;

• gecontroleerd storten van het overige afval.

Door het samenwerkingsgebied is een gebied van 120 ha aangewezen waarbinnen nog een nadere plaatsbepaling dient plaats te vinden: ca. 50 ha moet voor de afvalverwerking gereserveerd worden. De afvalverwerkingslocatie dient in 1990 in gebruik te zijn.

Stand van zaken: Gedeputeerde Staten hebben op 9 oktober 1987 de m.e.r.-procedure gestart. De Commissie bracht haar advies voor richtlijnen uit op 4 december 1987. De richtlijnen zijn op 13 januari 1988 vastgesteld.

Samenstelling van de werkgroep:

dr. ir. J. Hoeks te Wageningen

ir. B.G. Kreiter te Putten

ir. D.L.H. Slebos te Baambrugge

drs. P. Winkel te Voorschoten.

drs. H.G. Ouwerkerk te Emmen (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: drs. R.L.J.M. Klerks.

Milieu-effectrapportage grondwaterwinning in de Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden (154)

Initiatiefnemer: Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland (locatiekeuze) en het Drinkwaterleidingbedrijf De Alblasserwaard en Vijfheerenlanden (vergunning-aanvraag).

Bevoegd gezag: Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland

Besluit: Keuze van locatie(s), diepte, omvang en fasering bij een mogelijke uitbreiding van de grondwaterwinning in de Alblasserwaard/Vijfheerenlanden en de verlening van een onttrekkingsvergunning ingevolge de Grondwaterwet.

Activiteit: Het provinciale beleid inzake de drink- en industriewatervoorziening is gebaseerd op het Integraal Onderzoek Drinkwatervoorziening Zuid-Holland (1984). Op basis hiervan is de nota 'Lange-termijnbeleid Drink- en industriewatervoorziening Zuid-Holland' (1985) en het Grondwaterplan Zuid-Holland (1986) opgesteld. Hierin is bepaald, dat grondwater in de Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden en oevergrondwater langs de Lek een belangrijker rol moeten gaan spelen in de veiligstelling van de drinkwatervoorziening van Zuid-Holland als geheel. Berekend is dat tegen het jaar 2010 een tekort van 25 miljoen kubieke meter zal ontstaan, dat zal moeten worden opgevuld met de uitbreiding van de grondwaterwinning. Het onderzoek in het kader van het MER valt uiteen in twee fasen.

1. Een globaal regionaal onderzoek naar geschikte locaties voor de uitbreiding van de grondwaterwinning, met inbegrip van diepte en omvang, door de provincie. Dit onderdeel van het onderzoek is op vrijwillige basis bij de m.e.r. betrokken.
2. Een gedetailleerd onderzoek naar de geselecteerde alternatieven met het oog op de vergunningaanvragen door het Drinkwaterbedrijf Alblasserwaard en Vijfheerenlanden.

Stand van zaken: Op 31 augustus 1987 is de procedure van start gegaan met de ter visie legging van de startnotitie. De Commissie bracht op 30 oktober advies uit voor de inhoud van het MER. De richtlijnen werden op 18 december 1987 door bevoegd gezag vastgesteld.

Samenstelling van de werkgroep:

ir. W. Cramer te Woubrugge

ir. H. Vaessen te Zevenaar (adviseur)

prof. mr. J. Wessel te Noordwijk
drs. J. Wiertz te Houten
dr. H. Cohen te Bilthoven (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: drs. H. Huisman.

Milieu-effectrapportage uitbreiding stortplaats 'Meersteeg' te Geldermalsen (155)

Initiatiefnemer: Regionale reinigingsdienst West-Betuwe

Bevoegd gezag: Gedeputeerde Staten van Gelderland en het zuiveringschap Rivierenland.

Besluit: vergunningverlening ingevolge de Afvalstoffenwet en Wet verontreiniging oppervlaktewateren.

Activiteit: Uitbreiding van de stortplaats Meersteeg met een capaciteit van 2 miljoen m³. De locatie dient voor (eventuele be- en) verwerking van huishoudelijk afval, bedrijfsafval en bouw- en sloopafval. De huidige stortplaats, inclusief een recente uitbreiding, biedt slechts ruimte tot medio 1988.

Stand van zaken: Op 15 oktober 1987 startten Gedeputeerde Staten de m.e.r.-procedure. De Commissie bracht op 11 december haar advies voor richtlijnen uit. De richtlijnen werden op 26 januari 1988 vastgesteld.

Samenstelling van de werkgroep:

drs. C.J. Henker te Amsterdam (adviseur)
C. van Maanen te Wormerveer (adviseur)
ir. D.L.H. Slebos te Baambrugge
prof. dr. J.I.S. Zonneveld te Zeist (voorzitter).

Secretaris van de werkgroep: drs. R.L.J.M. Klerks.

HELP-rapport ruilverkaveling Rossum-Oost (156)

Initiatiefnemer: niet van toepassing

Bevoegd gezag: niet van toepassing

Activiteit: De Commissie speelt in het kader van de evaluatie van de werkingssfeer van de m.e.r. een rol bij de toetsing van evaluatierapporten van bepaalde landinrichtingsprojecten. Daarom zal ze in drie jaar een aantal evaluatierapporten van landinrichtingsprojecten toetsen. Het gaat om die projecten, waarin verschillende soorten gebieden (grote landschapseenheden, meest waardevolle beekdalen en meest belangrijke weidevogelgebieden) vertegenwoordigd zijn.

De Commissie is gevraagd het HELP-rapport "*inhoudelijk te bezien in het licht van de criteria die daarvoor in het kader van de m.e.r. gelden*" en bij de toetsing van het HELP-rapport de werkwijze van de m.e.r.-procedure zoveel mogelijk te benaderen. In overleg met de Landinrichtingsdienst is besloten tot een experiment bij de toetsing van het evaluatierapport van het voorontwerp-plan van de ruilverkaveling Rossum-Oost.

Stand van zaken: De Commissie heeft in het najaar van 1987 'aanbevelingen' (vgl. een richtlijnen-advies) opgesteld voor de inhoud van het HELP-rapport, behorende bij het voorontwerp-plan van de ruilverkaveling Rossum-Oost, op basis van het schetsontwerp.

De concept-aanbevelingen zijn op 2 februari 1988 besproken met de Landinrichtingsdienst en op 16 maart aan de directeur van de Landinrichtingsdienst aangeboden. Het voorontwerp-plan werd in september 1988 vastgesteld en is in oktober gepubliceerd samen met het evaluatierapport. De Commissie heeft het HELP-rapport en bijbehorende notitie, opgesteld n.a.v. de aanbevelingen van de Commissie, ontvangen op 26 oktober 1988.

Het toetsingsadvies van de Commissie zal januari 1989 uitgebracht worden.

Samenstelling van de werkgroep:

dr. ir. N. van Breemen te Wageningen

dr. A.P. Grootjans te Groningen

prof. dr. ir. H.N. van Lier te Kesteren (tijdens het opstellen van de aanbevelingen)

dr. P.F.M. Opdam te Maurik

ir. P.Th. Schure te 's Hertogenbosch (adviseur, tijdens de toetsingsfase)

drs. J.A.J. Vervloet te Bennekom

dr. H. Cohen te Bilthoven (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: drs. M. Buitenkamp, geassisteerd door drs. H. Huisman.

Milieu-effectrapportage oppervlakedelfstoffenwinning IJsselmeer 1989-1998 (157)

Initiatiefnemer: Rijkswaterstaat, Directie Zuiderzeewerken.

Bevoegd gezag: Minister van Verkeer en Waterstaat.

Besluit: vaststelling van de nota Oppervlakedelfstoffenwinning wateren IJsselmeergebied 1989-1998, wat betreft de aanwijzing van wingebieden en de wijze van uitvoering van de oppervlakedelfstoffenwinning.

Activiteit: Het ontgrondingenbeleid voor de wateren van het IJsselmeergebied in de jaren 1989-1998 zoals uitgewerkt in genoemde nota is een concretisering van het landelijk beleid ten aanzien van oppervlakedelfstoffenwinning, zoals dat gestalte heeft gekregen in de ontwerpnota 'Gegronde ontgronden'.

In de wateren van het IJsselmeergebied zal het vooral gaan om winning van ophoogzand. De maximale hoeveelheid die hier gewonnen zou moeten kunnen worden is ca. 120 miljoen m³ (inclusief Markerwaard). In het MER zullen de potentiële locaties en de uitvoeringswijzen worden vergeleken op hun milieu-aspecten.

Stand van zaken: Op 14 augustus 1987 startte de m.e.r.-procedure. De werkgroep van de Commissie adviseerde op 16 oktober 1987 over de richtlijnen voor het MER. De richtlijnen werden op 8 december 1987 vastgesteld.

Samenstelling van de werkgroep:

ir. G.J. Heij te Driebergen

dr. L.R. Mur te Vinkeveen

dr. ir. P.E. Rijtema te Wageningen

dipl. ing. K.P. Vollmer te Bodegraven

prof. ir. A.F. van Weele te Stolwijk

prof. dr. J.I.S. Zonneveld te Zeist (voorzitter).

Secretaris van de werkgroep: drs. R.L.J.M. Klerks.

Milieu-effectrapportage regionaal ontgrondingenplan Noordzee (158)

Initiatiefnemer: Rijkswaterstaat, directie Noordzee

Bevoegd gezag: Hoofddirectie van Rijkswaterstaat, namens de Minister van Verkeer en Waterstaat.

Besluit: aanwijzing van winplaatsen voor oppervlaktedelfstoffen.

Activiteit: Het Regionaal Ontgrondingenplan Noordzee (RON) wordt opgesteld om het voorgenomen beleid ten aanzien van winning van oppervlaktedelfstoffen in de Noordzee uit te werken. In het plan zullen ondermeer gebieden worden aangewezen, die geschikt worden geacht voor de winning van verschillende oppervlaktedelfstoffen. Het MER spitst zich toe op de zandwinning.

Stand van zaken: Op 15 september 1987 heeft de Minister van Verkeer en Waterstaat de besluitvormingsprocedure gestart. De werkgroep van de Commissie heeft op 3 december 1987 geadviseerd over de richtlijnen voor het MER.

De richtlijnen werden vastgesteld op 14 januari 1988 door bevoegd gezag.

Samenstelling van de werkgroep:

dr. F. Creutzberg te Den Helder (adviseur)

dr. P. Hagel te IJmuiden

ir. G.J. Heij te Driebergen

prof. dr. J.H.J. Terwindt te Leusden

prof. ir. A.F. van Weele te Stolwijk.

dr. H. Cohen te Bilthoven (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: drs. J. van Belle

Milieu-effectrapportage provinciaal afvalstoffenplan Limburg (159)

Initiatiefnemer: Provinciale staten van Limburg

Bevoegd gezag: Provinciale staten van Limburg

Besluit: vaststelling van het provinciaal afvalstoffenplan (PAP), voorzover dit betrekking heeft op de methode van definitieve verwijdering van afvalstoffen, de daarvoor te creëren voorzieningen en de locatie van die voorzieningen of inrichtingen.

Activiteit: De provincie Limburg zal het PAP opstellen voor huishoudelijke en daarmee gelijkgestelde afvalstoffen, bedrijfsafvalstoffen, bouw- en slooafval, ziekenhuisafval, zuiveringsslib, bodemsaneringspecie, baggerspecie en kolkenvuil, overschot dierlijke mest, verbrandingsresten, groenafval, autowrakken en klein chemisch afval.

stand van zaken: De m.e.r. is op 27 juni 1988 gestart. De Commissie adviseerde op 26 augustus aan Gedeputeerde Staten over de inhoud van het op te stellen MER. Het MER zal naar verwachting begin 1989 gereed zijn.

Samenstelling van de werkgroep:

dr. E.P.H. Best te Utrecht
drs. J.A. van den Berg te Zeist
ir. G. Boonzaayer te Loon op Zand (adviseur)
mr.dr. C.J.M.A. van Rooy te Eindhoven
dr. A.J. Wiggers, wonende te Leersum
dr. H. Cohen te Bilthoven (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: drs. H. Huisman

Milieu-effectrapportage waterbeheer Veerse Meer (160)

Initiatiefnemer: Rijkswaterstaat, directie Zeeland voor de Minister van Verkeer en Waterstaat

Bevoegd gezag: de Minister van Verkeer en Waterstaat

Besluit: besluit over de wenselijkheid tot herziening van het waterbeheer van het Veerse Meer.

Activiteit: Na het gereed komen van de Oosterscheldewerken zal het waterbeheer van het Veerse Meer definitief moeten worden geregeld. Voor dit waterbeheer komen in aanmerking een groot aantal keuzemogelijkheden met peilbeheers- en waterkwaliteitsmaatregelen, zoals diverse (wisselende) peilen, uitwisseling/doorspoeling met water uit de Oosterschelde of Noordzee en gedeeltelijk afleiden van polderwaters. Voor de beleidsanalyse ten behoeve van de definitieve keuze van het waterbeheer wordt een MER vervaardigd.

Stand van zaken: De start van de m.e.r. is op 5 oktober 1987 bekendgemaakt. De Commissie heeft haar advies voor richtlijnen uitgebracht op 3 december 1987. De richtlijnen zijn vastgesteld op 13 januari 1988. Het MER zal naar verwachting half 1989 gereed zijn.

Samenstelling werkgroep:

prof. ir. C. Bijkerk te Rhenen
prof. dr.ir. J.C. van Dam te Pijnacker
dr. W. Joenje te Wageningen
ir. J.A.M. van der Lee te 's-Gravenhage
prof. dr. J. Ringelberg te Putten
prof. dr. J.I.S. Zonneveld te Zeist (voorzitter)

Secretaris werkgroep: ir. L.J. Goudswaard, geassisteerd door ir. R.I. Seijffers.

Milieu-effectrapportage keersluis Ramspol (161)

Initiatiefnemer: Rijkswaterstaat, directie Overijssel voor de Minister van Verkeer en Waterstaat.

Bevoegd gezag: Minister van Verkeer en Waterstaat.

Besluit: een (principe-)besluit over noodzakelijke maatregelen ter beveiliging van Noordwest-Overijssel tegen overstromingen.

Activiteit: Het zoeken van de beste oplossing om Noordwest-Overijssel beter te beschermen tegen overstromingen met door noordwesterstormen opgestuwd water uit het IJsselmeer in combinatie met grote (rivier)waterafvoeren.

Het gaat vooral om de aanleg van één of meer keersluizen bij bijvoorbeeld Ramspol of Westerveld (Zwolle). De aanleg van één of meer keersluizen zal nog gepaard moeten gaan met een aantal dijkversterkingen. Ook een alternatief dat uitsluitend uit dijkversterkingen bestaat wordt nog niet geheel uitgesloten. De oevers van de betreffende wateren zijn ten aanzien van natuur- en landschapswaarden van grote betekenis en kwetsbaar voor ingrepen. Ook het woon- en leefmilieu en de cultuurhistorie kunnen in het geding komen.

Stand van zaken: De start van de m.e.r is op 21 oktober 1987 bekendgemaakt. De Commissie heeft haar advies voor de richtlijnen voor de inhoud van het MER op 18 december 1987 uitgebracht. Op 6 april 1988 werden de richtlijnen vastgesteld. Het MER werd op 28 september 1988 bekendgemaakt. De inspraakperiode liep tot 11 november 1988. Op 5, 7, 10 en 13 oktober werden voorlichtingsavonden gehouden. Een hoorzitting werd op 14 december in Kampen gehouden. Het toetsingsadvies zal medio januari 1989 uitgebracht worden.

Samenstelling werkgroep:

dr. H. de Haan te Lemmer
prof. dr. ir. J.P.Th. Kalkwijk te Benthuisen
drs. R.G. Mes te Utrecht (adviseur)
drs. J.A.J. Vervloet te Bennekom
ir. K.H. Veldhuis te Wassenaar (voorzitter)

Secretaris werkgroep: ir. R.I. Seijffers.

Milieu-effectrapportage stortplaats voor bouw- en sloopafval Heiloo (163)

Initiatiefnemer: G.P. Groot Recycling B.V. te Heiloo.

Bevoegd gezag: Gedeputeerde Staten van Noord-Holland en het Hoogheemraadschap der Uitwaterende Sluizen in Kennemerland en West-Friesland.

Besluit: Vergunningverlening ingevolge de Afvalstoffenwet (AW) voor de aanleg en inrichting van de stortplaats en ingevolge de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (WVO) voor de lozing van afvalwater van de stortplaats.

Activiteit: De firma Groot Recycling B.V. is van plan de huidige in haar beheer zijnde stortplaats voor bouw- en sloopafval af te graven, de vrijkomende bruikbare afvalbestanddelen te hergebruiken en het huidige terrein opnieuw in te richten en uit te breiden voor een scheidingsinstallatie voor bouw- en sloopafval en de stort van de niet voor hergebruik in aanmerking komende reststoffen. Dit betekent dat uit reeds gestort afval bruikbare bestanddelen zullen worden teruggewonnen en dat in samenhang daarmee een reeds in gebruik zijnde stortplaats alsnog zal worden geïsoleerd.

Stand van zaken: De m.e.r. ging van start op 3 december 1987. De Commissie voor de m.e.r. heeft op 2 februari 1988 haar advies voor richtlijnen uitgebracht. De richtlijnen werden op 24 mei door bevoegd gezag vastgesteld. Op 6 juli 1988 werd het MER bekendgemaakt. Op 11 augustus heeft de Commissie een

aanvulling op het MER ontvangen (zonder bekendmaking). De Commissie bracht op 12 september 1988 haar toetsingsadvies uit.

De Commissie constateert in het toetsingsadvies dat het voornemen van de initiatiefnemer met een aantal onzekerheden is omgeven. Dat geldt met name ten aanzien van de samenstelling van de huidige stortplaats en de daarmee samenhangende afzetmogelijkheden van het af te graven materiaal. Volgens de Commissie dient alsnog een aanvullende onderbouwing te worden gegeven van de mogelijke hergebruikspercentages, gebaseerd op huidige en (voor zover te overziene) toekomstige kwaliteitseisen voor nuttig toepasbare materialen. Bij de uitwerking van het stortplan zou hierop moeten worden ingegaan door middel van een scenario dat uitgaat van geringere hergebruiksmogelijkheden en/of een andere samenstelling van het af te graven materiaal. Ten aanzien van de activiteiten en daarmee samenhangende milieu-effecten betreffende compostering van GFT en agrarisch afval merkt de Commissie op dat deze weliswaar in het MER worden behandeld, maar niet zijn opgenomen in de vergunningaanvraag. De Commissie vraagt zich dan ook af ter onderbouwing van welk besluit deze informatie dient, wel merkt de Commissie op dat zonder meer storten van agrarisch afval en GFT in beginsel niet meer op een dergelijke stortplaats thuishoort.

Samenstelling van de werkgroep:

drs. J.A. van den Berg te Zeist
mr. C. Lambers te Opende
ing. J.A. Mertens te Tilburg
dr. H. Cohen te Bilthoven (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: G.F.W. Herengreen (in de vooroverlegfase) en drs. R.L.J.M. Klerks (in de toetsingsfase).

Verzoek om ontheffing van de plicht tot uitvoering van m.e.r. voor de golfbaan Ruigoord (164)

Initiatiefnemer: Amsterdamse Golfclub.

Bevoegd gezag over het verzoek om ontheffing van de m.e.r.-plicht: De Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer en de Minister van Landbouw en Visserij.

Bevoegd gezag bij het besluit over de inrichting en het gebruik van de golfbaan: het bestuur van de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude.

Besluit: Het al dan niet verlenen van een ontheffing van de plicht tot uitvoering van m.e.r. ten behoeve van de besluitvorming over de voorgenomen inrichting van de golfbaan Ruigoord. Ten behoeve van de realisering van de golfbaan zal het bestemmingsplan "Ruigoord" van de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude moeten worden gewijzigd.

Activiteit: De voorgenomen activiteit betreft de inrichting en het gebruik van een 18 holes golfbaan op een terrein van iets meer dan 50 ha in de Houtrakpolder ten noorden van het recreatiegebied Spaarnwoude-Houtrak. De golfbaan is bedoeld als vervanging van de huidige golfbaan van de Amsterdamse Golf Club te Duivendrecht.

Stand van zaken: Het verzoek om ontheffing van de m.e.r.-plicht werd op 15 oktober 1987 ingediend door de Amsterdamse Golf Club bij de minister van VROM. Het verzoek om ontheffing werd ter inzage gelegd vanaf 9 november 1987. Er was gelegenheid tot inspraak gedurende één maand vanaf deze datum. Per brief van 6 november 1987 verzocht de minister van VROM mede namens zijn ambtgenoot van Landbouw en Visserij aan de Commissie advies uit te brengen over het ontheffingsverzoek. De Commissie bracht

haar advies uit op 4 december 1987. Naar de mening van de Commissie "staat de betrekkelijke omvang van de milieu-gevolgen in dit geval een inwilliging van het verzoek op grond van artikel 41e, eerste lid onder a van de Walm om ontheffing van de m.e.r.-plicht niet op ernstige wijze in de weg". Bij de uitvoering en het gebruik zou wel aandacht moeten worden geschonken aan inrichtingseisen en beheersmaatregelen.

De minister van VROM en de minister van Landbouw en Visserij besloten per brief van 18 januari 1988 aan de Amsterdamse Golf Club de gevraagde ontheffing te verlenen.

Samenstelling van de werkgroep:

A.P.H.M. Boorman te Brunssum
dr. H. Cohen te Bilthoven (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: drs. J.J. Scholten.

Milieu-effectrapportage afvalverwerkingsinstallatie Amsterdam-West (165)

Initiatiefnemer: College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Amsterdam

Bevoegd gezag : Gedeputeerde Staten van Noord-Holland, de Minister van Verkeer en Waterstaat, de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, gemeenteraad Amsterdam.

Besluit: vergunningverlening ingevolge de Afvalstoffenwet, de Wet verontreiniging oppervlaktewateren, de Wet chemische afvalstoffen en een lozingsverordening gemeenterieool.

Activiteit: Het betreft de bouw van een afvalverwerkingsinstallatie in het westelijk havengebied van Amsterdam (AVI-West) voor de verwerking van afvalstoffen uit de samenwerkingsgebieden Zuid-Kennemerland, Waterland, Amsterdam en omstreken en Amstel en Meerlanden. Bij de bepaling van de capaciteit van de installatie is uitgegaan van een prognose van de te verwerken hoeveelheden afvalstoffen van 678.000 ton per jaar in 1993. Voor de opzet van de installatie is gekozen voor een modulair basisconcept bestaande uit vier afvalverbrandingsmodules en drie huisvuilscheidingsmodules. De ingebruikneming van de AVI-West (1993) zal gekoppeld worden aan de sluiting van de in 1993 afgeschreven en (milieu)technisch verouderde vuilverbrandingsinstallatie in Amsterdam-Noord.

Stand van zaken: De m.e.r.-procedure is gestart op 24 december 1987. Op 3 maart 1988 bracht de Commissie advies uit over de richtlijnen voor de inhoud van het MER. De richtlijnen werden op 12 juni 1988 door bevoegd gezag vastgesteld.

Samenstelling van de werkgroep:

prof. dr. ir. P.J.H. Bultjes te Apeldoorn
ing. L.A.B. de Jong te Boskoop
prof. dr. L. Lijklema te Renkum
C. van Maanen te Wormerveer (adviseur)
drs. A.A. Sein te Ede (adviseur)
dr. H. Cohen te Bilthoven (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: drs. R.L.J.M. Klerks.

Milieu-effectrapportage golfbaan 'De Utrecht' te Hilvarenbeek (166)

Initiatiefnemer: AMEV Levensverzekering N.V. te Utrecht

Bevoegd gezag: Gemeenteraad Hilvarenbeek

Besluit: vaststelling van het bestemmingsplan dat voorziet in de aanleg van een golfbaan en recreatiewoningen in het landgoed 'De Utrecht'.

Activiteit: Om te komen tot een rendabele exploitatie van het Landgoed 'De Utrecht' heeft de eigenaar, de AMEV N.V., het voornemen een 27 holes golfbaan met clubhuis en een complex van maximaal 100 recreatiewoningen aan te leggen in een gebied ter grootte van ongeveer 95 ha, aansluitend aan het verblijfsaccommodatiecomplex 'Rustoord'. Het landgoed maakt deel uit van een grote landschapseenheid (GLE).

Stand van zaken: De m.e.r.-procedure is op 7 december 1987 gestart met de ter visie legging van de startnotitie. De Commissie bracht op 1 februari 1988 haar advies voor de richtlijnen voor de inhoud van het MER uit. Op 25 februari 1988 werden de richtlijnen conform het advies van de Commissie door de Gemeenteraad van Hilvarenbeek vastgesteld.

Samenstelling van de werkgroep:

A.P.H.M. Boonman te Brunssum

ir. K.A.A. van der Spek te Amersfoort

dr. H.E. van de Veen te Terwolde

ir. K.H. Veldhuis te Wassenaar (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: drs. H. Huisman.

Milieu-effectrapportage centrale slibverbranding Zutphen (167)

Initiatiefnemer: Zuiveringsschappen Oostelijk Gelderland, West-Overijssel en de Veluwe

Bevoegd gezag: Gedeputeerde Staten van Gelderland en het zuiveringsschap Oostelijk Gelderland

Besluit: vergunningen ingevolge de Afvalstoffenwet en de Wet Verontreiniging Oppervlaktewateren

Activiteit: De Zuiveringsschappen overwegen voor de lange termijn over te gaan op centrale verbranding van zuiveringsslib omdat na ca. 1992 voldoende nuttige toepassingsmogelijkheden, zoals afzet in de landbouw, zullen ontbreken. Een gemeenschappelijke slibverbrandingsinstallatie wordt daartoe ontwikkeld. Voor deze installatie is de voorkeurslocatie een terrein naast de rioolwaterzuivering van de ZOG te Zutphen.

Stand van zaken: De m.e.r. is gestart op 1 juli 1988. De Commissie heeft haar advies voor de richtlijnen voor de inhoud van het MER uitgebracht op 29 september 1988. Nog tijdens de fase van het vooroverleg heeft het Zuiveringsschap De Veluwe plannen bekendgemaakt voor de oprichting van een "VerTech"-installatie (zie projectnr. 205) voor de verwerking van zuiveringsslib in Apeldoorn, waarmee de positie van deze initiatiefnemer bij het project Zutphen onduidelijk is geworden.

Samenstelling werkgroep:

ir. A.H. Dirkzwager te Lelystad

ing. A.J. Dragt te Leusden
ir. A. Kiestra te Boxtel (adviseur)
dr. H. Cohen te Bilthoven (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: drs. H. Huisman

Milieu-effectrapportage golfbaan Lochem (168)

Initiatiefnemer: Golf- en countryclub 'De Graafschap'

Bevoegd gezag: Gemeenteraad van Lochem

Besluit: vaststelling van het bestemmingsplan dat voorziet in de aanleg van een golfbaan in de gemeente Lochem.

Activiteit: De Golf- en Countryclub heeft het voornemen een 18 holes golfbaan aan te leggen op de landgoederen Hameland, Het Rad en enkele aangrenzende cultuurgronden in de gemeente Lochem: in totaal ca. 80 ha. Het gebied maakt deel uit van een grote landschapseenheid (GLE).

Stand van zaken: De m.e.r.-procedure is gestart op 30 december 1987 met de openbare bekendmaking van het voornemen door de gemeente Lochem. De Commissie heeft op 26 februari 1988 haar advies voor richtlijnen uitgebracht. De richtlijnen werden op 1 maart 1988 vastgesteld door bevoegd gezag. Het MER werd op 8 september 1988 bekendgemaakt. De openbare zitting vond plaats op 4 oktober 1988. Op 11 november 1988 heeft de Commissie het toetsingsadvies uitgebracht. Uit dit advies komt naar voren, dat de presentatie van de gegevens in het MER goed is, maar dat het MER onvoldoende onderbouwing geeft aan de voorgenomen activiteit. De beschrijving van de voorgenomen activiteit is redelijk gedetailleerd. De compenserende maatregelen, vooral wat betreft de bosaanplant worden te optimistisch beschreven.

De beschrijving van de alternatieven, met name de inrichtingsalternatieven en het meest-milieuvriendelijke alternatief moeten echter nader worden uitgewerkt. Een dergelijke uitwerking zal nog worden opgesteld door het bevoegde gezag.

Samenstelling van de werkgroep:

A.P.H.M. Boonman te Brunssum
prof. ir. C. Bijkerk te Rhenen
dr. ir. A.J. Flach te Overveen
ir. K.A.A. van der Spek te Amersfoort
dr. F.P.C.L. Tonnaer te Thorn (in de toetsingsfase)
ir. A.L.J. Wijnhoven te Culemborg (adviseur)
drs. H.G. Ouwkerk te Emmen (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: drs. M. Buitenkamp.

Milieu-effectrapportage afvalverwerkingslocatie ARCG/Westerkwartier (169)

Initiatiefnemer: Bestuur van de gemeenschappelijke regeling Afvalverwijdering Regio Centraal Groningen.

Bevoegd gezag: Bestuur van de gemeenschappelijke regeling Afvalverwijdering Regio Centraal Groningen.

Besluit: De aanwijzing van een locatie voor het gecontroleerd storten van bedrijfsafvalstoffen, bouw- en sloopafval, zuiveringsslib en verontreinigde grond voor de regio's Centraal Groningen en Westerkwartier als uitwerking van het Tweede Afvalstoffenplan van de provincie Groningen. De informatie in het milieu-effectrapport (MER) zal tevens al zoveel mogelijk worden gericht op de besluitvorming over de vergunningsverlening in het kader van de Afvalstoffenwet en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren.

Activiteit: De (keuze van een locatie voor de) verwerking van ca. 100.000 ton van bepaalde afvalstoffen per jaar binnen de grenzen van de huidige samenwerkingsgebieden Centraal Groningen en Westerkwartier voor een periode van ca. 15 jaar, waarbij het te verwerken afval zal bestaan uit bedrijfsafval, bouw- en sloopafval, zuiveringsslib en verontreinigde grond.

Stand van zaken: Op 3 februari 1988 is de m.e.r. gestart. De werkgroep van de Commissie bracht op 31 maart 1988 haar advies voor richtlijnen uit. De richtlijnen werden op 29 juni 1988 door het bevoegde gezag vastgesteld.

Samenstelling van de werkgroep:

ing. J.A. Mertens te Tilburg
drs. E. Romijn te Oosterbeek
drs. J.H. Snittenberg te Irnsum
prof. dr. J.I.S. Zonneveld te Zeist (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: drs. R.L.J.M. Klerks, geassisteerd door drs. M. Odijk.

Milieu-effectrapportage westrandweg en hoofdwegennet regio Schiphol (170)

Initiatiefnemer: Directie Noord-Holland van Rijkswaterstaat

Bevoegd gezag: Minister van Verkeer en Waterstaat

Besluit: vaststelling van de tracé's van de westrandweg en het hoofdwegennet regio Schiphol.

Activiteit: Om de reeds bestaande en de nog te verwachten overbelasting van het huidige wegennet tegen te gaan, bestaat het voornemen ten westen (westrandweg) en ten zuiden van Amsterdam (de Schipholweg) twee nieuwe wegen aan te leggen. De twee geplande wegen zijn nog niet in het Structuurschema Verkeer en Vervoer opgenomen, maar de partiële herziening van het SVV is in behandeling bij de Tweede Kamer.

Stand van zaken: De m.e.r. is op 10 maart 1988 gestart met de openbare bekendmaking van het voornemen. De Commissie heeft op 9 mei 1988 advies uitgebracht over de richtlijnen voor de inhoud van het MER. Vanwege de grote onderlinge samenhang tussen de twee tracé's, zijn de beide projecten gezamenlijk door de Commissie behandeld. De richtlijnen werden op 10 juni 1988 door de Minister van Verkeer en Waterstaat vastgesteld.

Samenstelling van de werkgroep:

ir. B.N. de Koning te Rhooen
dr. ing. A. von Meier te Nieuw Vennep

ing. W. Meijnen te Utrecht
dipl.ing. K.P. Vollmer te Bodegraven
dr. H. Cohen te Bilthoven (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: mr. H. Koldewee

Milieu-effectrapportage stadsgewestpark Noorddijk (172)

Initiatiefnemer: Colleges van Burgemeester en Wethouders van de gemeenten Groningen, Bedum en Ten Boer

Bevoegd gezag: Gemeenteraden van Groningen en Bedum

Besluit: de vaststelling van het bestemmingsplan van de gemeente Groningen en de wijziging van het bestemmingsplan van de gemeente Bedum ten behoeve van de realisatie van het Stadsgewestpark Noorddijk.

Activiteit: Ter voorziening in de behoefte aan recreatieve voorzieningen in het noordoostelijk deel van de stad Groningen en in de daaraan grenzende delen van de gemeenten Ten boer en verdere omgeving wordt een stadsgewestpark aangelegd. Het stadsgewestpark beslaat ongeveer een oppervlakte van 1200 ha en voorziet in de aanleg van een centrumgebied voor intensieve recreatie, de aanleg van bosgebieden ten behoeve van recreatie en houtproductie en in mogelijkheden voor fiets- en kanorecreatie.

Stand van zaken: De m.e.r. is gestart op 30 maart 1988. De inspraakperiode liep tot 31 mei 1988. De Commissie bracht haar richtlijnen uit op 27 mei 1988.

Samenstelling van de werkgroep:

A.P.H.M. Boonman te Brunssum
dr. ir. A.J. Flach te Overveen
drs. G.M.R.A. van Oort te Zeist
dr. H.E. van de Veen te Terwolde
prof.dr. J.I.S. Zonneveld te Zeist (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: mr. H. Koldewee

Milieu-effectrapportage Polypropeenfabriek DSM Geleen (173)

Initiatiefnemer: DSM

Bevoegd gezag: Gedeputeerde Staten van Limburg

Besluit: vergunningverlening ingevolge de Wet inzake de Luchtverontreiniging, de Wet geluidhinder en de Hinderwet.

Activiteit: De bestaande polypropeenfabriek te Geleen zal worden uitgebreid van 140.000 ton per jaar naar 280.000 ton per jaar. Dit betekent een uitbreiding met een tweede produktiestraat waarbij het gemodificeerde slurry-proces zal worden toegepast. DSM beoogt daarmee het aandeel van de markt van "specialties" en de continuïteit van levering te vergroten.

Stand van zaken: De m.e.r. is gestart op 12 februari 1988. De inspraakperiode liep tot 25 maart 1988. De Commissie bracht haar advies voor richtlijnen uit op 12 april 1988. De richtlijnen werden vastgesteld in mei 1988. Op 24 oktober 1988 werd het MER bekendgemaakt. De inspraakperiode liep tot 24 november, de hoorzitting werd gehouden op 9 november. Op 14 december 1988 bracht de Commissie het toetsingsadvies uit. Daarin concludeert zij dat het MER een goed beeld geeft van de milieugevolgen van de voorgenomen activiteit, met uitzondering van geluidsaspecten en bepaalde emissiepunten naar de lucht bij het meest-milieuvriendelijke alternatief.

Samenstelling van de werkgroep:

ing. W.G. Been te Schiedam (adviseur)
ing. A.J. Dragt te Leusden
dr. ing A. von Meier te Nieuw Vennepe
dr. R. Schilt te Hilversum
ir. K.H. Veldhuis te Wassenaar (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: ir. R.I. Seijffers

HELP-rapport ruilverkaveling Baarderadeel (174)

Initiatiefnemer: niet van toepassing

Bevoegd gezag: niet van toepassing

Activiteit: De Commissie speelt in het kader van de evaluatie van de werkingssfeer van de m.e.r. een rol bij de toetsing van evaluatierapporten van bepaalde landinrichtingsprojecten. Daarom zal ze in drie jaar een aantal evaluatierapporten van landinrichtingsprojecten toetsen. Het gaat om die landinrichtingsprojecten, waar grote landschapseenheden of meest waardevolle beekdalen of meest belangrijke weidevogelgebieden deel van uit maken.

De Commissie is gevraagd het HELP-rapport "*inhoudelijk te bezien in het licht van de criteria die daarvoor in het kader van de m.e.r. gelden*" en bij de toetsing van het HELP-rapport de werkwijze van de m.e.r.-procedure zoveel mogelijk te benaderen. In overleg met de Landinrichtingsdienst is besloten aanbevelingen (vergelijk richtlijnen-advies) voor de inhoud van het evaluatierapport van het voorontwerp-plan van de ruilverkaveling Baarderadeel op te stellen. Bij het op te stellen evaluatierapport zal de Landinrichtingsdienst rekening houden met deze aanbevelingen.

Stand van zaken: De Commissie heeft in het voorjaar 1988 concept-aanbevelingen opgesteld voor de inhoud van het HELP-rapport, behorende bij het voorontwerp-plan van de ruilverkaveling Baarderadeel. De concept-aanbevelingen zijn op 30 mei 1988 besproken met de Landinrichtingsdienst. De Landinrichtingsdienst verwacht in het voorjaar 1989 het voorontwerp-plan gereed te hebben en het bijbehorende HELP-rapport aan de Commissie ter toetsing voor te kunnen leggen.

Samenstelling van de werkgroep:

ir. W. Cramer te Woubrugge
ir. A.J. van Dijk te Uffelte (adviseur)
ir. P.T. Schure te Den Bosch (adviseur)
ir. J.A. Lörzing te Rhenen (adviseur)
dr. J.Th. de Smidt te Egmond aan Zee
dr. H. Cohen te Bilthoven (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: drs. M. Buitenkamp

Verzoek om ontheffing van de plicht tot uitvoering van m.e.r. N.A.M. injectie van afvalwater in het Schoonebeek olieveld via Meetstation XVIII (175)

Initiatiefnemer: Nederlandse Aardolie Maatschappij, Assen

Bevoegd gezag voor het verzoek om ontheffing van de m.e.r.-plicht: De Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer en de Minister van Landbouw en Visserij.

Bevoegd gezag bij het besluit over de vergunningverlening in het kader van de Afvalstoffenwet: Gedeputeerde Staten van de provincie Drenthe

Besluit: Het al dan niet verlenen van een ontheffing van de plicht tot uitvoering van m.e.r. ten behoeve van de besluitvorming in het kader van de Afvalstoffenwet

Activiteit: De voorgenomen activiteit betreft het in de diepe bodem brengen van proceswater, vrijgekomen bij de gaswinning en de gaszuivering. Het water is afkomstig uit verschillende gasvelden in Twente en Zuid-Oost-Drenthe en voor een klein gedeelte (naar schatting 1 %) uit de gasontzwevelingsinstallatie in Emmen. Het water wordt in het olieveld Schoonebeek geïnjecteerd via het buiten gebruik zijnde Meetstation XVIII.

Stand van zaken: Het verzoek om ontheffing van de m.e.r.-plicht werd ter inzage gelegd vanaf 25 januari 1988. Er was gelegenheid tot inspraak gedurende 1 maand. Per brief van 19 januari 1988 verzocht de Minister van VROM mede namens zijn ambtgenoot van Landbouw en Visserij aan de Commissie advies uit te brengen over dit ontheffingsverzoek.

De Commissie bracht haar advies uit op 2 maart 1988. In eerste instantie bleek er bij de Commissie een aantal cruciale vragen te bestaan over de samenstelling van het water, over de mogelijkheid dat het afvalwater met zoet grondwater in contact zou komen en over de wijze waarop het injectie-proces gecontroleerd zou worden. De N.A.M. heeft nog tijdens de procedure (schriftelijk) aanvullende informatie verstrekt, waardoor de Commissie uiteindelijk tot de conclusie kwam, dat "*de gevolgen van de voorgenomen activiteit niet zozeer nadelig kunnen zijn, dat er reden zal zijn om negatief te reageren op de ontheffingsaanvraag*".

De Minister van VROM en de Minister van Landbouw en Visserij besloten per brief van 21 maart 1988 aan de N.A.M. de gevraagde ontheffing te verlenen.

Samenstelling van de werkgroep:

ir. W. van Duijvenbouden te Woudenberg
ing. J.L.J. van Es te 's Gravenhage
dr. J. Th. de Smidt te Egmond aan Zee
mr. P.J. Verdam te Bilthoven
dr. H. Cohen te Bilthoven (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: mr. H. Koldewee

Milieu-effectrapportage afvalverwijdering Zuid-Oost Brabant (176)

Initiatiefnemer: Stuurgroep toekomstige afvalverwerking Zuid-Oost Brabant, (STAZOB), namens de drie deelnemende gewesten.

Bevoegd gezag: Intergewestelijk overleg Zuid-Oost Brabant (IOZOB), namens de drie deelnemende gewesten: het Samenwerkingsverband Agglomeratie Eindhoven, het Streekorgaan Gewest Helmond en het Streekorgaan Kempenland.

Besluit: vaststelling van een regionaal afvalverwerkingsplan (regeling als bedoeld in artikel 16 Afvalstoffenwet), i.c. de systeemkeuze en de locatie-keuze voor een scheidings- annex verbrandingsinstallatie en een stortplaats.

Activiteit: Door de Samenwerkingsgebieden in Zuid-Oost Brabant dient op basis van het provinciale afvalstoffenplan binnen een jaar na vaststelling van het PAP II, voor de categorieën huishoudelijke en daarmee gelijkgestelde afvalstoffen een uitwerkingsplan te worden opgesteld. Het PAP II gaat er van uit dat in Z-O Brabant de verbranding plaats vindt voor de "cluster Oost", omvattende de Samenwerkingsverbanden (SWV'en) Eindhoven-Kempenland, Helmond, 's-Hertogenbosch en mogelijk ook Noord-Oost Brabant. In discussie is de mogelijke verwerking van afval uit Noord Limburg. De hoeveelheid te verwerken afval wordt in het laatste geval twee en een half keer zo t.o.v. de situatie waarbij afval alleen uit het gebied van de IOZOB zelf zou worden verwerkt. Het MER dient vooral ter ondersteuning van de locatiekeuze voor een grote verwerkingsinstallatie en een afvalstortplaats.

Stand van zaken: De m.e.r. is op 7 maart 1988 gestart. De Commissie adviseerde op 6 mei aan het Intergewestelijk Overleg over de inhoud van het op te stellen MER. Op 24 juni heeft het IOZOB de richtlijnen vastgesteld. Het MER zal naar verwachting begin 1989 gereed zijn.

Samenstelling van de werkgroep:

dr. ir. J. Hoeks te Wageningen
ir. W. Klein te Lochem
ir. B.G. Kreiter te Putten
mr. C. Lambers te Opende
ir. P.H.J. de Wringer te Rotterdam
dr. H. Cohen te Bilthoven (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: drs. H. Huisman

Milieu-effectrapportage stortplaats regio Arnhem (177)

Initiatiefnemers: Putman Holding B.V. te Duiven, Spitman Holding B.V. te Renkum, gemeente Arnhem en het samenwerkingsverband Regio Arnhem.

Bevoegd gezag: Gedeputeerde Staten van Gelderland en het zuiveringsschap Oostelijk Gelderland.

Besluit: Vergunningverlening krachtens de Afvalstoffenwet en Wet verontreiniging oppervlaktewateren.

Activiteit: Aanleg van een regionale afvalverwerkingslocatie voor niet her te gebruiken, niet-verbrandbare afvalstoffen en niet het her te gebruiken residu van de afvalverbrandingsinstallatie te Duiven.

In het tweede Afvalstoffenplan van de provincie Gelderland wordt vermeld dat vóór 1990 een vervangende, regionale stortplaats (Velpenbroek te Arnhem of een andere door het samenwerkingsverband aan te geven locatie) beschikbaar zal moeten zijn.

Stand van zaken: Op 24 maart 1988 werd door Gedeputeerde Staten van Gelderland de m.e.r.-procedure gestart op verzoek van Putman Holding B.V. Tijdens het vooroverleg zijn initiatieven aangemeld van

Spitman Holding B.V. en de gemeente Arnhem voor realisering van een stortplaats op andere locaties. Gedeputeerde Staten van Gelderland hebben verklaard dat slechts één van de hiervoor genoemde initiatieven kan leiden tot een nieuwe regionale stortplaats. Daartoe zou één m.e.r.-procedure gevolgd worden.

Op 24 mei 1988 bracht de werkgroep van de Commissie, op verzoek van Gedeputeerde Staten, één geïntegreerd advies voor richtlijnen uit voor de door de initiatiefnemers op te stellen milieu-effectrapporten over de aangemelde locaties.

Op 12 augustus 1988 werd door Gedeputeerde Staten de m.e.r.-procedure gestart voor de overige aangemelde initiatieven (van Spitman Holding BV., de gemeente Arnhem en de Regio Arnhem). Inmiddels had ook het samenwerkingsverband Regio Arnhem zijn voornemen bekendgemaakt tot realisering van een stortplaats op de locatie Zweekhorst te Zevenaar.

Op 5 oktober 1988 bracht de werkgroep van de Commissie op verzoek van Gedeputeerde Staten een aanvullend advies voor richtlijnen uit.

In haar aanvullend advies heeft de Commissie tevens aandacht besteed aan het voornemen van de gemeente Arnhem voor de realisering van een tijdelijke opslagplaats voor verontreinigde grond en een tijdelijke deponie voor verontreinigde baggerspecie op de locatie Koningspleij-Noord te Arnhem.

De richtlijnen ten behoeve van het door respectievelijk Putman Holding BV., Spitman Holding BV., het college van Burgemeester en Wethouders van Arnhem en de Regio Arnhem op te stellen MER, zijn op 1 november door Gedeputeerde Staten van Gelderland vastgesteld. Gedeputeerde Staten hebben één set van richtlijnen opgesteld, met deelopdrachten voor de verschillende initiatiefnemers.

Samenstelling van de werkgroep:

W.A.S. van Meel te Zwolle
ing. J.A. Mertens te Tilburg
ir. J.H.G. Verhagen te Wageningen
ir. K.H. Veldhuis te Wassenaar (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: drs. R.L.J.M. Klerks

Verzoek om ontheffing van de plicht tot uitvoering van m.e.r. voor de golfbaan Cromstrijen (178)

Initiatiefnemer: Ambachtsheerlijkheid Cromstrijen

Bevoegd gezag over het verzoek om ontheffing van de m.e.r.-plicht: De Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer en de Minister van Landbouw en Visserij.

Bevoegd gezag bij het besluit over de inrichting en het gebruik van de golfbaan: het bestuur van de gemeente Cromstrijen.

Besluit: Het al dan niet verlenen van een ontheffing van de plicht tot uitvoering van m.e.r. ten behoeve van de besluitvorming over de voorgenomen inrichting van de golfbaan Cromstrijen. Ten behoeve van de realisering van de golfbaan zal een bestemmingsplan moeten worden opgesteld.

Activiteit: De voorgenomen activiteit betreft de inrichting en het gebruik van een 27 holes golfbaan op een terrein van circa 70 ha in de Westerse polder in de gemeente Cromstrijen.

Stand van zaken: Het verzoek om ontheffing van de m.e.r.-plicht werd ingediend door de Ambachtsheerlijkheid Cromstrijen bij de Minister van VROM. Het verzoek om ontheffing werd ter inzage gelegd vanaf 18 februari 1988. Er was gelegenheid tot inspraak gedurende één maand vanaf deze datum.

Per brief van 16 februari 1988 verzocht de minister van VROM mede namens zijn ambtgenoot van Landbouw en Visserij aan de Commissie advies uit te brengen over het ontheffingsverzoek. De Commissie bracht haar advies uit op 16 maart 1988. De bij het ontheffingsverzoek aangeleverde informatie liet in eerste instantie nog teveel vragen bestaan, om een advies over de ontheffing te kunnen geven. Tijdens het locatiebezoek en door schriftelijk aanvullende informatie aan te leveren werd deze tekortkoming opgeheven. De Commissie was tenslotte van mening, dat *"er geen belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu te verwachten zijn en dat er dus geen belangrijke bezwaren bestaan tegen het verlenen van een ontheffing van m.e.r.-plicht op basis van artikel 41e, eerste lid onder a van de Wabm"*. Bij de uitvoering en het gebruik zou wel aandacht moeten worden geschonken aan milieubescherpende inrichtingsmaatregelen en milieu-vriendelijke beheersmaatregelen. De minister van VROM en de minister van Landbouw en Visserij besloten bij brief van 7 april 1988 aan de Ambachtsheerlijkheid Cromstrijen de gevraagde ontheffing te verlenen.

Samenstelling van de werkgroep:

dr. R.H.D. Lambeck te Kapelle
ir. A.L.J. Wijnhoven te Culemborg (adviseur)
dr. H. Cohen te Bilthoven (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: drs. M. Buitenkamp

Milieu-effectrapportage uitbreiding stortplaats Velsen (179)

Initiatiefnemer: Hoofd-ingenieur directeur provinciale waterstaat Noord-Holland

Bevoegd gezag: Gedeputeerde Staten van Noord-Holland en Rijkswaterstaat, directie Noord-Holland.

Besluit: vergunningverlening ingevolge de Afvalstoffenwet en Wet verontreiniging oppervlaktewateren.

Activiteit: De regionale grofvuilstortplaats Velsen wordt uitgebreid met een stortoppervlakte van ca 8 ha tot een totaal van ca 33 ha. De huidige stort zal medio 1990 vol zijn. Deze uitbreiding is bedoeld voor grof huishoudelijk afval, bouw- en sloopafval, bedrijfsafval waaronder zuiveringsslib, reststoffen van afvalverbrandingsinstallaties en licht verontreinigde grond.

Stand van zaken: De start van de m.e.r. is op 31 maart 1988 bekendgemaakt. De Commissie werd op 12 april 1988 verzocht advies uit te brengen. Het richtlijnen advies van de Commissie werd uitgebracht op 4 mei 1988. Op 5 juli heeft het bevoegd gezag de richtlijnen vastgesteld.

Samenstelling van de werkgroep:

ir. G.J. Heij te Driebergen
ing. J.A. Mertens te Tilburg
ir. T. Teeuwen te Amersfoort
ir. K.H. Veldhuis te Wassenaar (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: drs. M. Buitenkamp

Milieu-effectrapportage "Neeltje Jans" (180)

Initiatiefnemer: College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Veere, in afwachting van de oprichting van de Beheers N.V. Neeltje Jans door de gemeente Veere en de Provincie Zeeland.

Bevoegd gezag: Gemeenteraad van Veere

Besluit: vaststelling van een bestemmingsplan ten behoeve van de aanleg van toeristische en recreatieve voorzieningen op "Neeltje Jans".

Activiteit: De initiatiefnemer heeft het voornemen het voormalige werkeiland Neeltje Jans in te richten, zodanig dat bestaande en potentiële waarden van het eiland niet worden aangetast, terwijl toch het maatschappelijk rendement, o.a. in de vorm van aanleg van recreatieve voorzieningen, optimaal wordt benut.

Stand van zaken: De m.e.r.-procedure is gestart op 29 juli 1988 met de openbare bekendmaking van het voornemen. De Commissie bracht op 14 september 1988 haar advies voor richtlijnen uit. De richtlijnen werden op 26 oktober 1988 vastgesteld door bevoegd gezag.

Samenstelling van de werkgroep:

A.P.H.M. Boonman te Brunssum
drs. R.H.D. Lambeck te Kapelle
prof.dr. ir. F.M. Maas te Breda
prof. ir. H. Wiggerts te Delft
ir. K.H. Veldhuis te Wassenaar (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: drs. M. Buitenkamp

Milieu-effectrapportage inzake het plan voor de verwijdering van zuiveringsslib c.a. en baggerspecie Noord-Holland (181)

Initiatiefnemer: Gedeputeerd Staten van Noord-Holland

Bevoegd gezag: Provinciale Staten van Noord-Holland

Besluit: vaststelling van het eerste plan voor de verwijdering van zuiveringsslib (alsmede riool-slib, kolkenafval en slib dat vrijkomt bij de zuivering van drinkwater) en baggerspecie.

Activiteit: Doel van het plan is een integrale beleidvisie te geven met betrekking tot de verwijdering van bovengenoemde soorten slib en van baggerspecie. Dit eerste plan is gericht op de jaren 1990 tot 1995.

Stand van zaken: De m.e.r.-procedure is van start gegaan op 19 mei 1988 met de openbare bekendmaking van het voornemen in de Staatscourant. De Commissie bracht op 15 juli 1988 haar advies voor de richtlijnen uit. De richtlijnen werden in september 1988 vastgesteld. Als bouwstenen voor de te ontwikkelen beleidsalternatieven voor de verwerking van zuiveringsslib c.a. in de provincie komen in aanmerking de volgende methoden: beperking van de hoeveelheid en verbetering van de kwaliteit van het slib, stabiliseren en ontwateren, nuttig gebruik in de landbouw en verwerking tot zwarte grond en compost, verbranden en gecontroleerd storten. Voor baggerspecie wordt gedacht aan mogelijkheden zoals het verbeteren van de kwaliteit, ontwateren en drogen, reiniging en/of scheiding, nuttig gebruik als ophoog- en aanvulgrond, storten in oppervlaktewateren, tijdelijke opslag en storten op land.

Samenstelling van de werkgroep:

mw. ir. L.E. Duvoort-van Engers te Amersfoort
prof.dr.ir. F.A.M. de Haan te Wageningen
ir. A. Kiestra te Boxtel (adviseur)
dr.ir. J. Leentvaar te Lelystad
drs. T.E. Puister te Haren
drs. H.G. Ouwerkerk te Emmen (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: drs. J.J. Scholten

Milieu-effectrapportage afvalverwerkingsinrichting Zuid-Holland West (182)

Initiatiefnemer: Gemeenten 's Gravenhage, Leidschendam, de gemeenschappelijke vuilverwerking Leiden en Omstreken en Zoetermeer

Bevoegd gezag : Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland en het Hoogheemraadschap van Delfland of van Schieland, afhankelijk van de te kiezen locatie.

Besluit: vergunningverlening ingevolge de Afvalstoffenwet en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren.

Activiteit: Het betreft de bouw van een afvalverwerkingsinrichting in de regio Zuid-Holland West ter vervanging van de installaties in Leiden, 's Gravenhage en Zoetermeer. Als belangrijkste verwerkingsmethode is verbranding van afval gekozen. De capaciteit van de installatie zal rond de 500.000 t/j huishoudelijk afval en een deel van het bedrijfsafval bedragen. Het MER wordt ook gebruikt voor de locatiekeuze, waarbij zowel de locatie Dwarstocht-Oost (Zoetermeer) als Ypenburg (Leidschendam) bestudeerd worden.

Stand van zaken: De m.e.r.-procedure is gestart op 7 april 1988. Op 6 juni 1988 heeft de Commissie advies uitgebracht over de richtlijnen voor de inhoud van het MER. De richtlijnen zijn in juli 1988 vastgesteld.

Samenstelling van de werkgroep:

prof. dr. E.H. Adema te Doorwerth
ir. G. Boonzaayer te Loon op Zand (adviseur)
C. van Maanen te Wormerveer (adviseur)
prof. ir. H. Peters te Hengelo
dr. H. Cohen te Bilthoven (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: drs. M. Buitenkamp

Milieu-effectrapportage Wegverbinding Zutphen-Deventer-Raalte (183)

Initiatiefnemer: Directie Overijssel en directie Gelderland van Rijkswaterstaat voor de Minister van Verkeer en Waterstaat

Bevoegd gezag: de Minister van Verkeer en Waterstaat

Besluit: beslissing over de wenselijkheid van de aanleg van wegverbinding Zutphen-Deventer-Raalte (rijksweg 48) en de vaststelling van de projectnota.

Activiteit: Het betreft de aanleg van het gedeelte van rijksweg 48 tussen Zutphen-Deventer-Raalte. In het Structuurschema Verkeer en Vervoer 1981 en in het Rijkswegenplan 1984 is rijksweg 48 opgenomen als onderdeel van het hoofdwegennet.

Stand van zaken: De m.e.r. is op 18 april 1988 gestart met een Raad van de Waterstaat procedure. De periode van inspraak liep tot 18 mei 1988. Het advies van de Commissie werd uitgebracht op 17 juni 1988. De richtlijnen voor het op te stellen MER werden vastgesteld op 18 juli 1988.

Samenstelling van de werkgroep;

ir. J.A. Lörzing te Rhenen (adviseur)
dr. ing. A. von Meier te Nieuw-Vennep
ir. P.G. Meijer te Vught (adviseur)
drs. M.J.S.M. Reijnen te Buurmalsen (adviseur)
prof.ir. J. Volmuller te Driebergen
drs. H.G. Ouwkerk te Emmen (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: drs. H. Huisman

Milieu-effectrapportage afvalberging Lickebaert (184)

Initiatiefnemer: Recreatieschap Midden-Delfland

Bevoegd gezag: Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland

Besluit: vergunningverlening ingevolge de Afvalstoffenwet en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren.

Activiteit: Het realiseren van afvalberging voor niet verbrandbaar en niet nuttig toepasbaar bouw- en sloopafval en daarmee gelijktijdig te verwerken, in milieuhygiënisch opzicht vergelijkbare, (bedrijfs)afvalstoffen op de locatie Lickebaert te Vlaardingen.

Stand van zaken: De m.e.r.-procedure startte op 12 april 1988 met de openbare bekendmaking van het voornemen in de Staatscourant. De Commissie bracht op 7 juni 1988 haar advies voor de richtlijnen uit. De richtlijnen werden vastgesteld in juli 1988.

Samenstelling van de werkgroep:

ir. W. Van Duijvenbouden te Woudenberg
ing. W. Meijnen te Utrecht
prof. dr. ir. E.M.M.G. Niël te Maastricht
dr. J.Th. de Smidt te Egmond aan Zee
drs. S.P. Tjallingii te Gouda
dr. H. Cohen te Bilthoven (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: ir. R.I. Seijffers

Milieu-effectrapportage inzake het plan voor de verwijdering van zuiveringsslib Flevoland (185)

Initiatiefnemer: Gedeputeerde Staten van Flevoland

Bevoegd gezag: Provinciale Staten van Flevoland

Besluit: vaststelling van het plan voor de verwijdering van zuiveringsslib

Activiteit: Het plan dient een integrale beleidsvisie te geven op de verwijdering van zuiveringsslib in Flevoland en heeft betrekking op de periode 1988-1992.

Stand van zaken: De m.e.r.-procedure startte op 14 april 1988 met de openbare bekendmaking van het voornemen in de Staatscourant. De Commissie bracht op 10 juni 1988 haar advies voor de richtlijnen uit. Op 9 augustus werden de richtlijnen conform het advies van de Commissie vastgesteld. In het MER zullen de volgende bouwstenen over de te ontwikkelen beleidsalternatieven worden bezien: beperking van de hoeveelheid slib, stabiliseren en ontwateren, gebruik van vloeibaar en/of steekvast slib, verwerking tot zwarte grond en compost, verbranden en gecontroleerd storten.

Samenstelling van de werkgroep:

mw. ir. L.E. Duvoort-van Engers te Amersfoort
prf.dr. ir. F.A.M. de Haan te Wageningen
ir. A. Kiestra te Boxtel (adviseur)
drs. T.E. Puister te Haren
drs. H.G. Ouwerkerk te Emmen (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: drs. J.J. Scholten

Verzoek om ontheffing van de plicht tot uitvoering van m.e.r. voor de golfbaan Hengelo (Gld)(186)

Initiatiefnemer: Baron G.C. van Dorth tot Medler, vertegenwoordigd door het bureau voor ruimtelijke ordening en Architectuur F.W. van Droffelaar

Bevoegd gezag over het verzoek om ontheffing van de m.e.r.-plicht: De Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer en de Minister van Landbouw en Visserij.

Bevoegd gezag bij het besluit over de inrichting en het gebruik van de golfbaan: het bestuur van de gemeente Hengelo (Gelderland).

Besluit: Al dan niet verlenen van een ontheffing van de plicht tot uitvoering van m.e.r. ten behoeve van de besluitvorming over de voorgenomen inrichting van een golfbaan op het landgoed het Zelle te Hengelo. Ten behoeve van de realisering van de golfbaan zal het bestemmingsplan moeten worden gewijzigd.

Activiteit: De voorgenomen activiteit betreft de inrichting en het gebruik van een 18 holes golfbaan op een gedeelte van het landgoed het Zelle, gelegen ten oosten van de kern van Hengelo. De geplande golfbaanlocatie beslaat ongeveer 70 ha.

Stand van zaken: Het verzoek om ontheffing werd ter inzage gelegd vanaf 9 mei 1988. Er was gelegenheid tot inspraak gedurende één maand vanaf deze datum.

Per brief van 3 mei 1988 verzocht de minister van VRCM mede namens zijn ambtgenoot van Landbouw en Visserij aan de Commissie advies uit te brengen over het ontheffingsverzoek. De Commissie bracht haar advies uit op 6 juni 1988. De Commissie was van mening dat het gebied uit oogpunt van natuur- en landschapsbehoud een grote waarde bezit. De aanleg van een golfterrein zal dusdanig ingrijpen op deze waarde, dat de Commissie er *"niet op voorhand van overtuigd is dat de aanleg van een golfbaan in een gebied met grote natuurwaarden, zoals het onderhavige landgoed, geen belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu zal hebben"*. De Commissie adviseerde het ontheffingsverzoek af te wijzen. De minister van VRCM en de minister van Landbouw en Visserij besloten bij brief van 28 juni 1988 de gevraagde ontheffing af te wijzen.

Samenstelling van de werkgroep:

A.P.H.M. Boonman te Brunssum
ir. A.L.J. Wijnhoven te Culemborg (adviseur)
drs. H.G. Ouwkerk te Emmen (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: mr. H. Koldewee

Milieu-effectrapportage golfbaan Hengelo (Gld) (186a)

Initiatiefnemer: Baron G.C. van Dorth tot Medler, vertegenwoordigd door het bureau voor ruimtelijke ordening en Architectuur F.W. van Droffelaar.

Bevoegd gezag: Gemeenteraad van gemeente Hengelo (Gld)

Besluit: vaststelling van het herziene bestemmingsplan dat voorziet in de aanleg van een golfbaan op het landgoed het Zelle in de gemeente Hengelo.

Activiteit: De initiatiefnemer heeft het voornemen een 18 holes golfbaan aan te leggen op een deel van het landgoed het Zelle in de gemeente Hengelo: in totaal ca. 70 ha. Het gebied maakt deel uit van een grote landschapseenheid (GLE).

Stand van zaken: Nadat een verzoek tot ontheffing van m.e.r.-plicht was afgewezen is de m.e.r.-procedure gestart op 17 juni 1988 met de openbare bekendmaking van het voornemen. De Commissie bracht op 19 augustus 1988 haar advies voor richtlijnen uit. De richtlijnen werden op 6 september 1988 vastgesteld door bevoegd gezag.

Samenstelling van de werkgroep:

A.P.H.M. Boonman te Brunssum
drs. D. Van der Hoek te Bennekom (adviseur)
prof. dr. C. W. Stortenbeker te Arnhem
ir. A.L.J. Wijnhoven te Culemborg (adviseur)
prof. dr. J.I.S. Zonneveld te Zeist (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: drs. M. Buitenkamp

Milieu-effectrapportage uitbreiding stortplaats Nauerna (187)

Initiatiefnemer: Hoofd-ingenieur directeur provinciale waterstaat Noord-Holland

Bevoegd gezag: Gedeputeerde Staten van Noord-Holland (besluit 1); Rijkswaterstaat, directie Noord-Holland (besluit 2) en de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (besluit 3).

Besluit: vergunningverlening ingevolge de Afvalstoffenwet (besluit 1) en ingevolge de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (besluit 2); ontheffing van het stortverbod krachtens artikel 31 Wet chemische afvalstoffen (besluit 3).

Activiteit: Om de stortcapaciteit in Noord-Holland te vergroten wordt voorgesteld de stortplaats in de Nauernasche polder (Zaanstad) langs het Noordzeekanaal uit te breiden met 45 ha. Deze uitbreiding is bedoeld voor grof huishoudelijk afval, bouw- en sloopafval, bedrijfsafval waaronder industrieel zuiveringsslib, reststoffen van afvalverbrandingsinstallaties, verontreinigde grond, baggerspecie en shredderafval. Voor een deel kan dit afval zo zijn samengesteld, dat het als chemisch afval moet worden beschouwd.

Stand van zaken: De start van de m.e.r. is op 5 mei 1988 gepubliceerd. De Commissie werd op 16 mei verzocht advies uit te brengen. Aangezien de startnotitie geen melding maakte van de benodigde ontheffing ex WCA, bracht de Commissie een richtlijnenadvies uit ten behoeve van de besluitvorming over de AW- en WVO-vergunning op 13 juni 1988.

Toen duidelijk werd, dat ook voor de WCA-ontheffingsaanvraag m.e.r.-plicht gold, is op 28 juli 1988 een aanvullende procedure gestart. De Commissie bracht in dit kader een aanvullend richtlijnenadvies uit op 12 september 1988.

Samenstelling van de werkgroep:

ir. B.J. Heij te Driebergen

ir. B.G. Kreiter te Putten

ir. K.H. Veldhuis te Wassenaar (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: drs. M. Odijk

Milieu-effectrapportage shredderinstallatie Zaanse Schroothandel B.V. te Zaandam (188)

Initiatiefnemer: Zaanse Schroothandel B.V. te Zaandam

Bevoegd gezag: Gedeputeerde Staten van Noord-Holland en Rijkswaterstaat Directie Noord-Holland

Besluit: vergunningverlening ingevolge de Afvalstoffenwet en de Wet Verontreiniging Oppervlaktewateren

Activiteit: De initiatiefnemer heeft het voornemen een shredderinstallatie op te richten ten behoeve van het verwerken (shredderen) van geperst en geknipt materiaal.

Stand van zaken: De m.e.r.-procedure startte op 30 juni 1988 met de bekendmaking van het voornemen in de Staatscourant. De Commissie heeft op 14 september 1988 haar advies voor de richtlijnen uitgebracht. In oktober 1988 werden de richtlijnen vastgesteld. In het MER zal de initiatiefnemer concreet moeten maken op basis van welke feiten en argumenten de provincie Noord-Holland zal kunnen afwijken van het door de provincie vastgestelde beleid in het provinciaal plan ter verwijdering van autowrakken in Noord-Holland 1986-1991 om geen uitbreiding toe te staan van het aantal shredderbe-

drijven. Dit beleid is gestoeld op de constatering dat landelijk gezien voldoende capaciteit aanwezig is, zodat uitbreiding van de Noord-hollandse capaciteit de continuïteit van de bestaande shredderbedrijven in gevaar zou brengen.

Samenstelling van de werkgroep:

ir. P.M. Buis te Utrecht
dr. L.A. Conrads te Houten
prof.ir. H. Peters te Hengelo
ir. T. Teeuwen te Amersfoort
dr. J.Th. de Smidt te Egmond aan Zee (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: drs. M. Visschers

Verzoek om ontheffing van de plicht tot uitvoering van m.e.r. voor de golfbaan Heinenoord (189)

Initiatiefnemer: Golf Ontwikkeling, Begeleiding en Exploitatiemaatschappij GOBEM B.V. te 's-Gravenhage.

Bevoegd gezag over het verzoek om ontheffing van de m.e.r. - plicht: De Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer en de Minister van Landbouw en Visserij.

Bevoegd gezag bij het besluit over de inrichting en het gebruik van de golfbaan: Het bestuur van de gemeente Binnenmaas.

Besluit: Het al dan niet verlenen van een ontheffing van de plicht tot uitvoering van m.e.r. ten behoeve van de besluitvorming over de voorgenomen inrichting van de golfbaan Heinenoord. Ten behoeve van de realisering van de golfbaan zal het bestemmingsplan "Landelijk Gebied Heinenoord" van de gemeente Binnenmaas moeten worden gewijzigd.

Activiteit: De voorgenomen activiteit betreft de inrichting en het gebruik van een 18 holes golfbaan met bijbehorende voorzieningen en een hotel op de met verontreinigde baggerspecie opgespoten gronden langs de Oude Maas, ten weerszijden van de Heinenoordtunnel (ca. 71 ha).

Stand van zaken: Het verzoek om ontheffing van de m.e.r.-plicht werd op 25 juli 1988 ingediend door GOBEM B.V. bij de Minister van VROM. Het verzoek om ontheffing werd ter inzage gelegd vanaf 3 augustus 1988. Er was gelegenheid tot inspraak gedurende één maand vanaf deze datum.

Per brief van 29 juli 1988 verzocht de Minister van VROM mede namens zijn ambtgenoot van Landbouw en Visserij aan de Commissie advies uit te brengen over dit ontheffingsverzoek. De Commissie bracht haar advies uit op 25 augustus 1988. Naar de mening van de Commissie "staat de betrekkelijke omvang van de milieugevolgen in dit geval een irwilliging van het verzoek op grond van artikel 41e, eerste lid onder a van de Wam om ontheffing van de m.e.r.-plicht niet op ernstige wijze in de weg". De Minister van VROM en de Minister van Landbouw en Visserij besloten per brief van 27 september 1988 aan GOBEM B.V. de gevraagde ontheffing te verlenen.

Samenstelling van de werkgroep:

A.P.H.M. Boorman te Brunssum
drs. J.W.M. Kuijpers te Berkel en Rodenrijs
ir. K.H. Veldhuis te Wassenaar (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: drs. R.L.J.M. Klerks

Verzoek om ontheffing van de plicht tot uitvoering van m.e.r. voor de oprichting van een centrale
voorzuiweringsinstallatie voor zeugemest en kalvergier in Sevenum (190)

Initiatiefnemer: Coöperatieve Vereniging van Fokvarkens- en Kalverhouders (COVAK) B.A. te Sevenum

Bevoegd gezag over het verzoek om ontheffing van de m.e.r.-plicht: de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer en de Minister van Landbouw en Visserij.

Bevoegd gezag bij het besluit over de vergunningverlening : Gedeputeerde Staten van Limburg en het Waterschap Zuiveringsschap Limburg.

Besluit: Al dan niet verlenen van een ontheffing van de plicht tot uitvoering van m.e.r. ten behoeve van de besluitvorming over de vergunningverlening op basis van de Afvalstoffenwet en Wet verontreiniging oppervlaktewateren.

Activiteit: De voorgenomen activiteit betreft het oprichten en in gebruik hebben van een voorzuiweringsinstallatie voor zeugemest en kalvergier met een geplande verwerkingscapaciteit van 221.500 ton per jaar.

De installatie heeft tot doel de aangevoerde natte mest te scheiden in een dikke mest en gier. De dikke mest wordt per schip buiten de regio afgezet. De gier wordt biologisch gezuiverd. Het effluent wordt via de rioolwaterzuiveringsinrichting Venlo geloosd op de Maas.

Stand van Zaken: Op 26 juli is het verzoek om ontheffing van de m.e.r.-plicht door COVAK B.A. ingediend bij de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer. Het verzoek om ontheffing werd ter inzage gelegd op 4 augustus 1988. Er was gelegenheid tot inspraak gedurende 1 maand vanaf deze datum. Per brief van 29 juli 1988 verzocht de Minister van VRQM, mede namens zijn ambtgenoot van Landbouw en Visserij aan de Commissie advies uit te brengen over het ontheffingsverzoek. De Commissie bracht op 26 augustus 1988 een positief advies uit over het ontheffingsverzoek. De Commissie heeft bij haar overwegingen een rol laten spelen dat de druk van het mestoverschot op het milieu in de regio zal verminderen, maar dat anderzijds nieuwe milieuproblemen ontstaan (m.n. de lozing van zouten en eutrofiërende stoffen op de Maas. De Commissie stelde met nadruk dat van een eventuele ontheffing geen precedentwerking mag uitgaan. Op 27 september 1988 heeft de Minister van VRQM postief beschikt over het ontheffingsverzoek.

Samenstelling werkgroep:

dr. E.D.H. Best te Utrecht

dr. H. Eijsackers te Zevenaar

ing. F. van Voornenburg te Apeldoorn (adviseur)

dr. H. Cohen te Bilthoven (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: drs. J. van Haeren

Verzoek om ontheffing van de plicht tot uitvoering van m.e.r. voor de golfbaan Meijel/Roggel (191)

Initiatiefnemer: A.I.J. Aukes te Eindhoven

Bevoegd gezag voor het verzoek om ontheffing van de m.e.r. - plicht: De Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer en de Minister van Landbouw en Visserij.

Bevoegd gezag bij het besluit over de inrichting en het gebruik van de golfbaan: Het bestuur van de gemeente Meijel en het bestuur van de gemeente Roggel.

Besluit: Al dan niet verlenen van een ontheffing van de plicht tot uitvoering van m.e.r. ten behoeve van de besluitvorming over de voorgenomen inrichting van de golfbaan De Witdonk te Meijel/Roggel. Ten behoeve van de realisering van de golfbaan zullen de bestemmingsplannen buitengebied van de gemeenten Meijel en Roggel moeten worden gewijzigd.

Activiteit: De activiteit betreft de inrichting en het gebruik van een 18 holes golfbaan met bijbehorende voorzieningen op het terrein "de Witdonk" in de gemeenten Meijel en Roggel. De geplande golfbaanlocatie beslaat ca. 70 ha, waarvan ca. 40 ha wordt ingenomen door landbouwgronden en ca. 30 ha door bosgebied.

Stand van zaken: Het verzoek om ontheffing van de m.e.r. - plicht werd op 15 augustus 1988 ingediend door A.I.J. Aukes bij de Minister van VROM. Het verzoek om ontheffing werd ter inzage gelegd vanaf 24 augustus 1988. Er was gelegenheid tot inspraak gedurende één maand vanaf deze datum. Per brief van 18 augustus 1988 verzocht de minister van VROM mede namens zijn ambtgenoot van Landbouw en Visserij aan de Commissie advies uit te brengen over dit ontheffingsverzoek. De Commissie bracht haar advies uit op 23 september 1988. Naar de mening van de Commissie is " *gezien de actuele en potentiële natuur- en landschapswaarde van het gebied en de omgeving, er niet op voorhand van uit te gaan dat de aanleg van de golfbaan geen belangrijke gevolgen voor het milieu zal hebben.* " Zij adviseert de Ministers de ontheffing niet te verlenen. De Minister van VROM en de Minister van Landbouw en Visserij besloten per brief van 12 oktober 1988 aan A.I.J. Aukes de gevraagde ontheffing niet te verlenen.

Samenstelling van de werkgroep:

ir. K.A.A. van der Spek te Amersfoort
ir. A.L.J. Wijnhoven te Culemborg (adviseur)
ir. K.H. Veldhuis te Wassenaar (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: drs. R.L.J.M. Klerks

Milieu-effectrapportage golfbaan De Witdonk te Meijel/Roggel (191a)

Initiatiefnemer: A.I.J. Aukes te Eindhoven.

Bevoegd gezag: Burgemeester en Wethouders van gemeente Meijel en gemeente Roggel.

Besluit: vaststelling van de bestemmingsplannen die voorzien in de aanleg van een golfbaan op het grondgebied van de gemeente Meijel en de gemeente Roggel.

Stand van zaken: De m.e.r. is op 23 november 1988 gestart. De periode van inspraak liep tot en met 24 december 1988. De Commissie zal eind januari 1989 haar advies voor richtlijnen voor de inhoud van het MER uitbrengen.

Samenstelling van de werkgroep:

drs. R.H. Kemmers te Rhenen (adviseur)
ing. A.J. Loo te Gulpen (adviseur)
ir. K.A.A. van der Spek te Amersfoort
ir. A.L.J. Wijnhoven te Arnhem (adviseur).

ir. K.H. Veldhuis te Wassenaar (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: drs. R.L.J.M. Klerks

Milieu-effectrapportage plan voor bouw- en sloopafval c.a. provincie Zuid-Holland (192)

Initiatiefnemer: Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland

Bevoegd gezag: Gedeputeerde staten van Zuid-Holland

Besluit: vaststelling van het tweede provinciale plan voor de verwijdering van de in de provincie Zuid-Holland vrijkomende bouw- en sloopafvalstoffen en daarmee te verwerken bedrijfsafvalstoffen, voor zover dit plan betrekking heeft op de methode van definitieve verwijzing van afvalstoffen, de daarvoor te creëren voorzieningen en de locatie van die voorzieningen of inrichtingen.

Activiteit: Door de provincie Zuid-Holland en het voormalig Openbaar Lichaam Rijnmond zijn in 1981 resp. 1985 plannen opgesteld voor de verwijdering van bouw- en sloopafval. Voor de tweede planperiode (1989-1994) zal voor de provincie Zuid-Holland één plan gelden voor de verwijdering van bouw- en sloopafval en daarmee te verwerken bedrijfsafvalstoffen.

Stand van zaken: De m.e.r. is op 29 augustus 1988 gestart. De periode van inspraak liep tot en met 31 oktober 1988. In verband met de duur van de inspraakperiode bracht de Commissie op verzoek van de provincie Zuid-Holland haar advies een week ná sluiting van de inspraakperiode uit, op 7 november 1988. De richtlijnen zullen in januari 1989 worden vastgesteld.

Samenstelling van de werkgroep:

ir. W. van Duijvenbooden te Woudenberg

ing. W. Meijnen te Utrecht

prof. dr. ir. E.M.M.G. Niël te Maastricht

drs. S.P. Tjallingii te Gouda

dr. H. Cohen te Bilthoven (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: drs. R.L.J.M. Klerks.

Milieu-effectrapportage provinciaal afvalstoffenplan Utrecht (193)

Initiatiefnemer: Provinciale staten van Utrecht

Bevoegd gezag: Provinciale staten van Utrecht

Besluit: vaststelling van het provinciaal afvalstoffenplan (PAP), voorzover dit betrekking heeft op de methode van definitieve verwijdering van afvalstoffen, de daarvoor te creëren voorzieningen en de locatie van die voorzieningen of inrichtingen.

Activiteit: De provincie Utrecht zal het PAP opstellen voor de afvalcategorieën huishoudelijke afvalstoffen en daarmee gelijktijdig te verwerken bedrijfsafvalstoffen, grof huisvuil, bouw- en sloopafval, agrarisch afval, verontreinigde grond, baggerspecie en kolkenlib, rioolzand, marktafval, veegvuil, plantsoenafval en zwerfvuil.

Stand van zaken: De m.e.r. is op 5 september 1988 gestart. De Commissie adviseerde op 31 oktober aan Gedeputeerde Staten over de inhoud van het op te stellen MER. Het MER zal naar verwachting begin 1989 gereed zijn.

Samenstelling van de werkgroep:

ir. G. Boonzaayer te Loon op Zand (adviseur);
prof.dr.ir. F.A.M. de Haan te Wageningen.
C. van Maanen te Wormerveer (adviseur)
ir. K.H. Veldhuis te Wassenaar (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: drs. H. Huisman

Milieu-effectrapportage golfbaan Enschede (194)

Initiatiefnemer: J. Scholten

Bevoegd gezag: Gemeenteraad van gemeente Enschede

Besluit: vaststelling van een gewijzigd bestemmingsplan dat voorziet in de aanleg van een golfbaan op het landgoed het Sybrook in de gemeente Enschede.

Activiteit: De initiatiefnemer heeft het voornemen een 18 holes golfbaan aan te leggen op het landgoed het Sybrook in de gemeente Enschede: in totaal ca. 120 ha.

Stand van zaken: De m.e.r.-procedure is gestart op 15 september 1988 met de openbare bekendmaking van het voornemen. De Commissie bracht op 11 november 1988 haar advies voor richtlijnen uit. De richtlijnen werden op 29 november 1988 vastgesteld door bevoegd gezag.

Samenstelling van de werkgroep:

A.P.H.M. Boonman te Brunssum
dr. J. M. Drees te Haarlem (adviseur)
drs. D. Van der Hoek te Bennekom (adviseur)
prof. dr. J.I.S. Zonneveld te Zeist (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: drs. M. Buitenkamp

Verzoek om ontheffing van de plicht tot uitvoering van m.e.r. voor de oprichting van een vakantiebungalowpark in de Lutte (gemeente Losser) (195)

Initiatiefnemer: gemeente Losser

Bevoegd gezag bij het verzoek om ontheffing van de m.e.r.-plicht: Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer en de Minister van Landbouw en Visserij

Bevoegd gezag bij de vaststelling van het bestemmingsplan: Gemeente Losser

Besluit: al dan niet verlenen van een ontheffing van de plicht tot uitvoering van m.e.r. ten behoeve van de vaststelling van een gewijzigd bestemmingsplan.

Activiteit: De voorgenomen activiteit betreft de oprichting van een vakantiebungalowpark ten oosten van het dorp de Lutte in de gemeente Losser. Het park zal maximaal 550 bungalows, een overdekt subtropisch zwembad met bijbehorende voorzieningen, diverse centrumvoorzieningen, een receptie, een parkeerterrein en een vijver omvatten.

Stand van zaken: Het verzoek om ontheffing is op 24 augustus 1988 ingediend bij de Minister van van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer. Het verzoek om ontheffing werd ter inzage gelegd op 8 september 1988. Per brief van 1 september verzochten de Ministers van Landbouw en Visserij en van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer de Commissie advies uit te brengen over het ontheffingsverzoek. De Commissie bracht op 4 oktober 1988 haar advies uit. Zij stelt daarin dat wat betreft de invloed van de voorgenomen activiteit in relatie tot de aspecten beplanting, het bodemreliëf, de grondwaterhuishouding en het uitstralingseffect van de recreanten naar de omgeving, de beschikbare informatie *"voor een verantwoorde beoordeling te globaal is"*. De Commissie acht de gepresenteerde informatie *"van onvoldoende inhoud om in positieve zin te kunnen adviseren op het verzoek."* Dit betekent echter niet dat op voorhand tot de plicht tot uitvoering van m.e.r. besloten zou moeten worden. Voor een gefundeerde beoordeling zal eerst meer informatie en duidelijkheid beschikbaar moeten komen, aldus de Commissie. Op 28 oktober 1988 heeft de Minister van VROM postief beschikt over het ontheffingsverzoek, omdat er geen belangrijke nadelige gevolgen van de voorgenomen activiteit te verwachten zijn.

Samenstelling van de werkgroep:

ir. K.A.A. van der Spek te Amersfoort
drs. R.H.D. Lambeck te Kapelle
drs. N.P.J. de Vries te Groningen (adviseur)
dr. H. Cohen te Bilthoven (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: drs. J. Simons

Milieu-effectrapportage golfbaan "de Scherpenberg" Apeldoorn (196)

Initiatiefnemer: Eerste Algemene Openbare Apeldoornse Golf Club

Bevoegd gezag: Gemeenteraad van gemeente Apeldoorn

Besluit: vaststelling van een bestemmingsplan dat voorziet in de aanleg van een golfbaan in de gemeente Apeldoorn.

Activiteit: De aanleg van een 18 holes golfbaan in het overgangsgebied van het Centraal Veluws Natuurgebied en de IJsselvallei. De aanleg is gepland in een half-open gebied.

Stand van zaken: De m.e.r.-procedure is gestart op 16 september 1988. Op 15 november 1988 is het advies voor richtlijnen uitgebracht. Op 29 december 1988 zijn de richtlijnen vastgesteld.

Samenstelling werkgroep:

A.P.H.M. Boonman te Brunssum
ir. A.L.J. Wijnhoven te Culemborg (adviseur)
prof. dr. J.I.S. Zonneveld te Zeist (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: drs. J. van Haeren.

Verzoek om ontheffing van de plicht tot uitvoering van m.e.r. voor de oprichting van een mestverwerkingsfabriek te Gemert (197)

Initiatiefnemer: Nederlandse Mestverwerkingsmaatschappij B.V. te Stamproy

Bevoegd gezag over het verzoek om ontheffing van de m.e.r.-plicht: de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer en de Minister van Landbouw en Visserij.

Bevoegd gezag bij het besluit over de vergunningverlening : Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant en het Waterschap de Aa.

Besluit: Al dan niet verlenen van een ontheffing van de plicht tot uitvoering van m.e.r. ten behoeve van de besluitvorming over de vergunningverlening op basis van de Afvalstoffenwet en Wet verontreiniging oppervlaktewateren.

Activiteit: De voorgenomen activiteit betreft het oprichten en in gebruik hebben van een proeffabriek voor verwerking van natte mest van zeugen en biggen, mestvarkens, pluimvee en eventueel melkvee met een geplande verwerkingscapaciteit van vooralsnog 60.000 m³ per jaar.

De installatie heeft tot doel aangevoerde natte mest te verwerken tot een hoogwaardige organische gedroogde mest en een gezuiverd effluent dat zal worden geloosd op de rioolwaterzuiveringsinrichting van Helmond.

Stand van Zaken: Op 23 augustus is het verzoek om ontheffing van de m.e.r.-plicht door de B.V. Nederlandse Mestverwerkingsmaatschappij ingediend bij de Minister Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer. Het verzoek om ontheffing werd ter inzage gelegd op 7 september 1988. Er was gelegenheid tot inspraak gedurende 1 maand vanaf deze datum. Per brief van 5 september 1988 verzocht de Minister van VROM, mede namens zijn ambtgenoot van Landbouw en Visserij de Commissie advies uit te brengen over het ontheffingsverzoek. De Commissie bracht op 4 oktober 1988 een positief advies uit over het ontheffingsverzoek. De Commissie heeft bij haar overwegingen een rol laten spelen dat de huidige situatie met betrekking tot de mestverwerking wordt gekenmerkt door een groot aanbod van verschillende verwerkingstechnieken, waarbij nog onvoldoende zicht bestaat welke technieken het meeste perspectief bieden. Daarbij onderscheidt dit initiatief zich ten opzichte van grootschalige initiatieven door de eenvoudige procesgang, de locale opzet, de beperkte schaal en de lage verwerkingsprijs.

De Commissie stelde zich op het standpunt dat de verschillende technieken door middel van een proeffabriek de gelegenheid moet worden geboden zichzelf te bewijzen. Op 19 oktober 1988 heeft de Minister van VROM positief beschikt over het ontheffingsverzoek.

Samenstelling werkgroep:

dr. H. Eijsackers te Zevenaar

ir. L.H. Huisman te Emelo (adviseur)

ir. I. Koster te Bennekom (adviseur)

dr. H. Cohen te Bilthoven (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: drs. H. Huisman

Milieu-effectrapportage afvalverwerkingsinrichting Wijster (198)

Initiatiefnemer: De N.V. Vuilafvoermaatschappij VAM en N.V. Energiebedrijf IJsselmij.

Bevoegd gezag : Gedeputeerde Staten van Drenthe en het bestuur van het Zuiveringsschap Drenthe.

Besluit: vergunningverlening ingevolge de Afvalstoffenwet en de Wet verduurzaming oppervlaktewateren.

Activiteit: Het betreft de bouw van een geïntegreerde afvalverwerkingsinrichting in Wijster, waarbij verbranding de belangrijkste verwerkingsmethode zal zijn. De verwerkingscapaciteit van de inrichting zal rond de 720.000 t/j huishoudelijk afval en gelijktijdig daarmee te verwerken bedrijfsafval bedragen.

Stand van zaken: De m.e.r.-procedure is gestart op 12 oktober 1988. Op 9 december 1988 heeft de Commissie advies uitgebracht over de richtlijnen voor de inhoud van het MER. Het MER zal volgens de Commissie ook in moeten gaan op de gevolgen van de bouw van de nieuwe inrichting voor de bestaande installatie in Wijster. Ook zal de invloed van ontwikkelingen zoals bijv. gescheiden inzameling van groente- fruit en tuinafval op de capaciteit van de nieuwe inrichting aan bod moeten komen.

Samenstelling van de werkgroep:

dr. H. Hueck te Delft

C. van Maanen te Wormerveer (adviseur)

dr. H. Nieboer te De Bilt

mr. D. Samkalden te Amsterdam (adviseur)

ir. K.H. Veldhuis te Wassenaar (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: drs. M. Buitenkamp

Milieu-effectrapportage diepinfiltratie Overveen (199)

Initiatiefnemer: Waterleidingbedrijf Zuid-Kennemerland te Haarlem

Bevoegd gezag: Gedeputeerde Staten van Noord-Holland

Besluit: onttrekkingsvergunning ingevolge de Grondwaterwet.

Activiteit: Het waterleidingbedrijf Zuid-Kennemerland heeft het voornemen een diepinfiltratie-project te realiseren met terugwinning in de duinen van 8,9 mln m³/j drinkwater, waardoor het mogelijk wordt de winning van natuurlijk duinwater, conform het Tweede Tienjarenplan van de VEWIN, te verminderen tot 5,2 mln m³/j. In het Grondwaterplan (GWP) is het beleidsvoornemen opgenomen dat de onttrekkingsvergunning voor de winning van natuurlijk duinwater in de Kennemerduinen van 9,4 mln m³/jr. geleidelijk moet worden verminderd tot 4 à 5 mln m³/jr. (1991) en mogelijk tot ca. 2 mln m³/jr in 1996. Het doel is het tot stand brengen van een meer natuurlijk hydrologisch regiem en daarvan afhankelijke vochtige duinmilieu's.

Stand van zaken: Op 23 september 1988 is de procedure van start gegaan met de ter visie legging van de startnotitie. De Commissie bracht op 22 november advies uit voor de inhoud van het MER.

Samenstelling van de werkgroep:

ir. M.G.M. den Blanken te Cadier en Keer

ir. W. Cramer te Woubrugge

prof. dr. H.A. Udo de Haes te Leiden

dr. H. Cohen te Bilthoven (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: drs. H. Huisman.

Verzoek om ontheffing van de plicht tot uitvoering van m.e.r. voor de mestverwerkingsinstallatie van Vefinex B.V. Te Weert. (200)

Initiatiefnemer: Vefinex B.V. te Weert

Bevoegd gezag voor het verzoek om ontheffing van de m.e.r.-plicht: De Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer en de Minister van Landbouw en Visserij.

Bevoegd gezag bij het besluit over de vergunningverlening in het kader van de Afvalstoffenwet: Gedeputeerde Staten van de provincie Limburg.

Besluit: Al dan niet verlenen van een ontheffing van de plicht tot uitvoering van m.e.r. ten behoeve van de besluitvorming in het kader van de Afvalstoffenwet over vergunningverlening voor de mestverwerkingsinstallatie.

Activiteit: De voorgenomen activiteit betreft het uitbreiden en in gebruik hebben van een installatie voor het drogen van stapelbare dierlijke mest (pluimveemest) met een geplande productiecapaciteit van ca. 33.000 ton ruw produkt per jaar. De fabriek is gevestigd op industrieterrein "Boshoverheide" te Weert. Dit industrieterrein is bestemd voor vestiging van zware en milieubelastende industrie (A-inrichtingen).

Stand van zaken: Het verzoek om ontheffing van de m.e.r.-plicht werd ter inzage gelegd vanaf 6 oktober 1988. Er was gelegenheid tot inspraak gedurende drie weken vanaf deze datum. Per brief van 30 september 1988 verzocht de Minister van VROM mede namens zijn ambtgenoot van Landbouw en Visserij aan de Commissie advies uit te brengen over dit ontheffingsverzoek. De Commissie bracht haar advies uit op 31 oktober 1988. Naar de mening van de Commissie " staat de betrekkelijke omvang van de milieugevolgen in dit geval een inwilliging van het verzoek op grond van artikel 4le, eerste lid onder a van de Walm ontheffing van de m.e.r.-plicht niet op ernstige wijze in de weg ".

Nadien werd door het Directoraat Generaal Milieubeheer de aandacht van de Commissie gevestigd op de op zichzelf niet onaanzienlijke totale NO_x-emissie door Vefinex van ca. 11,6 ton per jaar.

De Commissie heeft zich hierover nader ^xberaden (waarbij zij zich heeft laten bijstaan door het Commissielid dr. H. Nieboer te De Bilt) en heeft daarbij de volgende punten afgewogen:

1. Stikstof-massabalans: door de voorgenomen verwerking van 33.000 ton stapelbare kippemest zal ca. 786.000 kg. stikstof niet terecht komen in het milieu in de omgeving van de voorgenomen activiteit. Door het droogproces komt 720 kg. N per jaar als ammoniak (0,09 % van de in behandeling genomen stikstof) en maximaal 5.430 kg. N als NO_x in het milieu (0,69 % van de in behandeling genomen stikstof).
2. Verspreiding NO_x - emissies: met betrekking tot de verspreiding van NO_x - emissies zijn door Vefinex B.V. ^xaanvullende gegevens verstrekt. Hieruit blijkt dat de NO_x - emissies zich met name in noord-oostelijke richting verspreiden, naar het bebouwde gebied van ^xWeert. De bijdrage van de uitwerp van Vefinex aan de NO_x - concentraties is relatief laag in verhouding tot de heersende achtergrond-concentraties.

In een brief aan de Minister van VROM en L&V heeft de Commissie laten weten dat zij de conclusie van haar advies d.d. 31 oktober 1988 handhaaft. Zij concludeert dat de mestverwerkingsinstallatie van Vefinex B.V. een nuttige bijdrage levert aan de vermindering van het regionale verzuringsprobleem.

Uit de berekening van de NO_x-emissieverspreiding blijkt dat, gezien de NO_x-achtergrondconcentratie, het bedrijf slechts een geringe bijdrage levert aan de NO_x-belasting van het plaatselijke milieu. Per brief van 16 december 1988 hebben de beide ministers de gevraagde ontheffing verleend.

Samenstelling van de werkgroep:

dr. ing. J. Coumans te Weert (adviseur)
ir. L.H. Huisman te Ermelo (adviseur)
ir. I. Koster te Bennekom (adviseur)
dr. H. Nieboer te De Bilt
dr. H. Cohen te Bilthoven (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: drs. R.L.J.M. Klerks

Verzoek om ontheffing van de plicht tot uitvoering van m.e.r. voor de toelating van de boorspoeling
Versaclean EMO 4000 (201)

Initiatiefnemer: M.I. Drilling Fluids Intl. B.V. en Tricorp Fluid Technology B.V.

Bevoegd gezag over het verzoek om ontheffing van de m.e.r.-plicht: de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer en de Minister van Landbouw en Visserij.

Bevoegd gezag bij het besluit tot toelating van de boorvloeistof: de Minister van Economische Zaken, in overeenstemming met de Minister van Verkeer en Waterstaat en de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer.

Besluit: Het al dan niet verlenen van een ontheffing van de plicht tot uitvoering van m.e.r. ten behoeve van de besluitvorming over de partiële wijziging van de "Regeling lozing van oliehoudende mengsels vanaf mijnbouwinstallaties op zee", i.c. bijlage 1 (de lijst van toegelaten oliehoudende boorvloeistoffen).

Activiteit: Op 1 januari 1988 is de regeling inzake lozingen van oliehoudende mengsels vanaf mijnbouwinstallaties op zee van kracht geworden. Bijlage 1 van deze regeling bevat een lijst van toegelaten oliehoudende boorvloeistoffen. In de toelichting op de regeling wordt gesteld over het toelatingsbeleid van nieuwe boorvloeistoffen: "Het spreekt vanzelf dat, indien er nieuwe oliehoudende boorvloeistoffen zijn ontwikkeld die qua verontreiniging betere eigenschappen bezitten dan de thans in bijlage 1 genoemde spoelingen, deze eveneens in die bijlage opgenomen kunnen worden". Ten aanzien van de toelating van boorvloeistoffen wordt een zogenaamd referentiebeleid gevoerd, inhoudende dat in overleg met de betreffende boorstofleveranciers een referentiespoeling is aangewezen, waarmee nieuwe boorvloeistoffen zullen worden vergeleken. Nieuwe producten van leveranciers worden in principe toegelaten, indien uit tests blijkt dat de eigenschappen van het nieuwe product minder schade toe brengen aan het milieu dan het oude product. In het onderhavige geval is Omniclean IL 3000 aangewezen als referentiespoeling. De Commissie heeft zich derhalve gebogen over de vraag of redelijkerwijs kan worden aangenomen dat Versaclean EMO 4000 uit milieu-oogpunt beter is dan Omniclean IL 3000.

Stand van Zaken: Op 16 september is het verzoek om ontheffing van de m.e.r.-plicht door de Minister van Economische Zaken ingediend bij de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer. Het verzoek om ontheffing werd ter inzage gelegd op 4 oktober 1988. Er was gelegenheid tot inspraak gedurende 3 weken vanaf deze datum, tot 27 oktober. Per brief van september 1988 (ontvangen 3 oktober 1988) verzocht de Minister van VROM, mede namens zijn ambtgenoot van Landbouw en

Visserij aan de Commissie advies uit te brengen over het ontheffingsverzoek. De Commissie bracht op 2 november 1988 een positief advies uit over het ontheffingsverzoek, omdat Versaclean t.o.v. Omniclean een duidelijke verbetering met betrekking tot de toxiciteit in een aantal tests te zien gaf.

Op 22 november 1988 verleenden de Ministers van VROM en L&V aan de Minister van Economische Zaken ontheffing van de verplichting tot het maken van een milieu-effectrapport.

Op 14 december werd de wijziging van de Regeling lozing oliehoudende mengsels vanaf mijnbouwinstallaties door de Minister van E.Z. in de Staatscourant gepubliceerd.

Samenstelling werkgroep:

dr. J.P. Boon te Den Burg (Texel) (adviseur)

dr. P. Hagel te IJmuiden

Mr. A.H. IJlstra te Utrecht (adviseur)

dr. H.J. Lindeboom te Den Burg

ir. J.J. van der Vuurst de Vries te Aerdenhout (adviseur)

ir. K.H. Veldhuis te Wassenaar (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: drs. H. Huisman

Verzoek om ontheffing van de plicht tot uitvoering van m.e.r. voor de stort van verontreinigde grond van de IJsseldijk op EMK-terrein (Krimpen a/d IJssel) (202)

Initiatiefnemer: Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland

Bevoegd gezag voor het verzoek om ontheffing van de m.e.r.-plicht: Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer en Minister van Landbouw en Visserij

Bevoegd gezag voor het besluit over de WCA-ontheffing: Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer

Besluit: al dan niet verlenen van ontheffing van de plicht tot het doorlopen van de m.e.r.-procedure ten behoeve van de besluitvorming over een aanvraag tot ontheffing van het stortverbod krachtens artikel 31 van de Wet chemische afvalstoffen

Activiteit: Op het terrein van de voormalige Exploitatiemaatschappij Krimpen (EMK) is een ernstige bodemverontreiniging geconstateerd. Gezien de aard van de verontreinigende stoffen is besloten, dat geen reiniging plaatsvindt, maar isolatie van de omgeving door middel van een verticale isolatie (diepwanden), horizontale isolatie (gebruikmaking van ondoorlatende kleilaag, afdekking door een leeflaag en een asfaltdek) en hydrologische isolatie (diepwell-bronnering van het eerste watervoerende pakket). Elders binnen de gemeente, aan de IJsseldijk, is ook bodemverontreiniging aangetroffen. Besloten is de grond aan de IJsseldijk af te graven. Het voorstel is deze te storten in een (in eerste instantie niet op te hogen) centraal deel van het op te hogen EMK-terrein. Hiervoor is een WCA-ontheffing nodig.

Stand van zaken: De brief met verzoek om advies over het m.e.r.-ontheffingsverzoek dateert van 30 september 1988. Op 5 oktober werd de procedure bekendgemaakt in de Staatscourant. Op 28 oktober bracht de Commissie een advies uit, waarin - naast enkele kanttekeningen - een positief advies werd gegeven over de ontheffingsaanvraag. Belangrijkste overweging hierbij was, dat de isolering van het EMK-terrein zo zal worden ingericht, dat het bergen van extra chemisch afval hier geen ernstige extra milieu-effecten met zich mee zal brengen. Wel wordt aandacht gevraagd voor het functioneren

van de reiniging van opgepompt grondwater en voor de problematiek van het beheer van het terrein op de lange termijn.

Op 22 november hebben de beide ministers de ontheffing van de m.e.r.-plicht verleend en aan Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland verzocht om als coördinerend bevoegd gezag bij verlening van AW- en WVO-vergunning en WCA-ontheffing rekening te houden met de door de Commissie aangesneden aandachtspunten.

Samenstelling van de werkgroep:

ir. H.S. Buijtenhek te Deventer
ir. W. van Duijvenbooden te Woudenberg
dr. A.A.E. Wibowo te Amsterdam
drs. H.G. Ouwerkerk te Emmen (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: drs. M. Odijk

Millieu-effectrapportage golfbaan Zeddum (203)

Initiatiefnemer: Sport- en Rekreatiebeheer Montferland bv

Bevoegd gezag: Gemeenteraad van de gemeente Bergh

Besluit: vaststelling van het bestemmingsplan dat voorziet in de aanleg van een golfbaan ten westen van Zeddum (gemeente Bergh).

Activiteit: De initiatiefnemer heeft het voornemen een 18 holes golfbaan aan te leggen op een terrein van ca. 60 ha. ten westen van Zeddum. Dit terrein ligt in een (globaal begrensde) relatienotagebied. Bovendien kan worden aangenomen dat het gelegen is in de Grote Eenheid Natuurgebied (GEN) Montferland.

Stand van zaken: De m.e.r.-procedure is gestart op 26 oktober 1988 met de openbare bekendmaking van het voornemen. De Commissie bracht op 22 december 1988 haar advies voor richtlijnen uit.

Samenstelling van de werkgroep:

A.P.H.M. Boonman te Brunssum
dr. ir. A.J. Flach te Overveen
dr. H.E. van de Veen te Terwolde
dr. J.Th. de Smidt te Egmond aan Zee (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: mr. E. van Rosmalen

Milieu-effectrapportage golfbaan Ambt Delden (204)

Initiatiefnemer: Twentsche Golfclub

Bevoegd gezag: Gemeenteraad van de gemeente Ambt Delden

Besluit: vaststelling van het bestemmingsplan dat voorziet in de aanleg van een golfbaan in de gemeente Ambt Delden.

Activiteit: De Twentsche Golfclub heeft het voornemen een 18 holes golfbaan aan te leggen op het landgoed "de Haar", in de gemeente Ambt Delden: in totaal ca. 65 ha.

Stand van zaken: De m.e.r.-procedure is gestart op 16 november 1988, met de openbare bekendmaking van het voornemen. Op 5 januari voert de Commissie overleg met het bevoegd gezag over het concept-advies voor richtlijnen. Het advies zal half januari uitgebracht worden.

Samenstelling van de werkgroep:

A.P.H.M. Boorman te Brunssum
dr. ir. A. J. Flach te Overveen
drs. D. van der Hoek te Bennekom (adviseur)
dr J. Th. de Smidt te Egmond aan Zee (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: ir. M.P.T.M. de Cleen.

Milieu-effectrapportage VerTech-installatie voor de verwerking van zuiveringsslib Apeldoorn (205)

Initiatiefnemer: Slibverwerking Veluwe B.V. i.o.

Bevoegd gezag: Gedeputeerde Staten van Gelderland, Zuiveringsschap Veluwe

Besluit: vergunningverlening ingevolge de Afvalstoffenwet en de Wet verontreiniging oppervlaktewat-
ren

Activiteit: Het oprichten van een VerTech-installatie (Vertical Technology) voor de verwerking van zuiveringsslib. Het ingevoerde slib wordt onder hoge druk en hoge temperatuur nat geoxydeerd in een 3000 m lange, 1500 m diepe ondergrondse reactorbuis. De organische stoffen worden tot kooldioxide en water geoxideerd, waarbij reststoffen en wamte ontstaan. De reststoffen ondergaan een nabehandeling. Het doel van de voorgenomen activiteit is te komen tot een reductie van het volume zuiveringsslib dat gestort moet worden.

Stand van zaken: De start van de m.e.r. is op 1 november 1988 bekendgemaakt via publicatie in de Staatscourant. Het advies is uitgebracht op 30 december 1988.

Samenstelling van de werkgroep:

ir. H.S. Buijtenhek te Deventer
ir. A. Kiestra te Boxtel (adviseur)
dr. H. Cohen te Bilthoven (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: G.F.W. Herengreen

Ontheffing m.e.r.-plicht stort van baggerspecie in het Hollandsch Diep ambachtsheerlijkheid Cromstrijen (206)

Initiatiefnemer: Ambachtsheerlijkheid Cromstrijen

Bevoegd gezag voor het verzoek om ontheffing van de m.e.r.-plicht: Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer en Minister van Landbouw en Visserij

Bevoegd gezag voor het besluit over de vergunningverlening: Minister van Verkeer en Waterstaat, voor deze de directie benedenrivieren van Rijkswaterstaat

Besluit: al dan niet verlenen van ontheffing van de (door de ambachtsheerlijkheid betwiste) plicht tot het doorlopen van de m.e.r.-procedure ten behoeve van de besluitvorming over een aanvraag van een vergunning krachtens de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (WVO)

Activiteit: Tot de ambachtsheerlijkheid behoort een deel van het Hollandsch Diep, waarin al enige tijd ontzandingen plaatsvinden. Behalve de bovenlaag van de bij ontzanding weggegraven onderwaterbodem (onbruikbare Holocene laag) wordt ook al enige tijd in de ontstane diepten baggerspecie gestort. Deze is afkomstig van de ambachtsheerlijkheid en van Rijkswaterstaat. Wat de verontreinigingsgraad betreft valt de baggerspecie in de klassen 1, 2 en 3. Voor de stort van deze baggerspecie werd in 1986 een (WVO-)vergunning afgegeven voor drie jaar; daarbij had Rijkswaterstaat bedongen, dat een nieuwe aanvraag van een WVO-vergunning met een milieu-effecten onderzoek gepaard zou moeten gaan. De rapportage van dit inmiddels afgeronde onderzoek was bijlage bij het verzoek van de ambachtsheerlijkheid om ontheffing van m.e.r.-plicht. Zij vraagt - onder betwisting van de m.e.r.-plicht voor de activiteit - deze ontheffing aan op zowel inhoudelijke als procedurele^[6] gronden.

De m.e.r.-plicht wordt betwist, omdat het Besluit M.e.r. spreekt van *'oprichting van een inrichting voor het zich ontdoen van afvalstoffen door ze op of in de bodem te brengen*, terwijl er van een inrichting niet echt kan worden gesproken.

Stand van zaken: De brief met verzoek om advies over het m.e.r.-ontheffingsverzoek dateert van 31 oktober 1988. Op 4 november werd de procedure bekendgemaakt in de Staatscourant. Op 12 december bracht de Commissie een advies uit. Daarin stelt de Commissie dat er gezien de huidige stand van kennis geen zo belangrijke nadelige milieu-effecten zijn te verwachten, dat m.e.r. noodzakelijk zou moeten zijn. De Commissie gaf in het advies aan, dat zij een afgewogen beleidskader voor baggerstorten miste, en dat zij eventuele volgende ontheffingsverzoeken voor soortgelijke projecten wil beoordelen aan de hand van zo'n beleidskader.

Samenstelling van de werkgroep:

ir. B.G. Kreiter te Putten
dr. F.P.C.L. Tonnaer te Thorn
dr. W. van Vierssen te Bennekom
dr. H. Cohen te Bilthoven (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: drs. M. Odijk

Milieu-effectrapportage reststoffenverwerking Boeldershoek (208)

Initiatiefnemer: Samenwerkingsverband Twente.

6 Op grond van artikel 41e, lid 2 van de Wabm hebben beide ministers de mogelijkheid om ontheffing van m.e.r.-plicht te verlenen, indien de voorbereiding van de activiteit of het besluit op het tijdstip van inwerkingtreding van het Besluit m.e.r. reeds zover is gevorderd, dat het maken van een MER redelijkerwijs niet meer kan worden verlangd.

Bevoegd gezag : Gedeputeerde Staten van Overijssel en het bestuur van het Waterschap Regge en Dinkel.

Besluit: vergunningverlening ingevolge de Afvalstoffenwet en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren.

Activiteit: De oprichting van een drietal inrichtingen voor een gecombineerde verwerking van huisvuil, mest en zuiveringsslib op de locatie Boeldershoek, te weten een mechanische afvalbewerkingsinstallatie waarin ca. 220.000 ton huishoudelijk en bedrijfsafval wordt voorbereid tot brandstof voor de mest- en slibverwerking, een mestopwerkingsfabriek met een capaciteit van ca. 500.000 ton/jr en een slibverwerkingsfabriek voor ca. 40.000 ton/jr.

Stand van zaken: De m.e.r.-procedure is gestart op 4 november 1988. Op 21 december 1988 heeft de Commissie advies uitgebracht over de richtlijnen voor de inhoud van het MER.

Samenstelling van de werkgroep:

ir. A.H. Dirkzwager te Lelystad
ing. A.J. Dragt te Leusden
ing. L.A.B. de Jong te Boskoop
ir. A.F. in 't Veld te Warnsveld (adviseur)
ir. K.H. Veldhuis te Wassenaar (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: drs H. Huisman

Milieu-effectrapportage DTO-9 AVR-Chemie C.V. (209)

Initiatiefnemer: AVR-Chemie C.V.

Bevoegd gezag: Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, de Minister van Verkeer en Waterstaat en de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer.

Besluit: Vergunningverlening ingevolge de Afvalstoffenwet, de Wet verontreiniging oppervlaktewateren en de Wet chemische afvalstoffen.

Activiteit: AVR-Chemie C.V. te Rotterdam-Botlek heeft het voornemen haar capaciteit voor de verwerking van chemische afvalstoffen uit te breiden van ca. 150.000 ton per jaar tot ca. 200.000 ton per jaar door de bouw van een nieuwe draaitrommeloveninstallatie (DTO-9). De DTO-9, inclusief infrastructuur, zal in grote mate overeenkomen met de in 1987 in gebruik genomen installatie (DTO-8).

Stand van zaken: De m.e.r. is op 3 november 1988 gestart. De Commissie zal begin 1989 haar advies uitbrengen voor de richtlijnen voor de inhoud van het MER.

Samenstelling van de werkgroep:

F.J. Colon te Hall
dr. ir. J.M.A. Janssen te Wageningen (adviseur)
prof.dr. P.Th. Henderson te Valkenburg
ir. R. Schilt te Hilversum
ir. P.H.J. de Winger te Rotterdam
dr. H. Cohen te Bilthoven (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: drs. R.L.J.M. Klerks

Verzoek om ontheffing van de plicht tot uitvoering van m.e.r. voor de golfbaan Rosmalen (210)

Initiatiefnemer : J.A.J. van den Nieuwenhuijzen te Brasschaat (België).

Bevoegd gezag voor het verzoek om ontheffing van de m.e.r.- plicht: Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer en de Minister van Landbouw en Visserij.

Bevoegd gezag bij het besluit over de inrichting en het gebruik van de golfbaan: Burgemeester en Wethouders van de gemeente Rosmalen.

Besluit: Het al dan niet verlenen van een ontheffing van de plicht tot uitvoering van m.e.r. ten behoeve van de besluitvorming over de voorgenomen inrichting van de golfbaan Rosmalen. Ten behoeve van de realisering van de golfbaan zal het bestemmingsplan "Sparrenburg" van de gemeente Rosmalen moeten worden gewijzigd.

Activiteit: De voorgenomen activiteit betreft de inrichting en het gebruik van een 18 holes golfbaan op het terrein "Sparrenburg". Het terrein is grotendeels bebost.

Stand van zaken: Het verzoek om ontheffing van de m.e.r.- plicht werd op 11 oktober 1988 ingediend door J.A.J. van den Nieuwenhuijzen bij de Ministers van VROM en van Landbouw en Visserij. Het verzoek om ontheffing werd ter inzage gelegd vanaf 7 november 1988. Er was gelegenheid tot inspraak gedurende 3 weken vanaf deze datum.

Per brief van 2 november 1988 verzocht de Minister van VROM mede namens zijn ambtgenoot van Landbouw en Visserij aan de Commissie advies uit te brengen over het ontheffingsverzoek. De Commissie bracht haar advies uit op 1 december 1988. Naar de mening van de Commissie zijn de veranderingen die ten behoeve van de aanleg van het golfterrein in het landschap aangebracht moeten worden ingrijpend. De Commissie stelt in haar advies dat zij er niet op voorhand van overtuigd is dat de uitvoering van de activiteit in een dergelijk gebied met actuele en potentiële natuur- en landschapswaarde, geen belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu zal hebben. Door toepassing van m.e.r. voor het onderhavige initiatief zullen de mogelijke milieu-gevolgen van de voorgenomen activiteit zichtbaar worden en zal er een breder afwegingskader ontstaan, waarbinnen eventuele alternatieven aan de orde kunnen komen. De Commissie heeft daarom geadviseerd de gevraagde ontheffing niet te verlenen.

Samenstelling van de werkgroep:

ir. K.A.A. van der Spek te Amersfoort
ir. A.L.J. Wijnhoven te Arnhem (adviseur)
dr. H. Cohen te Bilthoven (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: drs. R.L.J.M. Klerks

Milieu-effectrapportage composteerinrichting Amersfoort (211)

Initiatiefnemer: Hoofdingenieur-directeur van de provinciale waterstaat Utrecht

Bevoegd gezag: Gedeputeerde staten van Utrecht

Besluit: vergunningverlening ingevolge de Afvalstoffenwet en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren.

Activiteit: De provincie Utrecht heeft op basis van de Afvalstoffenwet voor de verwijdering van zuiveringsslib het Plan Zuiveringsslib opgesteld. Dit plan bevat een strategie welke verschillende verwijderingsmethoden voor zuiveringsslib voorstelt. De voorkeur gaat uit naar verbranding van slib, ter reductie van het slibvolume, waarna het residu gecontroleerd wordt gestort. Daar er voor de locatie welke de provincie op het oog had, geen vergunning voor een verbrandingsinstallatie wordt verleend en de provincie geen andere locatie binnen de provincie geschikt acht voor het oprichten van een verbrandingsinstallatie, is besloten tot het realiseren van een composteerinrichting ter reductie van het slibvolume. Deze inrichting moet komen op het terrein naast de rioolwaterzuiveringsinstallatie Amersfoort op het industrieterrein "de Isselt".

Stand van zaken: De m.e.r.-procedure is gestart op 11 november 1988 met de openbare bekendmaking van het voornemen door Gedeputeerde Staten Utrecht. Op 13 december 1988 heeft overleg plaatsgevonden met de initiatiefnemer en het bevoegd gezag over het concept-advies voor richtlijnen.

Samenstelling van de werkgroep:

dr. ir. A. Klapwijk te Bennekom (adviseur)
ir. A. Kiestra te Boxtel (adviseur)
mr. F.J. Meijer Drees te Haarlem (adviseur)
ir. K.H. Veldhuis te Wassenaar (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: ir. M.P.T.M. de Cleen

Milieu-effectrapportage uitbreiding stortplaats Noord-West te Zoetermeer (212)

Initiatiefnemer: Gemeentebestuur van Zoetermeer

Bevoegd gezag: Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland (besluit 1) en het hoogheemraadschap Delfland[7] (besluit 2). De provincie treedt op als coördinerend bevoegd gezag.

Besluit: vergunningverlening ingevolge de Afvalstoffenwet (besluit 1) en lozingsvergunning op het rioolstelsel[8] (besluit 2).

Daarnaast loopt een procedure voor wijziging van het bestemmingsplan Groot-Zoetermeer.

Activiteit: De stortcapaciteit in Zuid-Holland voor met name bouw- en sloopafval gaat een knelpunt vormen, omdat de bestaande stortplaatsen vol raken, terwijl realisatie van nieuwe stortplaatsen

-
- 7 Mogelijk is hierbij ook de directie Noordzee van Rijkswaterstaat als vergunningverlenende instantie betrokken.
 - 8 Indien de samenstelling van het af te voeren percolatiewater zodanig is, dat rechtstreeks op het oppervlaktewater zou kunnen worden geloosd, dan zou bij de vergunningverlening ook het hoogheemraadschap Rijnland betrokken zijn. Als de samenstelling van het af te voeren percolatiewater daarentegen zodanig is, dat het effluent van de rioolwaterzuiveringsinstallatie Houtrust niet meer voldoet aan de huidige voorschriften dan is Rijkswaterstaat, directie Noordzee, mede bevoegd gezag (herziening WVO-vergunning).

langer duurt dan verwacht. Ter overbrugging wordt voorgesteld de stortplaats Noord-West in Zoetermeer uit te breiden met 1,1 miljoen m³. Deze uitbreiding is bedoeld voor bouw- en sloopafval, daarmee te vergelijken bedrijfsafvalstoffen, wegverharding, straat- en veegvuil, kolkenslib, tuinbouwafval (voorzover niet composteerbaar of niet geaccepteerd bij de composteerinrichting), grond vermengd met bouw- en sloopafval, alsmede de organische fractie uit de huisvuilscheidinginstallatie van Recycling Zoetermeer b.v.

Stand van zaken: De start van de m.e.r. is op 12 december 1988 bekendgemaakt via publicatie in de Staatscourant.

Samenstelling van de werkgroep:

ir. W. van Duijvenbooden te Woudenberg
drs. J.H. Smittenberg te Irnsum
prof. ir. T. Teeuwen te Amersfoort
dr. J.Th. de Smidt te Egmond aan Zee (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: drs. M. Odijk

Verzoek om ontheffing van de plicht tot uitvoering van m.e.r. voor een mestverwerkingsinstallatie van Scarabee te Ljsselsteyn (213)

Initiatiefnemer: Scarabee Waste Conversion B.V. te Amsterdam

Bevoegd gezag voor het verzoek om ontheffing van de m.e.r.-plicht: De Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer en de Minister van Landbouw en Visserij.

Bevoegd gezag bij het besluit over de vergunningverlening: Gedeputeerde Staten van de provincie Limburg. Voor de vergunning op grond van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren is het Waterschap Zuiveringsschap Limburg bevoegd gezag.

Besluit: Al dan niet verlenen van een ontheffing van de plicht tot uitvoering van m.e.r. ten behoeve van de besluitvorming in het kader van de Afvalstoffenwet en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren over vergunningverlening voor de mestverwerkingsinstallatie.

Activiteit: De voorgenomen activiteit betreft het in gebruik hebben van een verwerkingsfabriek voor drijfmest met een capaciteit van 20.000 ton per jaar op een locatie in Ljsselsteyn (L), gemeente Venray.

Stand van zaken: Het verzoek om ontheffing van de m.e.r.-plicht werd ter inzage gelegd vanaf 4 januari 1989. Er was gelegenheid tot inspraak gedurende drie weken vanaf deze datum. Per brief van 27 december 1988 verzocht de Minister van VROM mede namens zijn ambtgenoot van Landbouw en Visserij aan de Commissie advies uit te brengen over dit ontheffingsverzoek. De Commissie zal haar advies eind januari 1989 uitbrengen.

Samenstelling van de werkgroep:

dr. E.P.H. Best te Utrecht
dr. ing. J. Coumans te Weert (adviseur)
dr. H. Nieboer te De Bilt
ir. A.F. In 't Veld te Warnsveld (adviseur)
dr. H. Cohen te Bilthoven (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: drs. R.L.J.M. Klerks

Verzoek om ontheffing van de plicht tot uitvoering van m.e.r. voor een mestverwerkingsinstallatie van Organisch Veredelingsbedrijf Venray B.V. te IJsselsteyn (214)

Initiatiefnemer: Organisch Veredelingsbedrijf Venray B.V. te IJsselsteyn (L)

Bevoegd gezag voor het verzoek om ontheffing van de m.e.r.-plicht: De Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer en de Minister van Landbouw en Visserij.

Bevoegd gezag bij het besluit over de vergunningverlening: Gedeputeerde Staten van de provincie Limburg. Voor de vergunning op grond van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren is het Waterschap Zuiveringsschap Limburg bevoegd gezag.

Besluit: Al dan niet verlenen van een ontheffing van de plicht tot uitvoering van m.e.r. ten behoeve van de besluitvorming in het kader van de Afvalstoffenwet en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren over vergunningverlening voor de mestverwerkingsinstallatie.

Activiteit: De voorgenomen activiteit betreft het in gebruik hebben van een proeffabriek voor mestverwerking in IJsselsteyn (L), gemeente Venray, met een verwerkingscapaciteit van 80.000 ton vaste mest en 60.000 ton drijfmest.

Stand van zaken: Het verzoek om ontheffing van de m.e.r.-plicht werd ter inzage gelegd vanaf 4 januari 1989. Er was gelegenheid tot inspraak gedurende drie weken vanaf deze datum. Per brief van 29 december 1988 verzocht de Minister van VROM mede namens zijn ambtgenoot van Landbouw en Visserij aan de Commissie advies uit te brengen over dit ontheffingsverzoek. De Commissie zal haar advies eind januari 1989 uitbrengen.

Samenstelling van de werkgroep:

dr. E.P.H. Best te Utrecht
dr. ing. J. Coumans te Weert (adviseur)
dr. H. Nieboer te De Bilt
ir. A.F. In 't Veld te Warnsveld (adviseur)
dr. H. Cohen te Bilthoven (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: drs. R.L.J.M. Klerks

BIJLAGE 7

BIJ DE COMMISSIE VOOR DE MILIEU-EFFECTRAPPORTAGE UITGEBRACHTE ADVIEZEN EN VERSLAGEN:

Proj.
nr.

1982

- 101 Advies richtlijnen milieu-effectrapport Oeververbinding ten westen van Rotterdam,
april 1982 ISBN 90-71887-01-4
- 103 Advies richtlijnen milieu-effectrapport Grevelingen zout of zoet,
6 juli 1982 ISBN 90-71887-07-3
- 102 Advies richtlijnen milieu-effectrapport grootschalige kustlocatie voor de berging van
baggerspecie uit het benedenrivierengebied,
november 1982 ISBN 90-71887-02-2

1983

- 112 Advies voor richtlijnen milieu-effectrapport woningbouwlocatie Amsterdam-Nieuw Oost,
9 juni 1983 ISBN 90-71887-03-0
- 115 Eendoordeel over het milieu-invloedenrapport inzake de aardgasontzwapelingsinstallatie van de
NAM bij Emmen,
24 augustus 1983 ISBN 90-71887-13-8
- Verslag van een werkbezoek aan Canada door het presidium van de Voorlopige Commissie voor de
milieu-effectrapportage van
28 september tot 9 oktober 1983 ISBN 90-71887-04-9

1984

- 117 Advies voor richtlijnen milieu-effectrapport keuze van locatie(s) voor het gecontroleerd
storten van afval in het Overijsselse deel van het gewest Midden-IJssel,
27 juni 1984 ISBN 90-71887-14-6
- 103 Toetsingsadvies milieu-effectrapport keuze Grevelingenmeer zout of zoet,
27 november 1984 ISBN 90-71887-08-1
- 121 Aanbevelingen voor de inhoud van het milieu-invloedenrapport inzake een luchtscheidings- en
een gasmenginstallatie te Vilsteren (gem. Ommen),
december 1984 ISBN 90-71887-10-3

1985

- 116 Advies voor richtlijnen voor het milieu-effectrapport locatie-onderzoek (sub)regionale
geluidhinderrecreatie-terreinen in het stadsgewest Breda,
9 januari 1985 ISBN 90-71887-05-7
- 102 Toetsingsadvies over de projectnota/MER grootschalige locatie voor de berging van baggerspecie
uit het benedenrivierengebied,
31 januari 1985 ISBN 90-71887-16-2
- 111 Advies richtlijnen milieu-effectrapport C₂-deponie op de Maasvlakte,
februari 1985 ISBN 90-71887-17-0

- 123 Advies richtlijnen milieu-effectrapport verwerkings- en opslagbedrijf voor radioactief afval,
24 mei 1985 ISBN 90-71887-09-X
- 125 Advies richtlijnen milieu-effectrapport baanverlenging luchthaven Eelde,
juli 1985 ISBN 90-71887-06-5
- 121 Toetsingsadvies over het milieu-invloedenrapport luchtscheidingsinstallatie en mengstation-C
in Ommen,
23 juli 1985 ISBN 90-71887-11-1
- 116 Toetsingsadvies over het milieu-effectrapport ten behoeve van het locatie-onderzoek naar
(sub)regionale terreinen voor geluidhinderrecreatie in het gewest Breda,
december 1985 ISBN 90-71887-15-4

1986

- 123 Toetsingsadvies over het locatie-onafhankelijk milieu-effectrapport en advies richtlijnen voor
het locatie-gebonden milieu-effectrapport inzake opslag en verwerking van radioactief afval,
24 januari 1986 ISBN 90-71887-18-9
- 120 Aanbevelingen voor de inhoud van het milieu-effectrapport Oost-westbaan luchthaven Zuid-
Limburg,
februari 1986 ISBN 90-71887-12-X
- 126 Toetsingsadvies over de Umweltuntersuchung Dollarthafenprojekt Emden,
11 februari 1986 ISBN 90-71887-20-0
- 111 Toetsingsadvies over het milieu-effectrapport voor de deponie van niet-verwerkbaar chemisch
afval op de Maasvlakte,
14 maart 1986 ISBN 90-71887-19-7
- 119 Advies richtlijnen milieu-effectrapport ontgrondingenplan (Beton- en Metselzand),
27 oktober 1986 ISBN 90-71887-21-9

1987

- 101 Toetsingsadvies over projectnota/milieu-effectrapport Oeververbinding ten westen van
Rotterdam,
5 januari 1987 ISBN 90-71887-25-1
- 131 Advies voor richtlijnen milieu-effectrapport A-57 op Walcheren (Veerse Dam - Middelburg),
12 januari 1987 ISBN 90-71887-22-7
- 107 Advies voor richtlijnen milieu-effectrapport compagnies oefenterrein Ginkelse Heide,
12 januari 1987 ISBN 90-71887-23-5
- 132 Advies voor richtlijnen milieu-effectrapport Rijksweg 16 bij Rotterdam (Overschie-
Kralingseplein),
15 januari 1987 ISBN 90-71887-24-3
- Keurmerk voor de m.e.r., taken en werkwijze van de Commissie voor de m.e.r.
februari 1987 ISBN 90-71887-26-X
- 129 Advies voor richtlijnen milieu-effectrapport eenheidsoefenterrein "De Haar",
18 maart 1987 ISBN 90-71887-27-8
- 117 Toetsingsadvies over het milieu-effectrapport Afvalberging Midden-IJssel,
16 april 1987 ISBN 90-71887-29-4

- 118 Advies voor richtlijnen milieu-effectrapport Kampeer- en watersportcentrum "Broekerhaven",
23 april 1987 ISBN 90-71887-28-6
- 105 Advies voor richtlijnen milieu-effectrapport Strandvlakte IJmuiden,
29 april 1987 ISBN 90-71887-30-8
- 109 Advies voor richtlijnen milieu-effectrapport Plan voor de verwijdering van zuiveringsslib
Zuid-Holland,
10 juni 1987 ISBN 90-71887-32-4
- 136 Advies voor richtlijnen milieu-effectrapport Integrale afvalverwerking stadsgewest 's-
Hertogenbosch,
11 juni 1987 ISBN 90-71887-31-6
- 142 Advies voor richtlijnen milieu-effectrapport Stormvloedkering Nieuwe Waterweg,
30 juni 1987 ISBN 90-71887-34-0
- 139 Advies voor richtlijnen milieu-effectrapport AMER-9 kolencentrale te Geertruidenberg,
1 juli 1987 ISBN 90-71887-33-2
- 130 Advies voor richtlijnen milieu-effectrapport Centrale afvalstoffenplaats Nijehaske-Noord,
14 juli 1987 ISBN 90-71887-35-9
- 145 Advies voor richtlijnen voor de inhoud van het milieu-effectrapport partiële herziening
afvalstoffenplan provincie Flevoland, (locatiekeuze kolenreststoffenberging Flevocentrale),
21 augustus 1987 ISBN 90-71887-36-7
- 135 Advies voor richtlijnen milieu-effectrapport Henweg-8 Kolencentrale te Amsterdam,
21 augustus 1987 ISBN 90-71887-38-3
- 141 Advies voor richtlijnen milieu-effectrapport Hogesnelheidsspoorlijn Parijs-Brussel-
Keulen/Amsterdam,
28 augustus 1987 ISBN 90-71887-37-5
- 140 Advies voor richtlijnen voor het milieu-effectrapport Provinciaal afvalstoffenplan Noord-
Brabant,
28 augustus 1987 ISBN 90-71887-40-5
- 120 Toetsingsadvies over het milieu-effectrapport Uitbreiding luchthaven Zuid-Limburg,
31 augustus 1987 ISBN 90-71887-39-1
- 148 Advies voor richtlijnen milieu-effectrapport Verbranding zuiveringsslib Oost-Brabant,
29 september 1987 ISBN 90-71887-41-3
- 149 Advies voor richtlijnen milieu-effectrapport zoutwaterlozing in verband met de aanleg van
cavernes voor de opslag van aardgas,
8 oktober 1987 ISBN 90-71887-47-2
- 146 Advies voor richtlijnen milieu-effectrapport ten behoeve van het tweede provinciaal
afvalstoffenplan Noord-Holland voor de verwijdering van huishoudelijk afval, grof huisvuil,
met deze stoffen te verwerken bedrijfsafval en bouw- en sloopafval,
9 oktober 1987 ISBN 90-71887-43-X
- 157 Advies voor richtlijnen voor de inhoud van het milieu-effectrapport Nota
oppervlaktedelfstoffenwinning wateren IJsselmeergebied 1989-1998,
16 oktober 1987 ISBN 90-71887-48-0

- 143 Advies voor richtlijnen milieu-effectrapport berging op de Maasvlakte van afvalstoffen uit het chlorideproces bij TDF Tiofine B.V.,
22 oktober 1987 ISEN 90-71887-46-4
- 113 Advies voor richtlijnen voor de inhoud van het milieu-effectrapport integraal provinciaal afvalstoffenplan Drenthe,
30 oktober 1987 ISEN 90-71887-45-6
- 154 Advies voor richtlijnen milieu-effectrapport grondwaterwinning in de Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden,
30 oktober 1987 ISEN 90-71887-44-8
- 144 Advies voor richtlijnen voor de inhoud van het milieu-effectrapport Uitbreiding natuurpark de Efteling,
6 november 1987 ISEN 90-71887-49-9
- 142 Toetsingsadvies over beleidsanalyse/Milieu-effectrapport Beveiliging Benedenrivierengebied tegen stormvloeden,
1 december 1987 ISEN 90-71887-52-9
- 158 Advies voor richtlijnen milieu-effectrapport regionaal ontgrondingsplan Noordzee,
3 december 1987 ISEN 90-71887-50-2
- 160 Advies voor richtlijnen voor de inhoud van het milieu-effectrapport Waterbeheer Veerse Meer,
3 december 1987 ISEN 90-71887-53-7
- 164 Advies over verzoek om ontheffing van de plicht tot uitvoering van milieu-effectrapportage voor de golfbaan Ruigoord (Gemeente Haarlemmerliede-Spaarnwoude),
4 december 1987 ISEN 90-71887-42-1
- 153 Advies voor richtlijnen milieu-effectrapport afvalverwerkingslocatie de Marsen,
4 december 1987 ISEN 90-71887-51-0
- 139 Toetsingsadvies over het milieu-effectrapport Amer-9 Kolencentrale te Geertruidenberg,
11 december 1987 ISEN 90-71887-56-1
- 155 Advies voor richtlijnen voor de inhoud van het milieu-effectrapport Uitbreiding stortplaats Meersteeg te Geldermalsen,
11 december 1987 ISEN 90-71887-55-3
- 118 Toetsingsadvies over het milieu-effectrapport kampeer- en watersportcentrum Broekerhaven,
18 december 1987 ISEN 90-71887-57-X
- 161 Advies voor richtlijnen voor de inhoud van het milieu-effectrapport Keersluis te Ramspol,
18 december 1987 ISEN 90-71887-54-5

1988

- 147 Advies voor richtlijnen milieu-effectrapport A-30/Recreatieplas Maanderbroek,
21 januari 1988 ISEN 90-71887-59-6
- 123 Toetsingsadvies over het locatiegebonden milieu-effectrapport verwerking en opslag van radioactief afval,
29 januari 1988 ISEN 90-71887-60-X
- 166 Advies voor richtlijnen milieu-effectrapport Golfbaan "de Utrecht" te Hilvarenbeek,
1 februari 1988 ISEN 90-71887-65-0

- 163 Advies voor richtlijnen voor de inhoud van het milieu-effectrapport
Groot Recycling Heiloo,
2 februari 1988 ISEN 90-71887-63-4
- 114 Advies voor richtlijnen milieu-effectrapport Westerschelde oeververbinding,
10 februari 1988 ISEN 90-71887-62-6
- 105 Toetsingsadvies over het milieu-effectrapport Strandvlakte Ljmuiden,
10 februari 1988 ISEN 90-71887-61-8
- 137 Advies voor richtlijnen ten behoeve van het toetsingscriterium voor de ondergrondse opberging
van radioactief afval,
12 februari 1988 ISEN 90-71887-58-8
- 125 Toetsingsadvies over het milieu-effectrapport baanverlenging Luchthaven Eelde,
16 februari 1988 ISEN 90-71887-66-9
- 168 Advies voor richtlijnen voor de inhoud van milieu-effectrapport Golfbaan Lochem,
26 februari 1988 ISEN 90-71887-64-2
- 175 Advies over ontheffingsverzoek m.e.r.-plicht N.A.M. injectie van afvalwater in het Schoonebeek
olieveld via meetstation XVIII,
2 maart 1988 ISEN 90-71887-69-3
- 165 Advies voor richtlijnen voor de inhoud van het milieu-effectrapport
Afvalverwerkingsinstallatie Amsterdam-West (AVI-West),
3 maart 1988 ISEN 90-71887-67-7
- 133 Advies voor richtlijnen milieu-effectrapport regeling lozing oliehoudende mengsels vanaf
mijnbouwinstallaties op zee,
8 maart 1988 ISEN 90-71887-68-5
- 178 Advies over het verzoek om ontheffing van de plicht tot uitvoering van milieu-effectrapportage
voor de golfbaan Cromstrijen,
16 maart 1988 ISEN 90-71887-71-5
- 169 Advies voor richtlijnen voor de inhoud van het milieu-effectrapport afvalverwerkingslocatie
ARCG/Westerkwartier (Groningen),
31 maart 1988 ISEN 90-71887-73-1
- 134 Advies voor richtlijnen voor de inhoud van het milieu-effectrapport Storten van Zuid-Hollands
zuiveringsslib in de "Grootschalige locatie voor de berging van baggerspecie (Slufter)"
11 april 1988 ISEN 90-71887-72-3
- 173 Advies voor richtlijnen voor de inhoud van het milieu-effectrapport polypropeenfabriek DSM
Geleen,
12 april 1988 ISEN 90-71887-75-8
- 120 Toetsingsadvies naar aanleiding van het Nader Rapport over de uitbreiding van de Luchthaven
Zuid-Limburg,
22 april 1988 ISEN 90-71887-76-6
- 179 Advies voor richtlijnen voor de inhoud van het milieu-effectrapport uitbreiding
grofvuilstortplaats Velsen,
4 mei 1988 ISEN 90-71887-79-0
- 176 Advies voor richtlijnen voor de inhoud van het milieu-effectrapport afvalverwijdering Zuid-
Oost Brabant,
6 mei 1988 ISEN 90-71887-78-2

- 170 Advies voor richtlijnen voor de inhoud van het milieu-effectrapport Westrandweg en hoofdwegenet regio Schiphol,
9 mei 1988 ISBN 90-71887-77-4
- 177 Advies voor richtlijnen voor de inhoud van het milieu-effectrapport stortplaats regio Arnhem,
24 mei 1988 ISBN 90-71887-81-2
- 172 Advies voor richtlijnen voor de inhoud van het milieu-effectrapport stadsgewestpark Noorddijk (Groningen),
27 mei 1988 ISBN 90-71887-74-X
- 182 Advies voor richtlijnen voor de inhoud van het milieu-effectrapport afvalverwerkingsinrichting Zuid-Holland west,
6 juni 1988 ISBN 90-71887-80-4
- 186 Advies over het verzoek om ontheffing van de plicht tot uitvoering van milieu-effectrapportage voor de golfbaan "Het Zelle" te Hengelo (Gld),
6 juni 1988 ISBN 90-71887-83-9
- 184 Advies voor richtlijnen voor de inhoud van het milieu-effectrapport afvalberging Lickebaert
7 juni 1988 ISBN 90-71887-82-0
- 185 Advies voor richtlijnen voor de inhoud van het milieu-effectrapport plan voor de verwijdering van zuiveringsslib Flevoland,
13 juni 1988 ISBN 90-71887-85-5
- 183 Advies voor richtlijnen voor de inhoud van het milieu-effectrapport wegverbinding Zutphen-Deventer-Raalte
17 juni 1988 ISBN 90-71887-86-3
- 120 Bijlage 6 "Berekening van de aantallen door geluid gehinderde en in de slaap gestoorde personen als gevolg van de uitbreiding van de Luchthaven Zuid-Limburg" behorende bij reeds eerder uitgebracht toetsingsadvies naar aanleiding van het Nader Rapport over de uitbreiding van de Luchthaven Zuid-Limburg
30 juni 1988 ISBN 90-71887-84-7
- 187 Advies voor richtlijnen voor de inhoud van het milieu-effectrapport Uitbreiding stortplaats "Nauerna" (Zaanstad)
13 juli 1988 ISBN 90-71887-91-X
- 135 Toetsingsadvies milieu-effectrapport kolengestookte eenheid 8 centrale Hemweg te Amsterdam
14 juli 1988 ISBN 90-71887-88-X
- 181 Advies voor richtlijnen voor de inhoud van het milieu-effectrapport Plan voor de verwijdering van zuiveringsslib c.a. en baggerspecie Noord-Holland
15 juli 1988 ISBN 90-71887-87-1
- 186 Advies voor richtlijnen voor de inhoud van het milieu-effectrapport Golfbaan Hengelo (Gld.),
19 augustus 1988 ISBN 90-71887-90-1
- 189 Advies over het verzoek om ontheffing van de plicht tot uitvoering van milieu-effectrapportage voor golfbaancomplex Heinenoord,
25 augustus 1988 ISBN 90-71887-95-2
- 190 Advies over het verzoek om ontheffing van de m.e.r.-plicht voor de oprichting van een centrale voorzuiveringsinstallatie voor zeugenmest en kalvergieter in Sevenum,
26 augustus 1988 ISBN 90-71887-96-0

- 130 Toetsingsadvies over het milieu-effectrapport afvalstortplaats "De Dolten", (Scharsterland) (dit is hetzelfde project als Nijehaske)
26 augustus 1988 ISBN 90-71887-93-6
- 159 Advies voor richtlijnen voor de inhoud van het milieu-effectrapport provinciaal afvalstoffenplan Limburg,
26 augustus 1988 ISBN 90-71887-97-9
- 101 Advies met aanbevelingen voor aanvullingen op het milieu-effectrapport Oeververbinding ten westen van Rotterdam,
29 augustus 1988 ISBN 90-5237-001-X
- 187 Aanvullend advies voor richtlijnen milieu-effectrapport uitbreiding stortplaats "Nauerna",
12 september 1988 ISBN 90-71887-98-7
- 163 Toetsingsadvies over het milieu-effectrapport Groot Recycling Heiloo,
12 september 1988 ISBN 90-71887-99-5
- 188 Advies voor richtlijnen voor de inhoud van het milieu-effectrapport Shredderinstallatie Zaanse Schroothandel B.V. te Zaandam,
14 september 1988 ISBN 90-5237-004-4
- 180 Advies voor richtlijnen voor de inhoud van het milieu-effectrapport "Neeltje Jans",
22 september 1988 ISBN 90-5237-002-8
- 191 Advies over het verzoek om ontheffing van de plicht tot uitvoering van milieu-effectrapportage voor golfbaan de Witdonk te Meijel/Roggel,
23 september 1988 ISBN 90-5237-003-6
- 112 Toetsingsadvies over het milieu-effectrapport Woningbouwlocatie Amsterdam-Nieuw Oost (eerste fase Zeeburg),
23 september 1988 ISBN 90-71887-94-4
- 167 Advies voor richtlijnen voor de inhoud van het milieu-effectrapport Centrale Slibverbranding Zutphen,
29 september 1988 ISBN 90-71887-89-8
- 123 Toetsingsadvies over het locatiegebonden milieu-effectrapport verwerking en opslag van radioactief afval,
30 september 1988 ISBN 90-71887-60-x
- 195 Advies over het verzoek om ontheffing van de plicht tot uitvoering van milieu-effectrapportage voor vakantieungalowpark "De Lutte",
4 oktober 1988 ISBN 90-5237-006-0
- 197 Advies over het verzoek om ontheffing van de plicht tot uitvoering van milieu-effectrapportage voor een mestverwerkingsinstallatie te Gemert,
4 oktober 1988 ISBN 90-5237-005-2
- 177 Advies voor richtlijnen voor de inhoud van het milieu-effectrapport stortplaats regio Arnhem,
5 oktober 1988 ISBN 90-71887-81-2
- 202 Advies over het verzoek om ontheffing van de plicht tot uitvoering van milieu-effectrapportage voor het storten van verontreinigde grond op het voormalig EMK-terrein te Krimpen a/d IJssel.
28 oktober 1988 ISBN 90-5237-015-X
- 200 Advies over het verzoek om ontheffing van de plicht tot uitvoering van milieu-effectrapportage inzake de bouw van een mestverwerkingsinstallatie door Vefinex B.V. te Weert.
31 oktober 1988 ISBN 90-5237-020-6

- 193 Advies voor richtlijnen voor de inhoud van het milieu-effectrapport Provinciaal Afvalstoffenplan Utrecht
1 november 1988 ISEN 90-5237-011-7
- 201 Advies over ontheffingsverzoek m.e.r.-plicht toelating boorspoeling Versaclean EMO 4000 /
2 november 1988 ISEN 90-5237-019-2
- 101 Toetsingsadvies over de aanvulling op het milieu-effectrapport Oeververbinding ten westen van Rotterdam
9 november 1988 ISEN 90-5237-018-4
- 192 Advies voor richtlijnen voor de inhoud van het milieu-effectrapport bouw- en sloopafvalplan Zuid-Holland
10 november 1988 ISEN 90-5237-007-9
- 194 Advies voor richtlijnen voor de inhoud van het milieu-effectrapport Golfbaan Sybroek te Enschede
11 november 1988 ISEN 90-5237-012-5
- 168 Toetsingsadvies over het milieu-effectrapport Golfbaan Lochem
11 november 1988 ISEN 90-5237-017-6
- 146 Toetsingsadvies over het milieu-effectrapport voor het ontwerp-afvalstoffenplan Provincie Noord-Holland 1989-1994
22 november 1988 ISEN 90-5237-019-2
- 199 Advies voor richtlijnen voor de inhoud van het milieu-effectrapport Diepinfiltratie Overveen (Zuid-Kennemerland)
22 november 1988 ISEN 90-5237-009-5
- 210 Advies over het verzoek om ontheffing van de plicht tot uitvoering van m.e.r. voor een golfbaan te Rosmalen
1 december 1988 ISEN 90-5237-028-1
- 206 Advies over het verzoek om ontheffing van de plicht tot uitvoering van milieu-effectrapportage baggerstort Hollandsch Diep Ambachtshoerlijkheid Cromstrijen
8 december 1988 ISEN 90-5237-030-3
- 198 Advies voor richtlijnen voor de inhoud van het MER Geïntegreerde afvalverwerkingsinrichting (GAVI) te Wijster
9 december 1988 ISEN 90-5237-010-9
- 173 Toetsingsadvies over het milieu-effectrapport Polypropeenfabriek DSM
14 december 1988 ISEN 90-5237-025-7
- 208 Advies voor richtlijnen Reststoffen verwerking Boeldershoek
21 december 1988 ISEN 90-5237-021-4
- 203 Advies voor richtlijnen voor de inhoud van het milieu-effectrapport Golfbaan Zeddam
22 december 1988 ISEN 90-5237-029-X
- 205 Advies voor richtlijnen VerTech-installatie verwerking zuiveringsslib Apeldoorn
30 december 1988 ISEN 90-5237-031-1

Deze rapporten zijn aan te vragen bij het secretariaat van de Commissie, Postbus 2345, 3500 GH Utrecht.